

**Biuro Rozwoju Miasta i Aglomeracji
Urząd Miasta Gorzowa Wielkopolskiego**

Sprawozdanie z realizacji „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta
Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020”
za rok 2011

**GORZÓW
WIELKOPOLSKI**

Kwiecień 2012

Zawartość

1. Wstęp	4
2. Założenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020.....	5
3. Sprawozdanie z realizacji programów strategicznych.....	7
3.1 Oświata i nauka.....	7
3.1.1 Szk. Wyższe 1. Rozwój szkolnictwa wyższego	7
3.1.2 Edukacja 1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb oświatowych na wszystkich poziomach edukacyjnych – modelowanie sieci szkolnictwa w mieście zgodnie z założeniami reformy.....	9
3.1.3 Edukacja 2. Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy	11
3.2 Polityka prospołeczna	21
3.2.1 Bezp. 1. Bezpieczeństwo osobiste	21
3.2.2 Kult. fiz. 1. Rozbudowa i modernizacja bazy sprzyjającej rozwojowi sportu szkolnego, młodzieżowego, kwalifikowanego i powszechnego oraz organizacji widowisk sportowych na wysokim poziomie	23
3.2.3 Kult. fiz. 2. Upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży	27
3.2.4. Kult fiz. 3. Utrzymanie dotychczasowego poziomu w grach zespołowych oraz dyscyplinach indywidualnych.....	28
3.2.5 Kultura 1. Tworzenie zrównoważonej oferty kulturalnej w mieście	31
3.2.6 Kultura 2. Tworzenie nowoczesnej bazy do świadczenia usług kulturalnych.....	32
3.2.7 Kultura 3. Diagnoza potrzeb społecznych w zakresie usług kulturalnych i zapewnienie ich właściwego zaspokajania	35
3.2.8 Społ. 1. Strategia Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+ oraz Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+	37
3.2.9 Prom.-rozw. 1. Budowa marki Gorzowa Wlkp.	37
3.2.10 Prom.-rozw. 2. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości	39
3.2.11 Prom.-rozw. 3. Dostępność komunikacyjna.....	42
3.3 Ład przestrzenny.....	46
3.3.1 Ład 1. Tworzenie warunków przestrzennych zrównoważonego rozwoju miasta.....	46
3.3.2. Ład 2. Ukształtowanie śródmiejskiego centrum usługowo-mieszkaniowego nad Wartą.....	51
3.3.3 Ład 3. Rewitalizacja historycznej zabudowy miasta	57
3.3.4 Ład 4. Utworzenie miejskiego systemu komunikacji przestrzennej	60

3.3.5 Ład 5. Zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych.....	61
3.3.6 Ład 6. Poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp.....	62
3.3.7 Ład 7. Rozwój publicznej komunikacji miejskiej.....	66
3.4 Ochrona środowiska	67
3.4.1 Środ. 1. Zarządzanie zasobami wodnymi.....	67
3.4.2 Środ. 2. Ochrona i zachowanie istniejących terenów zielonych i rekreacyjnych	71
3.4.3 Środ. 3. Ochrona powietrza	74
3.4.4 Środ. 4. Poprawa klimatu akustycznego.....	76
3.4.5 Środ. 5. Ograniczenie uciążliwości wywoływanych przez wibracje.....	77
3.4.6 Środ. 6. Gospodarka odpadami komunalnymi.....	77
3.4.7. Środ. 7. Kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku	79
4. Podsumowanie - wnioski z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020 w roku 2010.	81
5. Wybrane dane statystyczne.....	82

Załącznik nr 1 - Działania prewencyjne w placówkach oświatowych i miejscach gromadzenia się młodzieży – przygotowane przez Wydział Edukacji.

Załącznik nr 2 – Informacja o zespołach ligowych w I półroczu 2011 roku oraz o wynikach we współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży w sportach halowych, a także o stanie przygotowań do Igrzysk Olimpijskich i Paraolimpijskich Londyn 2012 – przygotowane przez Wydział Kultury Fizycznej.

Załącznik nr 3 - Informacja dotycząca dróg w mieście – potrzeby remontowe i inwestycyjne układu komunikacyjnego (sierpień 2011r.) – przygotowane przez Wydział Infrastruktury Miejskiej.

Załącznik nr 4 - Jakość ścieków oczyszczonych odprowadzanych do rzeki Warty za 2011 rok – przygotowane przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gorzowie Wlkp.

Załącznik nr 5 - Wykonanie finansowe zadań inwestycyjnych w okresie 01.01.2011r – 31.12.2011r. – przygotowane przez Wydział Inwestycji.

Załącznik nr 6 - Wykaz dotacji, które wpłynęły w roku 2011, z przeznaczeniem na realizację projektów unijnych – przygotowane przez Wydział Integracji Europejskiej.

Załącznik nr 7 - Informacja o działalności Urzędu Stanu Cywilnego w Gorzowie Wlkp. w 2011 roku – przygotowane przez USC.

Wyjaśnienie: W 2011 roku zaszły następujące zmiany organizacyjne w Urzędzie Miasta:

Wydział Rozwoju i Promocji został podzielony na dwa niezależne organy: **Biuro Promocji Miasta** i **Biuro Rozwoju Miasta i Aglomeracji**.

Nowy **Wydział Transportu Publicznego**, powstał zgodnie z *ustawą o transporcie publicznym z 16 grudnia 2010 roku*, mówiącą m.in. o podziale zadań na operatora i organizatora komunikacji. Wydział ten tworzą byli pracownicy Miejskiego Zakładu Komunikacji oraz (nieistniejącego już) Wydziału Dróg i Transportu Publicznego. Pozostałą część Wydziału Transportu Publicznego, zajmującą się drogami w mieście, połączono z Wydziałem Gospodarki Komunalnej tworząc – nowy **Wydział Infrastruktury Miejskiej**.

(fot. archiwum Biura Promocji Miasta)

1. Wstęp.

Sprawozdanie z realizacji „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020” wynika z zapisów ww. Strategii, którą Rada Miasta Gorzowa Wlkp. uchwaliła w dniu 3 lutego 2010r. (Uchwała Nr LXVIII/1073/2010 Rady Miasta Gorzowa Wlkp.) Dokument ten zastąpił przyjętą w 2000r. „Strategię Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wielkopolskiego: Gorzów Wlkp. 2000 +”.

Na mocy uchwalonego dokumentu, jak wynika z rozdziału 5. Strategii pt. „Metody wdrażania i monitorowania Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp.”, ustalono procedury weryfikacji stopnia realizacji przyjętych założeń. Za realizację corocznych przeglądów strategicznych, odpowiedzialne jest Biuro Rozwoju Miasta i Aglomeracji (które powstało we wrześniu 2011 roku, poprzez wydzielenie Referatu Rozwoju z ówczesnego Wydziału Rozwoju i Promocji Miasta). Do 31 marca każdego roku Biuro ma obowiązek przygotować całościowy raport z realizacji zadań zawartych w Strategii za miniony rok, natomiast do 30 kwietnia każdego roku winno odbyć się spotkanie Komisji Gospodarki i Rozwoju Rady Miasta Gorzowa Wlkp., celem zapoznania się z raportem sporządzonym przez Biuro Rozwoju Miasta i Aglomeracji.

Zaprezentowane opracowanie jest już drugim raportem z realizacji założeń miejskiej strategii rozwoju, i obejmuje 2011 rok. Coroczne sprawozdania podawane są do publicznej wiadomości za pomocą miejskiej strony internetowej www.gorzow.pl oraz umieszczone w zakładce „Rozwój miasta”.

Wszelkie informacje składające się na niniejszy raport zostały uzyskane przez Biuro Rozwoju Miasta i Aglomeracji od właściwych tematycznie komórek organizacyjnych Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp., instytucji podległych samorządowi, fundacji, spółek z udziałem Miasta, oraz zostały zebrane z miejskiego portalu internetowego, jak również z Gorzowskich Wiadomości Samorządowych. Uzupełnieniem informacji przekazanych od instytucji realizujących, bądź wspierających realizację poszczególnych zapisów Strategii są zamieszczone pod koniec opracowania wybrane dane statystyczne dotyczące Gorzowa Wlkp.

Celem niniejszego sprawozdania jest dokonanie prezentacji działań podjętych w 2011r. w zakresie realizacji Strategii, a także efektów realizowanych działań. Zgromadzone i opracowane dane są przydatne w zarządzaniu rozwojem na poziomie lokalnym.

2. Założenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020.

Wizja rozwoju miasta, którą określono jako: „Umacnianie roli Gorzowa Wlkp. jako stabilnego ośrodka o charakterze regionalnym – największego miasta środkowego pogranicza polsko-niemieckiego oraz Euroregionu Pro Europa Viadrina”, stanowi kontynuację z poprzednio obowiązującej Strategii.

Powyższa wizja realizowana jest w czterech obszarach strategicznych: Oświacie i nauce, Polityce prospołecznej, Ładzie przestrzennym oraz Ochronie środowiska. Dla każdego obszaru strategicznego określono cele strategiczne, a dla prawidłowej realizacji tych celów określono główne programy strategiczne wraz z ich działaniami, pogrupowanymi w tabelach. Dla usprawnienia procesu weryfikacji zapisów strategii, w tabelach, przy poszczególnych działaniach, wskazano również podmioty odpowiedzialne za ich realizację, a także mierniki oceny i termin realizacji. Podejmowanie działań zapisanych w programach strategicznych jest niezbędne dla realizacji przyszłej wizji rozwoju.

Poniżej scharakteryzowano cztery obszary strategiczne.

OŚWIATA I NAUKA

Cele strategiczne w obszarze oświaty i nauki skupiają się wokół zagadnień związanych z dostosowaniem oświaty i nauki do aktualnych i przyszłych potrzeb, zapewnieniem dobrych warunków dla szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego celem uzyskania jego wysokiego poziomu, podnoszeniem poziomu kwalifikacji zawodowych uczniów i słuchaczy, niezbędnych do funkcjonowania we współczesnym świecie, a także wspieraniem rozwoju miasta poprzez rosnący potencjał naukowy Gorzowa Wlkp. oraz doprowadzenie do powstania w Gorzowie Wlkp. samodzielnej, publicznej szkoły wyższej o statusie akademickim.

W obszarze Oświaty i nauki przyjęto do realizacji następujące programy strategiczne (szczegółowe zestawienie wszystkich programów strategicznych wraz z obejmowanymi przez nie działaniami oraz pozostałymi wskaźnikami znajduje się w kolejnym punkcie opracowania):

1. Rozwój szkolnictwa wyższego.
2. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb oświatowych na wszystkich poziomach edukacyjnych – modelowanie sieci szkolnictwa w mieście zgodnie z założeniami reformy.
3. Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy.

POLITYKA PROSPOŁECZNA

Obszar strategiczny dotyczący polityki prospołecznej jest najbardziej rozbudowany – obejmuje zagadnienia dla których wspólnym punktem odniesienia jest stworzenie mieszkańcom Miasta warunków do godnego życia, poprzez eliminowanie zagrożeń (np. w zakresie bezpieczeństwa i pomocy społecznej) oraz umożliwieniu rozwoju poprzez wspieranie przedsiębiorczości, kultury i sportu. W dziedzinie promocji i rozwoju miasta celami strategicznymi jest podniesienie atrakcyjności miasta i okolic w oczach inwestorów, zwiększenie zainteresowania miastem pod względem jego atrakcyjności kulturalnej

i turystycznej, rozwój przedsiębiorczości, a także stworzenie i realizacja kompleksowej i długofalowej strategii zarządzania marką Gorzów. W zakresie polityki społecznej Strategia Rozwoju odwołuje się do uchwalonej trzy lata wcześniej bardziej szczegółowej i wciąż aktualnej Strategii Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2007+. W dziedzinie kultury celem miasta jest dostosowanie kierunków rozwoju kultury do miejskich dokumentów strategicznych wyższego rzędu, a także poprawa i rozwój bazy technicznej instytucji kultury, natomiast kultury fizycznej - umożliwienie powszechnego dostępu do sportu i rekreacji oraz współdziałanie miasta w osiąganiu wysokich pozycji klubów i miasta w ogólnopolskim współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży. Ostatnim celem strategicznym miasta w ramach obszaru polityki prospołecznej jest zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa osobistego.

W obszarze Polityki prospołecznej przyjęto do realizacji następujące programy strategiczne:

1. Bezpieczeństwo osobiste.
2. Rozbudowa i modernizacja bazy sprzyjającej rozwojowi sportu szkolnego, młodzieżowego, kwalifikowanego i powszechnego oraz organizacji widowisk sportowych na wysokim poziomie.
3. Upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży.
4. Utrzymanie dotychczasowego poziomu w grach zespołowych oraz dyscyplinach indywidualnych.
5. Zwiększenie atrakcyjności strefy kulturalnej w mieście.
6. Tworzenie nowoczesnej bazy do świadczenia usług kulturalnych.
7. Diagnoza potrzeb społecznych w zakresie usług kulturalnych i zapewnienie ich właściwego zaspokajania.
8. Strategia Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+ oraz Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+.
9. Budowa marki Gorzowa Wlkp.
10. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.
11. Dostępność komunikacyjna.

ŁAD PRZESTRZENNY

Ten obszar strategiczny stwarza ramy dla realizacji celów w pozostałych obszarach. Cele strategiczne to kształtowanie harmonijnej i funkcjonalnej przestrzeni miejskiej, tworzenie systemu terenów zielonych i otwartych, rewitalizacja historycznej zabudowy miasta, poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp., a także tworzenie miejskiego systemu informacji przestrzennej oraz zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych.

W obszarze Ładu przestrzennego przyjęto do realizacji następujące programy strategiczne:

1. Tworzenie warunków przestrzennych zrównoważonego rozwoju miasta.
2. Ukształtowanie śródmiejskiego centrum usługowo-mieszkaniowego nad Wartą.
3. Rewitalizacja historycznej zabudowy Miasta.
4. Utworzenie miejskiego systemu informacji przestrzennej.
5. Zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych.
6. Poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp.
7. Rozwój publicznej komunikacji miejskiej.

OCHRONA ŚRODOWISKA

W tym obszarze cele strategiczne to racjonalna gospodarka odpadami, kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku, ochrona powietrza atmosferycznego, racjonalne zarządzanie zasobami wodnymi, poprawa klimatu akustycznego i ograniczenie wibracji w mieście oraz ochrona miejskich terenów zieleni i jej poszczególnych komponentów.

W obszarze Ochrony środowiska przyjęto do realizacji następujące programy strategiczne:

1. Zarządzanie zasobami wodnymi.
2. Ochrona i zachowanie istniejących terenów zielonych i rekreacyjnych.
3. Ochrona powietrza.
4. Poprawa klimatu akustycznego.
5. Ograniczenie uciążliwości wywoływanych przez wibracje.
6. Gospodarka odpadami komunalnymi.
7. Kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku.

3. Sprawozdanie z realizacji programów strategicznych.

3.1 Oświata i nauka

3.1.1 Szk. Wyższe 1. Rozwój szkolnictwa wyższego

Program	Symbol Szk. Wyższe 1	Rozwój szkolnictwa wyższego
Działanie 1		Ustanowienie powiązań kooperacyjnych Miasta z gorzowskimi szkołami wyższymi oraz uczelniami Woj. Lubuskiego, Szczecina, Poznania, Europejskim Uniwersytetem Viadrina (Frankfurt n.Odrą) oraz innymi instytucjami naukowo-badawczymi tych ośrodków we wspieraniu przedsięwzięć ważnych z punktu widzenia strategicznego rozwoju Gorzowa, a będących elementem specyfiki zachodniego pogranicza Polski
Miernik oceny działania 1		Wypracowanie strategicznych rozwiązań.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Rozwoju i Promocji Miasta (obecnie Biuro Promocji Miasta)
Działanie 2		Działanie na rzecz utworzenia akademii gorzowskiej na bazie uczelni wyższych - wspieranie zamierzeń szkół wyższych, skierowanych na realizację wymogów ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, niezbędną dla utworzenia akademii gorzowskiej, m.in. drogą dofinansowania niezbędnej do tego infrastruktury technicznej i naukowej (np. dofinansowanie zakupów księgozbioru naukowego)
Miernik oceny działania 2		Wzmocnienie i ustabilizowanie kadry naukowej oraz rozwój bazy naukowo badawczej
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Doradca Prezydenta Miasta ds. szkolnictwa wyższego

Działanie 1

W roku 2011 Biuro Promocji Miasta nawiązało współpracę z **Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Gorzowie**. W związku z nowo otwartym kierunkiem „Organizacja i zarządzanie turystyką”, kooperacja dotyczyła sondowania opinii publicznej, badania rynku turystycznego, analizy obowiązujących scenariuszy politycznych, organizacyjnych i ekonomicznych.

Współpraca pomiędzy samorządem Gorzowa a kadrami i słuchaczami nowo utworzonego kierunku mogą w przyszłości stanowić podstawowe źródło do opracowania dokumentu o roboczej nazwie: „strategia rozwoju turystyki aglomeracji gorzowskiej”, który to z kolei stanowić będzie pomoc dydaktyczną oraz źródło wiedzy o mieście i jego zasobach dla studentów. W inicjatywę zaangażowanych jest również wiele osób związanych z branżą hotelarską, gastronomiczną oraz instytucje wspierające rozwój nauki i edukacji na potrzeby lokalnego rynku turystycznego.

Biuro Obsługi Inwestora natomiast współpracuje z **Wyższą Szkołą Biznesu w Gorzowie** na polu realizowanych badań. W roku 2011 zrealizowany został projekt „*Foresight Gospodarczy Gorzowa*”. Głównym celem badań była próba identyfikacji branż regionalnej gospodarki o możliwie największym potencjale rozwoju, mogących stanowić kluczowe branże dla rozwoju miasta Gorzowa Wielkopolskiego, wskazanie czynników oraz barier mogących mieć istotny wpływ na gospodarczy rozwój miasta ze szczególnym uwzględnieniem wpływu rozwoju tych branż na zmiany dotyczące systemu edukacji zawodowej zarówno na poziomie szkolnictwa średniego jak i wyższego.

Ponadto Biuro Obsługi Inwestora współpracuje z Wyższą Szkołą Biznesu w Gorzowie Wielkopolskim oraz z gorzowskimi szkołami zawodowymi nad powstaniem i rozwojem Kłastera Edukacji Zawodowej. W inicjatywę zaangażowani są kluczowi gracze Kłastera - przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, uczelni wyższych, szkół zawodowych i centrów kształcenia zawodowego, przedsiębiorców i organizacji przedsiębiorców, oraz organizacji i instytucji wspierających rozwój nauki i edukacji na potrzeby lokalnego rynku pracy.

Warto dodać, że Wyższa Szkoła Biznesu w Gorzowie w 2011r. została wykonawcą wyłonionym w przetargu organizowanym przez Urząd Miasta Gorzowa Wlkp. i podjęła się działań w zakresie organizacji szkoleń w ramach projektu systemowego pn. „Poprawa efektywności usług świadczonych przez administrację samorządową z powiatów gorzowskiego, słubickiego i sulęcińskiego”, realizowanego w ramach Programu operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet V. Dobre rządzenie, Działanie 5.2. Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej, Poddziałanie 5.2.1. Modernizacja zarządzania.

Działanie 2

W ramach działań na rzecz utworzenia **akademii gorzowskiej** podjęte zostały następujące kroki:

1. Z informacji przekazanych przez Doradcę Prezydenta Miasta ds. szkolnictwa wyższego, wynika, że przygotowany został wstępny raport stanu szkolnictwa wyższego w Gorzowie Wielkopolskim w kontekście perspektyw utworzenia samodzielnej uczelni akademickiej. Podczas publicznej debaty na temat rozwoju szkolnictwa wyższego w naszym mieście założenia wstępnego raportu zostały przedstawione prezydentowi miasta oraz radnym. Władze miasta uważają, że w sprawie utworzenia akademii gorzowskiej potrzebny jest wspólny i silny głos północy województwa lubuskiego, szczególnie, gdy aktualizowane są tak ważne dla rozwoju kraju i województwa dokumenty, w których powinny znaleźć się zapisy dotyczące akademickości Gorzowa. Ułatwi to w przyszłości pozyskanie dofinansowania na rozwój uczelni wyższych i w konsekwencji powstanie akademii gorzowskiej.

2. W Zamiejscowym Wydziale Kultury Fizycznej w Gorzowie poznańskiej Akademii Wychowania Fizycznego został przygotowany i pozytywnie zaopiniowany przez Radę Wydziału, projekt rozwoju gorzowskiej części Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, polegający na utworzeniu w Gorzowie Wydziału Nauk o Zdrowiu. W początkowej fazie nowy Wydział Nauk o Zdrowiu może zostać uruchomiony w oparciu o kierunek studiów Fizjoterapia. Następnie do roku 2016 kształcenie zostanie rozszerzone o takie kierunki studiów pierwszego stopnia jak: Zdrowie Publiczne, Dietetyka, Kosmetologia, Ratownictwo Medyczne i Pielęgniarstwo. W latach 2016 – 2020 Wydział Nauk o Zdrowiu rozszerzy kształcenie o studia drugiego stopnia na kierunkach Fizjoterapia i Zdrowie Publiczne oraz wystąpi o uprawnienie do nadawania stopnia doktora nauk o zdrowiu. Po uzyskaniu tego uprawnienia na Wydziale Nauk o Zdrowiu oraz utrzymując w Zamiejscowym Wydziale Kultury Fizycznej uprawnienie do nadawania stopnia doktora nauk o kulturze fizycznej, gorzowska część Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, zgodnie z ustawą *Prawo o szkolnictwie wyższym*, będzie spełniała warunki do samodzielnego utworzenia Akademii Gorzowskiej. Ww. projekt powołania Wydziału Nauk o Zdrowiu a następnie utworzenie Akademii Gorzowskiej może być realizowany jedynie przy wsparciu Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. i akceptacji Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu.
3. W Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim utworzony został kierunek studiów magisterskich Filologia polska, będący w przyszłości podstawą do zyskania uprawnień doktorskich w tym zakresie. Ponadto w planach Uczelni są działania na rzecz utworzenia kolejnych studiów magisterskich, a w przyszłości następnych uprawnień do nadawania stopnia doktora. Zgodnie z ustawą *Prawo o szkolnictwie wyższym*, po uzyskaniu drugiego uprawnienia do nadawania stopnia doktora, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa będzie spełniała warunki do samodzielnego utworzenia Akademii Gorzowskiej.

3.1.2 Edukacja 1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb oświatowych na wszystkich poziomach edukacyjnych – modelowanie sieci szkolnictwa w mieście zgodnie z założeniami reformy

Program	Symbol Edukacja 1	Zaspokajanie zbiorowych potrzeb oświatowych na wszystkich poziomach edukacyjnych - modelowanie sieci szkolnictwa w mieście zgodnie z założeniami reformy
Działanie 1		Rozwój wczesnego wspomaganie, objęcie wczesną i wyspecjalizowaną pomocą dzieci zagrożonych niepełnosprawnością oraz ich rodzin, zwiększanie zgodnie z potrzebami społecznymi liczby zespołów terapeutycznych realizujących wczesne wspomaganie, tworzenie zespołów przy placówkach integracyjnych posiadających specjalistyczną kadre
Miernik oceny działania 1		Zmniejszenie liczby dzieci z dysfunkcjami
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągle
Koordynator działania 1		Wydział Edukacji
Działanie 2		Upowszechnianie edukacji przedszkolnej
Miernik oceny działania 2		Współczynnik objęcia dzieci edukacją przedszkolną
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągle
Koordynator działania 2		Wydział Edukacji
Działanie 3		Sukcesywna likwidacja barier architektonicznych we wszystkich placówkach, umożliwiającą dziecku

	niepełnosprawnemu kontynuację nauki w środowisku lokalnym w oddziale ogólnodostępnym
Miernik oceny działania 3	Dostępność placówek oświatowych dla osób niepełnosprawnych
Termin realizacji działania 3	Działanie ciągłe
Koordynator działania 3	Wydział Edukacji
Działanie 4	Dostosowanie szkół podstawowych do przyjęcia 6. latków do kl.I
Miernik oceny działania 4	Analiza warunków edukacji 6. latków w szkołach
Termin realizacji działania 4	Działanie ciągłe
Koordynator działania 4	Wydział Edukacji
Działanie 5	Wdrażanie zmian związanych z rozwojem nauki, nowoczesnych technologii
Miernik oceny działania 5	Poziom wykorzystania nowoczesnych technologii
Termin realizacji działania 5	Działanie ciągłe
Koordynator działania 5	Wydział Edukacji

Działanie 1

W celu zaspokojenia potrzeb społecznych rozszerzono prowadzenie wczesnego wspomagania. Obecnie obejmuje ono 111 wychowanków i prowadzone jest w poradni i dwóch przedszkolach integracyjnych. W mieście funkcjonują 3 przedszkola integracyjne, w których w 17. oddziałach integracyjnych, obok dzieci zdrowych, przebywa 59 dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego. Wszystkie placówki przedszkolne zatrudniają logopedów łącznie 7,2 etatu. W szkołach podstawowych funkcjonują 23 oddziały integracyjne, w gimnazjach - 10 oraz w szkołach ponadgimnazjalnych – 5. We wszystkich typach szkół na oddział integracyjny przypada 0,75 etatu nauczyciela wspomagającego. W czterech szkołach podstawowych (SP nr 1, SP nr 10, SP nr 13, SP nr 16) zatrudniono logopedów – łącznie na 3,25 etatu, w 3 szkołach zatrudniono psychologów (ZS nr 12, ZSO nr 16, ZS Sportowych) łącznie na 2 etatach. Ponadto w SP nr 16 i Miejskich Przedszkolach Integracyjnych nr 9 i nr 27 zatrudniono rehabilitantów, a we wszystkich szkołach zatrudniono pedagogów.

Działanie 2

Współczynnik objęcia dzieci wychowaniem przedszkolnym nadal rośnie, w roku szkolnym 2011/2012 wynosi 88 %. Podobnie, jak w latach ubiegłych zorganizowano oddziały przedszkolne 5. godz. dla dzieci 5 i 6. letnich w szkołach podstawowych. W bieżącym roku szkolnym do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych przyjęto 535 wychowanków. W związku z rosnącymi potrzebami w zakresie edukacji przedszkolnej we wszystkich placówkach oddziały są maksymalnie wypełnione.

Działanie 3

W celu zaspokajania zbiorowych potrzeb na wszystkich poziomach edukacji sukcesywnie dokonywana jest likwidacja barier architektonicznych. Placówki oświatowe, w których prowadzone są remonty, na bieżąco dostosowują pomieszczenia do potrzeb niepełnosprawnych. W 2010 roku naprawiono podjazd zewnętrzny z balustradą i podchwytem w ZKS nr 1, przebudowano toaletę przystosowując ją dla uczniów poruszających się na wózkach w ZSO nr 16, w Przedszkolu Miejskim nr 1 wyremontowano podjazd dla niepełnosprawnych, w Przedszkolu Miejskim nr 9 – wybudowano podjazd i naprawiono drugi dla niepełnosprawnych oraz wybudowano nowe chodniki i parking umożliwiające korzystanie przez dzieci poruszające się na wózkach.

Działanie 4

W 2009 r. rozpoczęto wdrażanie reformy oświaty w zakresie obniżenia wieku szkolnego, jednak przesunięto realizację tego przepisu na wrzesień 2014 r. Aktualnie w I kl. obowiązek szkolny realizuje 154 dzieci 6. letnich, w poprzednim roku szkolnym było 26 dzieci. Uwzględniając założenia reformy w roku szkolnym 2014/2015 liczba klas I zostanie podwojona - do klas I trafią dzieci 6. i 7. letnie. Podjęte działania, zmierzające do poprawienia warunków edukacji dzieci najmłodszych w szkołach podstawowych (kąciaki zabaw, place zabaw, bezpieczne świetlice), sprzyjają zwiększeniu liczby dzieci 6. letnich w kl. I. Rozpoczęte działania będą kontynuowane, aby złagodzić skutki naboru w 2014 r. Problem przyjęcia podwójnych roczników będzie dotyczył szczególnie SP nr 13 i SP nr 20 (aktualnie SP nr 13 – 8 klas, SP nr 20 – 9 klas). Trwają prace nad przemodelowaniem obwodów szkół.

W celu podniesienia poziomu nauczania, podobnie jak w poprzednich latach, realizowany jest program wyposażania placówek w nowoczesne środki dydaktyczne.

W 2011r. wybudowano dwa szkolne place zabaw w ramach rządowego programu „Radosna szkoła” na ogólną kwotę 417 999 PLN w SP nr 13 i SP nr 20.

Działanie 5

W trosce o poprawę jakości pracy w placówkach oświatowych zainstalowano jednolite oprogramowanie, zapewniające wymianę informacji pomiędzy placówkami oświatowymi (e-publikacje, e-informacje, e-nauczanie, poczta elektroniczna, e-forum, e-giełda), system elektronicznego naboru do szkół ponadgimnazjalnych i przedszkoli, programy wspomagające zarządzanie: finansowo-księgowy, placowy, kadrowy, inwentarzowy, sekretariat uczniowski, arkusz organizacyjny i zbiorczy arkusz organizacyjny.

Opracowano narzędzia analityczne pozwalające na analizę danych zawartych w bazach danych Systemu Informacji Oświatowej.

W oparciu o zainstalowane systemy informatyczne wdrażana jest tzw. sprawozdawczość elektroniczna, co pozwala na realne oszczędności (stopniowa eliminacja wydruków) i usprawnienie wymiany informacji pomiędzy placówkami oświatowymi a Wydziałem Edukacji.

Placówki oświatowe na bieżąco doposażane są w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne. W bieżącym roku szkolnym w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1 funkcjonuje dziennik lekcyjny tylko w wersji elektronicznej. Jest to druga szkoła obok Zespołu Szkół Ekonomicznych, która dokumentację lekcyjną prowadzi w tej formie. Do dyspozycji uczniów i nauczycieli w roku 2011 zakupiono nowoczesne środki dydaktyczne na ok. 382 tys. PLN, w tym: 1 digitizer, 84 zestawy komputerowe, 12 mikroskopów, 15 laptopów, 18 projektorów multimedialnych, 1 rzutnik, wyposażenie 1 pracowni językowej, 12 tablic interaktywnych, 2 wizualizatory, sprzęt dydaktyczny potrzebny do praktycznej nauki zawodu, atlas sportowy, sprzęt do nauki gry na instrumentach w szkołach muzycznych.

3.1.3 Edukacja 2. Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy

Program	Symbol Edukacja 2	Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy
Działanie 1		Różnorodna oferta edukacyjna
Miernik oceny działania 1		Struktura kształcenia ogólnego i zawodowego.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Edukacji
Działanie 2		Rozwijanie szkolnictwa zawodowego
Miernik oceny działania 2		Wzrost liczby uczniów szkół zawodowych.

Termin realizacji działania 2	Działanie ciągle
Koordynator działania 2	Wydział Edukacji
Działanie 3	Objęcie priorytetem przedmiotów ścisłych
Miernik oceny działania 3	Wyniki egzaminów zewnętrznych
Termin realizacji działania 3	Działanie ciągle
Koordynator działania 3	Wydział Edukacji
Działanie 4	Rozwijanie kształcenia ustawicznego i kształcenia dorosłych
Miernik oceny działania 4	Powszechność i różnorodność oferty edukacyjnej
Termin realizacji działania 4	Działanie ciągle
Koordynator działania 4	Wydział Edukacji
Działanie 5	Uwrażliwienie młodzieży na potrzeby rynku pracy
Miernik oceny działania 5	Doradztwo zawodowe w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych.
Termin realizacji działania 5	Działanie ciągle
Koordynator działania 5	Wydział Edukacji

Działanie 1

Miasto Gorzów Wlkp., w ramach zadań powiatu i gminy w roku szkolnym 2011/2012 prowadzi 17 szkół ponadgimnazjalnych, w tym: samodzielne IV LO, Liceum Plastyczne, 13 zespołów szkół oraz Sportowe Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Sportowych i Zasadniczą Szkołę Zawodową Specjalną nr 14 w Zespole Szkół Specjalnych. Kształcenie ustawiczne, praktyczne oraz doksztalcenie teoretyczno-zawodowe dla pracowników młodocianych realizowane jest w Centrum Kształcenia Zawodowego.

W roku szkolnym 2011/2012 funkcjonuje 86 oddziałów liceum ogólnokształcącego, 116 technikum 4. letniego, 35 zasadniczej szkoły zawodowej, 2 oddziały technikum uzupełniającego, 8 oddziałów szkoły przysposabiającej do pracy.

Absolwenci gimnazjum mają do wyboru wiele atrakcyjnych kierunków kształcenia. W liceum ogólnokształcącym prowadzone są klasy z rozszerzonymi przedmiotami humanistycznymi: język polski, historia, wiedza o społeczeństwie; przyrodniczymi: chemia, biologia, geografia oraz ścisłymi: fizyka, matematyka.

Uczniowie I Liceum Ogólnokształcącego, w zakresie rozszerzonym oprócz języka obcego oraz matematyki, w drugiej i trzeciej klasie realizują w grupach międzyoddziałowych trzeci, wybrany przez siebie przedmiot. W II Liceum Ogólnokształcącym uczniowie, zgodnie z wybraną specjalizacją, realizują przedmioty rozszerzone od drugiej klasy (do wyboru: humanistyczna, medyczna, ekologiczna, farmaceutyczna, politechniczna, matematyczno-informatyczna, europejska, językowa). W IV Liceum Ogólnokształcącym kontynuowane są innowacje organizacyjne polegające na realizowaniu w klasie trzeciej matematyki, języka polskiego i w oddziałach międzyklasowych języka obcego i przedmiotów z zakresu rozszerzonego: „Zajęcia międzyoddziałowe w drugim semestrze w klasach trzecich” oraz „Dobre wybory, dobre studia” innowacja dla klas drugich. W gorzowskich szkołach ponadgimnazjalnych kolejny rok realizowane są innowacje pedagogiczne programowe, w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących: „Wychowanie proobronne” (Technikum nr 6), „Wybrane zagadnienia z zakresu bezpieczeństwa publicznego” (VI Liceum Ogólnokształcące), w III Liceum Ogólnokształcącym: zajęcia z zakresu edukacji teatralnej oraz zajęcia z zakresu fotografii i fotografii komputerowej. W roku szkolnym 2011/2012 rozpoczęto w Zespole Szkół Odzieżowych innowację pedagogiczną programową polegającą na wprowadzeniu specjalności: projektowanie odzieży w klasie, kształcącej w zawodzie technik technologii odzieży. Kształcenie sportowe gorzowskiej młodzieży ponadgimnazjalnej odbywa się w Liceum Sportowym Zespołu Szkół Sportowych. W szkole tej uczniowie uprawiają sporty wodne oraz lekkoatletykę. Od trzech lat dokonuje się także naboru do oddziału klasy sportowej o profilu piłka nożna w VI Liceum Ogólnokształcącym Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących.

Miasto czyni starania, by zgodnie z zapisami w Strategii rozwoju gorzowskiej oświaty w latach 2011 – 2015 (Cel główny III, cel operacyjny I, zadanie 7.) nadać szkołom zawodowym czytelny "profil" zawodowy, wynikający z posiadanej bazy dydaktycznej oraz tradycji kształcenia w danym kierunku.

Gorzowskie technika samorządowe kształcą młodzież w zawodach: technik hotelarstwa, technik obsługi turystycznej (Zespół Szkół nr 12), technik budownictwa, technik pojazdów samochodowych, (Zespół Szkół Budowlanych), technik ekonomista i technik handlowiec (Zespół Szkół Ekonomicznych), technik elektryk, technik elektronik, technik mechatronik, technik informatyk, technik teleinformatyk (Zespół Szkół Elektrycznych), kucharz, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik organizacji usług gastronomicznych (Zespół Szkół Gastronomicznych), technik mechanik spec. obrabiarki sterowane numerycznie, technik logistyk, technik spedytor (Zespół Szkół Mechanicznych) technik usług fryzjerskich, technik technologii odzieży (Zespół Szkół Odzieżowych), technik ogrodnik, technik weterynarii, technik architektury krajobrazu (Zespół Szkół Ogrodniczych), technik informatyk, technik ochrony środowiska, technik analityk (Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących). Młodzież uzdolniona plastycznie może pobierać dalszą naukę w Liceum Plastycznym. Szkoła ta kształci w zawodzie plastyk.

Młodzież ponadgimnazjalna może kontynuować naukę także w zasadniczych szkołach zawodowych: w Zespole Szkół Budowlanych – stolarz, mechanik pojazdów samochodowych, technolog robót wykończeniowych w budownictwie, murarz, monter instalacji i urządzeń sanitarnych w Zespole Szkół Elektrycznych – elektryk, monter mechatronik, w Zespole Szkół Gastronomicznych – piekarz/cukiernik, kucharz małej gastronomii, w Zespole Szkół Mechanicznych – mechanik pojazdów samochodowych, mechanik – monter maszyn i urządzeń spec. spawacz, w Zespole Szkół Odzieżowych – sprzedawca/wielozawodowa, krawiec/wielozawodowa, fryzjer, w Zespole Szkół Specjalnych nr 14 – pracownik pomocniczy obsługi hotelowej i kucharz małej gastronomii. Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych pobierają naukę w technikum uzupełniającym przy Zespole Szkół Gastronomicznych w zawodzie kucharz, przy Zespole Szkół Odzieżowych w zawodzie technik handlowiec/technik usług fryzjerskich. W roku szkolnym 2011/2012 uruchomiono także dwa oddziały w Technikum Uzupełniającym nr 1 dla dorosłych w zawodzie technik budownictwa i technik pojazdów samochodowych.

Każdego roku w planach naboru przedstawia się bogatą ofertę do wszystkich typów szkół dla dorosłych i do szkół uzupełniających dla młodzieży, jednak cieszą się one małym zainteresowaniem. Z uwagi na brak chętnych osób, od kilku lat nie dokonuje się naboru do technikum uzupełniającego przy Zespole Szkół Ogrodniczych w zawodzie ogrodnik, przy Zespole Szkół Mechanicznych w zawodzie technik mechanik i do liceum uzupełniającego przy Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących.

Ponadto w ramach wzbogacania oferty edukacyjnej samorządowe gorzowskie szkoły ponadgimnazjalne prowadziły szeroką współpracę z przedsiębiorstwami, uczelniami, oraz stowarzyszeniami. I tak:

- **Zespół Szkół Elektrycznych** podpisał z Wydziałem Elektrycznym Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie umowę o współpracy partnerskiej mającej zapewnić nieustanne podnoszenie jakości kształcenia młodzieży oraz umożliwić partnerom porozumienia wymianę doświadczeń i informacji odnośnie kształcenia młodzieży.
- **II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej – Curie** podpisało z Wydziałem Filologii Polskiej i Klasycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu umowę o współpracy. Współpraca dotyczy udziału uczniów w zajęciach prowadzonych przez Pana prof. Przemysława Czaplińskiego, Pana prof. Mirosława Loby oraz Pana dr Krzysztofa Gajdy z zakresu historii literatury najnowszej i historii literatury światowej. Młodzież bierze udział w cyklicznych wykładach prowadzonych na uniwersytecie.
- **Zespół Szkół Budowlanych** realizował podpisane umowy o współpracy z:

- firmą Inter Cars S.A. (największym dystrybutorem części samochodowych na Europę), w ramach której pozyskano sprzęt i narzędzia do diagnostyki samochodowej (wartość około 120 000 PLN). Prowadzone są także szkolenia specjalistyczne dla uczniów i nauczycieli klas samochodowych;
- firmą KNAUF - Polska - prowadzono szkolenia specjalistyczne w zakresie suchej zabudowy dla uczniów i nauczycieli klas o specjalności technolog robót wykończeniowych. Realizowano także wsparcie warsztatów szkolnych w materiały budowlane stosowane w technologii wykończenia wnętrz;
- firmą SOPORO – Polska - prowadzono szkolenia specjalistyczne w zakresie chemii budowlanej dla uczniów i nauczycieli klas budowlanych. Realizowano wsparcie warsztatów szkolnych w materiały budowlane wykorzystywane do wykonywania posadzek i okładzin ceramicznych;
- Wyższą Szkołą Biznesu w Gorzowie Wlkp. – realizowano projekt uczelniany z zakresu nauczania przedsiębiorczości oraz doradztwa zawodowego;
- Politechniką Wrocławską - w ramach projektu unijnego realizowanego przez Politechnikę Wrocławską p.t., „Matematyka Reaktywacja” prowadzono dodatkowe zajęcia z matematyki metodą e-kursu;
- Politechniką Koszalińską - w ramach projektu unijnego realizowanego przez Politechnikę Koszalińską p.t. „Wirtualna Fizyka - Wiedza Prawdziwa” prowadzono dodatkowe zajęcia z fizyki;
- Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Mechaników Polskich - organizowano szkolenia, seminaria, spotkania warsztatowe oraz konkursy dla uczniów i nauczycieli klas samochodowych;
- Izbą Rzemiosła i Przedsiębiorców w Gorzowie Wlkp. – prowadzono działania doskonalące warsztat pracy nauczycieli przedmiotów zawodowych, poprzez ich udział w projekcie unijnym realizowanym przez Izbę pt. "Nowoczesna Wiedza-nowoczesne kadry";
- Automobilklubem Gorzowskim - poszerzano zainteresowania uczniów klas samochodowych techniką motoryzacyjną, poprzez udział w obsłudze imprez samochodowo – rajdowych oraz kursach na sędziów sportów samochodowych i ratowników drogowych.
- **Zespół Szkół Gastronomicznych** w ramach współpracy z Wyższą Szkołą Biznesu w Gorzowie Wlkp. realizował projekt „Partnerska Szkoła”. Głównym obszarem działań było badanie losów absolwentów szkoły. Ponadto uczniowie wzięli udział w warsztatach tworzenia ankiet badawczych i dokonywania autoprezentacji, grze systemowo – biznesowej „Tytan”, wykładach z zakresu deficytowych zawodów na rynku pracy. Szkoła prowadziła także współpracę z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową. Uczniowie zespołu, w ramach działającej w szkole Pracowni Pytań Krytycznych, wzięli udział w cyklicznych wykładach z obszaru filozofii prowadzonych na uczelni.

Działanie 2

Od paru lat w szkołach ponadgimnazjalnych coraz bardziej odczuwalny jest niż demograficzny, przy czym następuje powolny wzrost uczniów w szkołach zawodowych. W bieżącym roku szkolnym naboru dokonano do 26 oddziałów liceum ogólnokształcącego, 28 technikum 4. letniego, 12 zasadniczej szkoły zawodowej. Liczba młodzieży w gorzowskich samorządowych szkołach ponadgimnazjalnych przedstawia się następująco:

Rok szkolny	Szkoły ogólnokształcące		Szkoły zawodowe	
	Liczba uczniów	% uczniów	Liczba uczniów	% uczniów
2006/2007	3815	47,42	4230	52,58
2007/2008	3587	47,66	3939	52,34
2008/2009	3207	45,17	3893	54,83
2009/2010	2904	42,52	3925	57,48
2010/2011	2676	39,96	4020	60,04
2011/2012	2509	39,11	3905	60,88

Działanie 3

Działania realizowane są poprzez m.in. wzbogacenie i rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych. W budżecie miasta na 2011 r. uwzględniono środki finansowe na realizację zajęć z matematyki dla 61 oddziałów trzecich klas maturalnych w liceach i technikach oraz 42 oddziałów w trzecich klasach gimnazjum w kwocie 90 tys. PLN. Ponadto odbywa się realizacja projektów dofinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

W 2011 r. gorzowskie szkoły **kontynuowały** następujące projekty:

1) **„Poznaję – Obserwuję – Rozumiem – mój niezwykły zwyczajny świat”**, w całości dofinansowany ze środków unijnych (koszt wynosi 194.233,98 PLN). Projekt realizowany przez Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3, w ramach projektu zwiększono m.in. ilość dodatkowych zajęć dydaktyczno–wyrównawczych z matematyki, przedmiotów przyrodniczych i języków obcych.

2) **„Akademia kompetencji zawodowych”**, projekt realizowany w partnerstwie z Wojewódzkim Zakładem Doskonalenia Zawodowego w Gorzowie Wlkp. Głównym jego celem było podniesienie zdolności do zatrudnienia 315 uczniów gorzowskich szkół prowadzących kształcenie zawodowe poprzez nabycie dodatkowych uprawnień zawodowych oraz wiedzy z zakresu przedsiębiorczości i ICT w ramach dodatkowych zajęć pozaszkolnych/pozalekcyjnych. W projekcie do 31.08.2011 r. uczestniczyli uczniowie 3 szkół prowadzących kształcenie zawodowe tj.: Zespół Szkół Budowlanych, Zespół Szkół Elektrycznych i Zespół Szkół Mechanicznych w zakresie:

1. Prawo jazdy kat. B – sześć edycji dla 90 uczniów,
2. Eksploatacja urządzeń i instalacji do 1 kV – cztery edycje dla 60 uczniów,
3. Magazynier z obsługą wózka jezdniowego – sześć edycji dla 90 uczniów,
4. ECDL – Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych – cztery edycje dla 60 uczniów,
5. Glazurnik – jedna edycja dla 15 uczniów,
6. Doradztwo zawodowe.

3) **„Nowe zawody informatyczne dla szkół zawodowych”**, którego Projektodawcą była Fundacja Edukacji Ekonomicznej z siedzibą w Warszawie. W ramach projektu realizowanego w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących oraz Zespole Szkół Elektrycznych pięcioro nauczycieli, zarówno w jednej, jak i drugiej szkole, podniosło kwalifikacje zawodowe (wraz z uzyskaniem międzynarodowego certyfikatu). Przeszkoleni nauczyciele w ramach zajęć pozalekcyjnych prowadzili szkolenia dla średnio 56 uczniów z każdej szkoły, w zakresie podniesienia kompetencji językowych oraz umożliwiających zdobycie międzynarodowych certyfikatów IT. W ramach uczestnictwa w projekcie szkoły zostały wyposażone w sprzęt dostosowany do wymogów technicznych szkoleń: laboratorium CISCO oraz 12 stacji roboczych (komputery osobiste wraz z monitorami).

Ponadto oferta zajęć pozalekcyjnych wzbogacona została dzięki środkom unijnym Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego pochodzącym z Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007 – 2013 przeznaczonym na realizację projektu „**Kuchnia transgraniczna Gorzów Wielkopolski – Frankfurt nad Odrą. Polsko-niemiecka kooperacja edukacyjna na rzecz wspólnego rynku usług turystycznych**”.

(fot. archiwum Biura Promocji Miasta)

Projekt, którego realizacja rozpoczęła się w 2009r. przygotowany został przez Zespół Szkół Gastronomicznych im. Febronii Gajewskiej-Karamać w Gorzowie Wlkp. we współpracy z partnerem niemieckim z Frankfurtu nad Odrą, a wdrażany był w okresie IV 2010 r. – XII 2011 r. przez Urząd Miasta Gorzowa Wlkp.

Głównym celem projektu było stworzenie trwałej transgranicznej kooperacji edukacyjnej na rzecz kształcenia w zawodach gastronomicznych dla przygranicznego polsko-niemieckiego rynku usług turystycznych z uwzględnieniem specyfiki turystycznej regionu Gorzów Wielkopolski/Frankfurt nad Odrą i okolic.

Całkowita wartość projektu wynosi 4.325.814,79 PLN, w tym dofinansowanie ze środków unijnych stanowi 2.664.215,14 PLN, natomiast finansowy wkład własny Miasta Gorzowa Wlkp. - 1.661.599,65 PLN.

W ramach projektu powstało 11 nowoczesnych gabinetów, w tym turystyczne zaplecze, 4 profesjonalne kuchnie, 2 pracownie edukacyjne, 4 pracownie językowe, sala obsługi konsumenta, recepcja. Zorganizowano 30 wycieczek po województwie lubuskim i Brandenburgii, dzięki czemu uczniowie poznawali region, a także wydano 3 publikacje książkowe. Są to najważniejsze efekty unijnego projektu, który w 2011r. został już zakończony. Dzięki projektowi w budynku ZS Gastronomicznych przy ul. Okólnej 35 (nowa siedziba) powstało polsko - niemieckie centrum kształcenia. W projekcie uczestniczyło 200 uczniów polskich i niemieckich, spędzili oni prawie 3 tysiące godzin na warsztatach. Mimo zakończonego projektu, współpraca polsko-niemiecka nadal będzie podtrzymywana.

Dodatkowo w szkołach **kontynuowane były** projekty dofinansowane ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, realizowane przez podmioty zewnętrzne:

- „**e-Akademia Przyszłości**” – Zespół Szkół nr 20 we współpracy z Wydawnictwem Szkolnym i Pedagogicznym S.A. prowadzi wirtualne Koła Naukowe dla uczniów uzyskujących bardzo dobre wyniki w nauce oraz Szkolne Grupy Wyrównawcze dla uczniów, którzy uzyskali niski wynik ze sprawdzianu (łącznie udział bierze 125 uczniów),
- „**Innowacyjne wsparcie szkół uwzględniające specjalne potrzeby edukacyjne uczniów**” - Zespół Szkół nr 20 i Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 16 we współpracy z Państwowym Wydawnictwem Naukowym (PWN) realizuje zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (łącznie dla 40 uczniów),
- „**Współ w zespół z matematyką bez granic**” – Zespół Szkół nr 20, Zespół Szkół Sportowych i IV Liceum Ogólnokształcące we współpracy z Polskim Towarzystwem Matematycznym realizuje zajęcia mające na celu podniesienie kluczowych kompetencji uczniów w zakresie: skutecznego porozumiewania się i efektywnego działania w zespole, twórczego rozwiązywania zagadnień problemowych (łącznie dla 95 uczniów),
- „**Newton też był uczniem**” – I Liceum Ogólnokształcące, II Liceum Ogólnokształcące i IV Liceum Ogólnokształcące we współpracy z Uniwersytetem Adama Mickiewicza w Poznaniu realizują zajęcia pozalekcyjne prowadzone przez nauczycieli szkolnych i akademickich wg nowatorskich programów opracowanych przez pracowników UAM w zakresie: biologii, chemii, fizyki, matematyki i informatyki (łącznie dla 45 uczniów),
- „**Fizyka jest ciekawa**” – I Liceum Ogólnokształcące i VI Liceum Ogólnokształcące we współpracy z Polskim Wydawnictwem Naukowym prowadzi tematyczne koła naukowe oraz współpracę z wiodącymi uczelniami technicznymi (Politechniką Wrocławską i Poznańską, Wydziałem Fizyki Uniwersytetu w Poznaniu) i organizuje konkursy naukowe (łącznie dla 100 uczniów),
- „**As kompetencji**” – II Liceum Ogólnokształcące, IV Liceum Ogólnokształcące i Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 16 we współpracy z Uniwersytetem Szczecińskim realizuje zajęcia z matematyki i podstaw przedsiębiorczości w ramach Ponadregionalnego Szkolnego Ruchu Naukowego (łącznie dla 45 uczniów),
- „**Odkrywać nieznane, tworzyć nowe – program rozwijania zainteresowań fizyką**” – Zespół Szkół Sportowych, IV Liceum Ogólnokształcące i Zespół Szkół Elektrycznych we współpracy z Centrum Edukacji Atut umożliwiły uczniom udział w zajęciach na uczelniach wyższych i warsztatach wyjazdowych (łącznie 69 uczniów),
- „**Centrum - matura bez barier w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe**” - Zespół Szkół Elektrycznych we współpracy z Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego w Zielonej Górze prowadzi dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z przedmiotów maturalnych (łącznie dla 90 uczniów),
- „**Pierwsze uczniowskie doświadczenia drogą do wiedzy - Strefa Odkrywania Talentów**” - Zespół Szkół nr 20 w ramach Projektowego Ośrodka Zainteresowań rozwija uzdolnienia uczniów dwóch pierwszych klas Szkoły Podstawowej.

W 2011 r. gorzowskie placówki oświatowe **rozpoczęły** realizację następujących projektów:

- w ramach Poddziałania 9.1.1 Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej, były to:

1) Projekt „**MALI ODKRYWCY**” przygotowany przez Przedszkole Miejskie nr 4. Całkowita wartość projektu wynosi 177.076,55 PLN, w tym dofinansowanie – 174.420,40 PLN i pieniężny wkład własny Miasta Gorzowa Wlkp. – 2.656,15 PLN.

Do głównych założeń projektu należy utworzenie dodatkowego oddziału i stworzenie dodatkowych miejsc dla 15 dzieci, urozmaicenie oferty przedszkola poprzez dodatkowe zajęcia w zakresie twórczego myślenia, a także podniesienie wiedzy rodziców nt. rozwoju dziecka i korzyści edukacji przedszkolnej,

2) Projekt „**Wsparcie na starcie**” przygotowany przez Przedszkole Miejskie nr 7. Całkowita wartość projektu wynosi 228.233,50 PLN, w tym dofinansowanie – 224.810,00 PLN i niepieniężny wkład własny JST (wynajem sal i częściowe wynagrodzenie nauczycieli) – 3.423,50 PLN.

Głównym celem projektu jest utworzenie popołudniowego przedszkola dla 25 dzieci oraz urozmaicenie oferty edukacji przedszkolnej poprzez organizację dodatkowych warsztatów rytmicznych, muzycznych, tanecznych, plastycznych, teatralnych, badawczych, językowych, a także zajęć logopedycznych.

- w ramach Działania 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego

3) Projekt **„Gorzowska edukacja zawodowa na rzecz rynku pracy”** realizowany w partnerstwie ośmiu gorzowskich szkół (Zespół Szkół Specjalnych nr 14, Zespół Szkół nr 12, Zespół Szkół Odzieżowych, Zespół Szkół Gastronomicznych, Zespół Szkół Mechanicznych, Zespół Szkół Elektrycznych, Zespół Szkół Budowlanych, Liceum Plastyczne) z Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym w Gorzowie Wlkp.

Całkowita wartość projektu wynosi 1.512.993,40 PLN, w tym dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego: 1.320.086,74 PLN oraz wkład własny Miasta Gorzowa Wlkp.: 192.906,66 PLN - zabezpieczony w formie wkładu rzeczowego, jako koszt użytkowania pomieszczeń szkolnych (sale lekcyjne, sale komputerowe, pracownie).

Głównym celem projektu jest podniesienie umiejętności i kwalifikacji zawodowych 1371 gorzowskich uczniów kształcących się w zawodzie poprzez realizację programów rozwojowych zorientowanych na potrzeby lokalnego rynku pracy.

Zadania realizowane są w poszczególnych szkołach:

- Zespole Szkół Specjalnych nr 14, poprzez praktyki zawodowe w zakładzie gastronomicznym, praktyki zawodowe w zakładzie ogrodniczym, kurs florystyczny, udział w targach ogrodniczych w Poznaniu, praktyki zawodowe w hotelu, udział w targach wyposażenia hoteli w Gdańsku, warsztaty obsługi gościa hotelowego, warsztaty stolarskie, kurs operatora wózka widłowego,
 - Zespole Szkół nr 12, poprzez udział w targach turystycznych w Poznaniu i Berlinie, praktyki zawodowe w zawodzie technik hotelarstwa i technik obsługi turystycznej, kurs barmański, kurs wychowawcy kolonijnego, wyjazd edukacyjny do Wyższej Szkoły Hotelarstwa i Gastronomii oraz Międzynarodowej Szkoły Barmanów i Sommelierów w Poznaniu, szkolenie wstępne z pilotażu i przewodnictwa turystycznego,
 - Zespole Szkół Odzieżowych, poprzez zajęcia pozalekcyjne z nauki języka obcego zawodowego, zajęcia pozalekcyjne z przedsiębiorczości, zajęcia pozalekcyjne z obsługi kas fiskalnych, zajęcia pozalekcyjne z obsługi specjalistycznego oprogramowania komputerowego, Klub Młodego Mistrza Fryzjerstwa, Klub Młodego Mistrza Krawiectwa, udział w targach branży odzieżowej i fryzjerskiej,
 - Zespole Szkół Gastronomicznych, poprzez kurs prawa jazdy (kat B), kurs „Słodka praca”,
 - Zespole Szkół Mechanicznych, poprzez szkolenie na operatora wózków jezdniowych z napędem silnikowym, kurs prawa jazdy (kat B), kurs spawania dla metody 135, szkolenie z obsługi i eksploatacji urządzeń i instalacji gazowych, wizyty studyjne i wycieczki zawodoznawcze, organizację dwóch konferencji logistycznych i jednej w zakresie branży metalowej,
 - Zespole Szkół Elektrycznych, poprzez kurs: Urządzenia, instalacje i sieci elektroenergetyczne o napięciu do 1 kV, zajęcia pozalekcyjne z nauki języka obcego zawodowego: angielskiego i niemieckiego, zajęcia z IT: Zarządzanie informacją, kurs: Komputerowe wspomaganie projektowania, kurs: ECCC (Europejski Certyfikat Kompetencji Informatycznych), kurs: Programowanie obrabiarek CNC, projektowanie urządzeń sterowanych mikrokontrolerami,
 - Zespole Szkół Budowlanych, poprzez dodatkowe zajęcia specjalistyczne z wykorzystaniem oprogramowania komputerowego w zakresie kosztorysowania, dokumentacji technicznej i projektowania, zajęcia pozalekcyjne z przedmiotów zawodowych branży budowlanej i samochodowej, wycieczki szkoleniowe i dydaktyczne, dodatkowe zajęcia w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych w korelacji z przedmiotami zawodowymi,
 - Liceum Plastycznym, poprzez warsztaty przygotowujące do odbioru sztuki i pracy w plenerze, wyjazd edukacyjny do Krakowa, wystawę oraz wydawnictwo prac poplenerowych.
- 4) Projekt **„Sprawniejsi w praktyce, zaradni w przyszłości – innowacyjny, kompleksowy program rozwojowy ZSOD”**, wdrażany przez Zespół Szkół Odzieżowych. Całkowita

wartość projektu wynosi 520.569,28 PLN, w tym dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego: 454.196,70 PLN oraz wkład własny Miasta Gorzowa Wlkp.: 66.372,58 PLN – zabezpieczony w formie wkładu rzeczowego, jako wynajem sal lekcyjnych oraz częściowe wynagrodzenie nauczycieli.

Głównym celem projektu jest dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego oraz regionalnego rynku pracy i wyposażenie absolwentów ZS Odzieżowych w kompetencje oczekiwane przez pracodawców.

W ramach projektu realizowane będą następujące zadania:

- przygotowanie oraz realizacja działań Szkolnego Centrum Praktycznych Umiejętności Zawodowych (Językowa, Przedsiębiorcza, Informatyczna i Naukowa ścieżka kariery zawodowej),
- przygotowanie oraz realizacja działań Szkolnej Akademii Profesjonalisty (Certyfikowana ścieżka rynkowego profesjonalisty: Stylista fryzur, Młody projektant mody, Specjalista upięć i koków oraz obsługującego program OptiTex i hafciarkę),
- organizacja i realizacja działań Szkolnego Centrum Informacji i Doradztwa Zawodowego,
- wdrażanie innowacyjnych metod nauczania (filmy instruktażowe, Interaktywne tablice instruktażowe),
- przygotowanie i realizacja programu „Szkoła blisko przedsiębiorstw”.

5) Projekt „E-edukacja wsparciem edukacyjnego rozwoju uczniów gorzowskich techników w roku szkolnym 2010/2011” – etap II.

Całkowita wartość projektu wynosi 198.530,00 PLN, w tym dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w wysokości 173.217,43 PLN oraz wkład własny Miasta Gorzowa Wlkp. w wysokości 25.312,57 PLN.

Głównym celem projektu jest podniesienie jakości edukacji w gorzowskich technikach poprzez zwiększenie dostępności i atrakcyjności dodatkowych zajęć pozalekcyjnych dla 180 uczniów i uczennic, ukierunkowanych na doskonalenie kompetencji kluczowych w zakresie języków obcych i matematyki z wykorzystaniem platformy edukacyjnej.

Działanie 4

Kształcenie dorosłych w zakresie ogólnokształcącym realizowane jest w I Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych oraz I Uzupełniającym Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych. W zakresie zawodowym odbywa się w Technikum nr 9 dla Dorosłych w zawodzie technik ogrodnik (klasa czwarta). Kształcenie w szkołach policealnych odbywa się wyłącznie dla osób dorosłych w trybie zaocznym i stacjonarnym w Centrum Kształcenia Zawodowego. W roku szkolnym 2011/2012, mimo bogatej oferty edukacyjnej nie dokonano naboru słuchaczy do klas pierwszych. Uzupełnieniem oferty edukacyjnej CKZ są kursy doskonalące, organizowane przez Regionalny Ośrodek Doskonalenia i Doskonalenia Zawodowego.

W ubiegłym roku zorganizowano i przeprowadzono ogółem 22 kursy i szkolenia dla 420 osób w ramach kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych: kurs spawania, kurs operatora obrabiarek sterowanych numerycznie CNC, kurs podstaw rachunkowości z obsługą komputera, kurs obsługi komputera dla potrzeb administracyjno-biurowych, kurs obsługi komputera dla potrzeb kadrowo – płacowych, kurs z zakresu bhp pracodawców i innych osób kierujących pracownikami, kurs z zakresu bhp pracowników oświaty, kurs z zakresu bhp pracowników administracyjno-biurowych i obsługi, kurs z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej. Do przeprowadzonych szkoleń należały: szkolenie z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej oraz AutoCAD.

Działanie 5

Ważną rolę w kreowaniu wizerunku absolwenta przygotowanego do swobodnego poruszania się na rynku pracy pełni w szkołach doradztwo zawodowe. Młodzież, świadoma swych silnych i słabych stron, a także zaznajomiona z tendencjami występującymi na rynku pracy, ma większe szanse na odnalezienie się w życiu zawodowym po ukończeniu szkoły.

Szkolne doradztwo zawodowe koncentruje się na diagnozowaniu potrzeb i możliwości uczniów, udzielaniu indywidualnych i grupowych porad oraz kształtowaniu w uczniach umiejętności związanych z przedsiębiorczością i inicjatywą.

W roku 2011 młodzież szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych korzystała z utworzonych Szkolnych Punktów Poradnictwa Zawodowego, wyposażonych w materiały informacyjne i edukacyjne oraz brała udział w targach edukacyjnych ABSOLWENT, Targach Edukacji Pracy w Słubicach, Targach Edukacyjnych Szkół Ponadgimnazjalnych i Zawodowych w Witnicy.

Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych wzięli udział w różnego rodzaju warsztatach i wykładach z zakresu preorientacji zawodowej, planowania przyszłości oraz wyboru ścieżki zawodowej, np.: „Predyspozycje osobowościowe uczniów w kontekście preferencji do wykonywania określonych czynności zawodowych”, „Będę absolwentem technikum – i co dalej?”, „Orientacja zawodowa absolwenta szkoły ponadgimnazjalnej”, „Wybór ścieżki zawodowej i planowanie własnej przyszłości”, „Planowanie kariery zawodowej”, „Moja ścieżka kariery zawodowej”.

Uczniowie szkół gimnazjalnych wzięli udział w następujących warsztatach: „Jaki jestem? Jaki będę?”, „Moja przyszłość to dobry zawód”, „Wejście na rynek pracy”. Zrealizowano projekt edukacyjny „Jakie jest zapotrzebowanie rynku pracy na pracowników. Zawody deficytowe i pożądane”. Dla uczniów Szkoły Przysposabiającej do pracy odbyły się w ramach projektu „Centrum doradztwa dla osób niepełnosprawnych” warsztaty we współpracy ze stowarzyszeniem „Człowiek w potrzebie. Wolontariat gorzowski”. W szkołach zorganizowano liczne wycieczki zawodoznawcze do regionalnych zakładów pracy.

Szkoły prowadziły współpracę z gorzowskimi instytucjami i pracodawcami: Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Ochotniczym Hufcem Pracy, Centrum Edukacji Pracy przy OHP, Mobilnym Centrum Informacji Zawodowej, Powiatowym Urzędem Pracy, Wyższą Szkołą Biznesu, Państwową Wyższą Szkołą Zawodową, miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji, PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów, Miejskim Zakładem Komunikacji, Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Mechaników Polskich – Oddział Gorzów Wlkp., Firmą METROGEWERT, Firmą BREMA, Firmą INTERCARS – Oddział Gorzów Wlkp., myjnią samochodową Szaniec przy ul. Piłsudskiego, stacją kontroli pojazdów przy ul. Kosynierów Gdyńskich, restauracją „Swojska Chata” przy ul. Czereśniowej.

Szkoły współpracowały ponadto ze szkołami wyższymi i podmiotami gospodarczymi z całego kraju. W ramach współpracy międzynarodowej realizowane były projekty zawodoznawcze ze szkołami oraz podmiotami gospodarczymi na terenie Niemiec.

Uczniowie wzięli udział w Ogólnopolskim Tygodniu Kariery Rekiny Przedsiębiorczości, Szkolnej Internetowej Grze Giełdowej, olimpiadach (Olimpiada Wiedzy Technicznej, Olimpiada Logistyczna, Olimpiada Przedsiębiorczości), konkursach i turniejach pogłębiających wiedzę o rynku pracy (III edycja konkursu „Rekin przedsiębiorczości”, X edycja Szkolnej Internetowej Gry Giełdowej, Turniej Handlowo - Menedżerski), zakładali także szkolne miniprzedsiębiorstwa.

Centrum Kształcenia Zawodowego w roku 2011 zorganizowało w ramach „Dni Techniki” prezentację dla uczniów gimnazjów z zakresu zawodów mechanicznych i elektrycznych z jednoczesnym określeniem potrzeb rynku pracy w tych zawodach.

Szkolny Ośrodek Kariery zorganizował dla uczniów szkół gimnazjalnych następujące zajęcia, debaty, pogadanki, spotkania z zakresu preorientacji zawodowej: „Znajomość nowoczesnych technik uczenia się i przetwarzania informacji szansą sukcesu młodego człowieka na współczesnym rynku pracy”, „Dlaczego warto się uczyć?”, „Techniki pamięciowe – nie ma złej pamięci”, „Mapy Myśli - uniwersalność w sprzedaży wiedzy”, „Autoprezentacja i komunikacja - czy wystarczy wiedzieć, by zdać?”, „Obraz siebie – rola samooceny w trafnym wyborze zawodu”, „Planowanie i wytyczanie celów”, „Zasady gospodarowania czasem wolnym”, „Z nami sukces jest możliwy” - prezentacja tematyki z zakresu wczesnej orientacji zawodowej, „Europa moich marzeń – młodzież w Unii

Europejskiej”, „Podejmowanie wyzwań i otwartość na zmiany”, „Strategie osiągania sukcesu”, „Indywidualny Plan Działania” i „Indywidualny Plan Kariery Zawodowej” – wyznaczanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, „Wolontariat to dłoń gotowa do pomocy”.

W ramach realizowanego programu e-SzOK realizowane były badania predyspozycji zawodowych dla uczniów szkół gimnazjalnych. Spotkania odbywały się podczas organizowanych Dni Otwartych dla Gimnazjalistów, Targów Edukacji i Pracy, Targów Edukacyjnych ABSOLWENT, Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery, Międzyszkolnego Konkursu Zawodowca.

Uwrażliwienie młodzieży na potrzeby rynku pracy odbyło się także w ramach realizowanych projektów Europejskiego Funduszu Społecznego, które są opisane jako zadania realizowane w ramach Działania 3.

3.2 Polityka prospołeczna

3.2.1 Bezp. 1. Bezpieczeństwo osobiste

Program	Symbol Bezp. 1	Bezpieczeństwo osobiste
Działanie 1		Zintensyfikowanie działań prewencyjnych w zagrożonych rejonach
Miernik oceny działania 1		Ankiety, sondy prowadzone przez media wśród mieszkańców Miasta; Analizy komisji pracujących w mieście; Obniżenie wskaźników przestępczości; Poczucie wzrostu bezpieczeństwa wśród mieszkańców Miasta; Zmniejszenie strat spowodowanych wandalizmem- zmniejszenie kosztów.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Zarządzania Kryzysowego
Działanie 2		Prowadzenie działań prewencyjnych w placówkach oświatowych i miejscach gromadzenia się młodzieży
Miernik oceny działania 2		Raport z przeprowadzonych działań
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Zarządzania Kryzysowego
Działanie 3		Większe wykorzystanie monitoringu wizyjnego Miasta do interweniowania w przypadku niewłaściwych zachowań i przestępstw
Miernik oceny działania 3		Raport z wykorzystania monitoringu
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Zarządzania Kryzysowego

Dane z zakresu Programu „Bezpieczeństwo osobiste” udostępnione zostały przez Wydział Edukacji Urzędu Miasta Gorzowa, Straż Miejską, Komendę Miejską Policji w Gorzowie, oraz Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie, za pośrednictwem Wydziału Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Gorzowa.

Działanie 1

Z informacji przesłanych przez gorzowską policję, Gorzów Wlkp. należy do najbardziej bezpiecznych miast w Polsce. Cyklicznie, co roku na terenie działania Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie Wlkp. przeprowadzane są akcje prewencyjne zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa. Wynikiem tych działań jest rosnące zadowolenie

społeczeństwa z pracy Policji, wpływ na to ma także kierowanie patroli w najbardziej dokuczliwe i zagrożone przestępczością rejony. W celu zagwarantowania jeszcze większego bezpieczeństwa i ograniczenia do minimum czynów przestępczych na bieżąco obsługiwany jest monitoring miejski, który przez 24 godziny na dobę monitoruje najbardziej newralgiczne punkty miasta. Powyższy system wzmacnia poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców miasta, z uwagi na wielokrotne zatrzymywanie sprawców przestępstw z różnych kategorii. Całością systemu zarządza KMP w Gorzowie Wlkp.

Działanie 2

W placówkach oświatowych i miejscach gromadzenia się młodzieży corocznie prowadzone są działania prewencyjne, mające na celu zapobieganie przestępczości wśród dzieci i młodzieży. Obejmowały one przede wszystkim wychowanków jak i nauczycieli: przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół średnich, ale także mieszkańców Gorzowa. Poniżej znajduje się raport z przeprowadzonych działań w 2011r.:

Działania realizowane przez Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie:

W 2011 roku przeprowadzono ok. 610 spotkań, którymi objęto ok. 17. 660 osób.

Były to spotkania profilaktyczne w placówkach szkolno-oświatowych, począwszy od przedszkoli, skończywszy na szkołach ponadgimnazjalnych i dotyczyły zasad bezpieczeństwa, odpowiedzialności prawnej nieletnich, zjawiska cyberprzemocy, handlu ludźmi, przemocy w rodzinie, ucieczek osób małoletnich.

Prowadzone były również spotkania z emerytami, na temat zasad bezpieczeństwa.

Działania realizowane przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie: przeprowadzono czynności kontrolno-rozpoznawcze w zakresie stanu przestrzegania przepisów przeciwpożarowych w następujących obiektach zlokalizowanych na terenie miasta Gorzowa Wlkp.: Grodzki Dom Kultury, Internat ZSO nr 2, Dom studenta AWF, Przedszkole Niepubliczne "Jacek i Agatka", w tym w szczególności sprawdzano:

- przygotowanie organizacyjne w zakresie ochrony przeciwpożarowej obiektu, w tym: wdrożenie do stosowania i przestrzegania na terenie obiektu postanowień „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” oraz znajomość instrukcji przez użytkowników obiektu; prowadzenie praktycznych sprawdzianów organizacji oraz warunków ewakuacji,
- warunki ewakuacji,
- stopień palności elementów zastosowanych do wykończenia wnętrza,
- stan techniczny instalacji użytkowych,
- wyposażenie obiektu w urządzenia przeciwpożarowe, podręczny sprzęt gaśniczy i znaki bezpieczeństwa oraz sprawdzenia ich stanu technicznego, prowadzonych przeglądów i konserwacji,
- warunki techniczno-użytkowe dróg pożarowych,
- stan przeciwpożarowy zaopatrzenia wodnego do zewnętrznego gaszenia pożaru,
- inne warunki techniczno-użytkowe mające wpływ na bezpieczeństwo pożarowe w obiekcie,
- sposób wykonania obowiązków nakazanych do wykonania zarządcom budynków decyzjami Komendanta Miejskiego PSP w Gorzowie Wlkp.
- a także przeprowadzono szkolenia pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Przeprowadzona akcja kontrolna potwierdziła słuszność prowadzenia tego typu działań, pozwoliła bowiem na wskazanie zarządcom obiektów, nieprawidłowości i niedociągnięć w zakresie stanu ochrony przeciwpożarowej, a co za tym idzie, na możliwość usunięcia występujących zagrożeń. Skutkować to będzie poprawą bezpieczeństwa pożarowego w obiektach.

Działania realizowane przez Straż Miejską:

- Program „**Sprzątaj po swoim psie**”

Program ukierunkowany na zagadnienia związane z utrzymaniem czystości po psach oraz postawą obronną człowieka, jaką należy przybrać podczas ataku agresywnego psa. Przeprowadzono 10 pogadań w przedszkolach oraz podczas festynów miejskich zorganizowanych przez straż miejską i inne instytucje. Udział wzięło 526 dzieci i młodzieży.

- Program „**Bezpieczna Zerówka**”

Program ukierunkowany na zagadnienia związane z bezpiecznym dojściem do szkoły, przedszkola, bezpieczeństwem na placu zabaw oraz zachowaniem w przypadku zagubienia się w miejscu publicznym. Udział wzięło 641 przedszkolaków w 22 przedszkolach na terenie miasta.

- Program „**Samo się nie posprząta**”

Program ukierunkowany na zagadnienia związane z utrzymaniem czystości na terenie miasta i zaśmiecaniem miejsc publicznych. Udział wzięło 663 dzieci w 13 przedszkolach podczas 26 spotkań.

- Program „**Bezpiecznie rowerem**”

Program ukierunkowany na zapoznanie najmłodszych uczestników ruchu drogowego z przepisami dotyczącymi poruszania się rowerami po drogach z elementami bezpiecznej techniki jazdy. Udział wzięło 427 dzieci podczas 7 pogadań i festynu rowerowego.

Informacje, jakie pozyskał Wydział Edukacji Urzędu Miasta Gorzowa przedstawione zostały w tabelach stanowiących załącznik nr 1 do niniejszego raportu.

Ponadto Miasto Gorzów włączyło się w ogólnopolską akcję STOP18!, której głównym celem było zwiększenie skuteczności przestrzegania zakazu sprzedaży wyrobów tytoniowych osobom nieletnim oraz zwiększenie liczby odpowiedzialnych sprzedawców. W ramach przedsięwzięcia Wydział Spraw Społecznych przy współpracy ze Strażą Miejską, Wydziałem Prewencji Komendy Miejskiej Policji, Oddziałem Terenowym Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii w Gorzowie Wlkp. oraz Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zorganizował happening STOP18!. Celem akcji było zaapelowanie do sprzedawców wyrobów tytoniowych o niesprzedawanie papierosów osobom nieletnim. Działanie polegało na odwiedzeniu kilkunastu punktów sprzedaży wyrobów tytoniowych i przypomnieniu sprzedawcom o zakazie sprzedawania papierosów osobom nieletnim. Do rąk sprzedawców trafił list otwarty młodzieży z apelem o niesprzedawanie tytoniu ich nieletnim kolegom, naklejka na punkt sprzedaży „STOP18” oraz ulotka informująca o zasadach odpowiedzialnej sprzedaży.

Działanie 3

Dzięki wykorzystaniu monitoringu wizyjnego miasta, Komenda Miejskiej Policji w Gorzowie w okresie od stycznia do grudnia 2011r. ujawniła 23 przestępstwa, 930 wykroczeń, nałożyła 372 mandaty karne, funkcjonariusze policji doprowadzili do Ambulatorium Kontrolowanego Trzeźwienia 151 osób, natomiast 8 osób przekazali służbom ratowniczym.

3.2.2 Kult. fiz. 1. Rozbudowa i modernizacja bazy sprzyjającej rozwojowi sportu szkolnego, młodzieżowego, kwalifikowanego i powszechnego oraz organizacji widowisk sportowych na wysokim poziomie

Program	Symbol Kult. fiz. 1	Rozbudowa i modernizacja bazy sprzyjającej rozwojowi sportu szkolnego, młodzieżowego, kwalifikowanego i powszechnego oraz organizacja widowisk sportowych na wysokim poziomie
Działanie 1		Zbilansowanie potrzeb zadaniowych w zakresie rozbudowy i modernizacji bazy sportowej (w ramach opracowywanej strategii kultury fizycznej Gorzowa Wlkp. 2009-2016)

Miernik oceny działania 1	Budowa i modernizacja obiektów wg standardów określonych przez wymogi licencyjne dla obiektów sportowych określone przez krajowe, europejskie i światowe federacje sportowe
Termin realizacji działania 1	Działanie ciągłe
Koordynator działania 1	Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 2	Zapewnienie niezbędnych środków własnych oraz rządowych i unijnych na realizację powyższych zadań
Miernik oceny działania 2	Analiza budżetu miasta
Termin realizacji działania 2	Działanie ciągłe
Koordynator działania 2	Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 3	Przeprowadzenie procedury wyboru wykonawców zadań
Miernik oceny działania 3	Analiza dokumentacji i wyników konkursów ofert
Termin realizacji działania 3	Działanie ciągłe
Koordynator działania 3	Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 4	Opracowanie programu właściwego wykorzystania nowej i modernizowanej bazy sportowej
Miernik oceny działania 4	Analiza stopnia wykorzystania obiektów – częstotliwości imprez i frekwencji na nich
Termin realizacji działania 4	Działanie ciągłe
Koordynator działania 4	Wydział Kultury Fizycznej

Jak podaje Wydział Kultury Fizycznej, bilans potrzeb zadaniowych w zakresie rozbudowy i modernizacji bazy sportowej kształtuje się następująco:

a) Obiekty kubaturowe:

- hala widowiskowo-sportowa w połączeniu z halą lekkoatletyczną lub rękaw lekkoatletyczny;
- hala na potrzeby Zespołu Szkół Sportowych;
- hala sportowa miejska na potrzeby sportu wyczynowego (kluby sportowe) oraz sportu masowego (OSiR oraz inne instytucje, które organizują sport masowy dla dorosłych w mieście);
- strzelnica sportowa z 8-12 stanowiskami elektronicznymi;
- hipodrom na potrzeby jeździectwa sportowego w okresie zimy (kiedy konie nie mogą biegać po zmarzlinie).

b) Obiekty otwarte:

- modernizacja stadionu żużlowego (zrealizowane);
- pełnowymiarowe boisko piłkarskie ze sztuczną nawierzchnią na potrzeby klubów piłkarskich oraz funkcjonujących w naszym mieście Młodzieżowych Ośrodków Szkolenia w piłce nożnej dziewcząt i chłopców;
- 4-8 boisk piłkarskich trawiastych (uzasadnienie jak wyżej);
- zmodernizowanie kilku przyszkolnych boisk trawiastych wg sytemu pikowanej trawy oraz elektronicznego nawadniania (tak jak w przypadku stadionu Piasta Karnin przy ul. Łagodzińskiej);
- pole golfowe (w trakcie realizacji przez Zakład Utylizacji Odpadów w Gorzowie Wlkp.);
- bulodrom (bule) - na obrzeżach pola golfowego lub w kompleksie planowanym dotychczas przy ul. Mironickiej;
- tor kolarski 3-5 km (np. wokół pola golfowego lub planowanego kompleksu sportowego) - uzasadnieniem tego specjalistycznego obiektu jest bezpieczeństwo dzieci i młodzieży uprawiającej kolarstwo; obiekt ten może służyć też dla powstałej sekcji kartingowej Automobilklubu oraz stanowić zwiększenie ofert - programowej i finansowej dla pola golfowego lub planowanej budowy kompleksu sportowego;
- kontynuowanie procesu budowy wielofunkcyjnych boisk przyszkolnych (realizowane);
- budowa kilku boisk piłki siatkowej plażowej na terenach przyszkolnych (realizowane);

- budowa boiska wielofunkcyjnego ze sztuczną nawierzchnią na stadionie przy ul. Łagodzińskiej.

Z powyższych potrzeb zadaniowych w zakresie rozbudowy i modernizacji bazy sportowej, w 2011 roku dokończono modernizację **stadionu żużlowego** przy ul. Śląskiej, który został uroczystie otwarty w kwietniu 2011r. Procedura wyboru wykonawcy opisana została w raporcie z realizacji miejskiej strategii rozwoju za 2010 rok.

(fot. archiwum Biura Promocji Miasta)

W 2011 roku zakończył się drugi etap rozbudowy stadionu, rozpoczęty w październiku 2010 roku. Inwestycja warta była 20 mln PLN. Zmodernizowany obiekt jest obecnie jednym z najnowocześniejszych stadionów żużlowych w Polsce i Europie. Stadion powiększył się o blisko cztery tysiące krzesełek na pierwszym i drugim łuku, łącznie jest ich ponad 15 tysięcy. Obiekt został zadaszony. Do zadaszania przymocowano system oświetlenia składający się z 134 punktów, system nagłośnienia i monitoringu. Ponadto mecze oraz inne imprezy można oglądać na dwóch telebimach. Rozbudowana została także wieżyczka sędziowska, która zwiększyła trzykrotnie swoją powierzchnię. Nowa konstrukcja wieżyczki jest przystosowana do organizacji zawodów żużlowych rangi międzynarodowej i składa się z trybuny honorowej oraz trybuny VIP-ów.

Te rozwiązania pozwoliły na organizację w lipcu 2011 roku finału Drużynowego Pucharu Świata i w październiku ostatniego meczu z cyklu Grand Prix. Trybuna wysoka z zadaszaniem oraz kubatura łoża VIP i wieżyczki sędziowskiej usytuowane wzdłuż ul. Jasnej stanowią naturalny ekran akustyczny. Przy ul. Jasnej powstał także nowy parking na 320 miejsc. W sumie wszystkich miejsc parkingowych przy stadionie będzie 563. Stadion zyskał także 30 nowych toalet na powierzchni prawie 150 m². Od strony ul. Śląskiej kibiców wita nowa reprezentacyjna brama, a na niej napis „Stadion im. Edwarda Jancarza”. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gorzowie, w marcu minionego roku zorganizował konkurs na nazwę obiektu, ale ostatecznie gorzowianie chcieli pozostać przy starej.

Żeby obiekt spełniał wiele funkcji, nie tylko spotkań żużlowych, w nazwie nie wymieniono elementu „żużlowy”. W kwietniu 2011 roku odbyły się na stadionie II Otwarte Mistrzostwa Gorzowa w skokach przez przeszkody o puchar Prezydenta Miasta, których

organizatorem był OSiR. Na murawie zaprezentowano około 40 koni, głównie z naszego województwa, a zawody miały charakter towarzyski i amatorski. W minionym roku na stadionie odbywały się także festyny dla dzieci.

W 2011 roku otwarto także **wielofunkcyjny zespół boisk i bieżni sportowych ze sztuczną nawierzchnią** zlokalizowany na dachu parkingu Centrum Edukacji Artystycznej. Boiska zostały wybudowane w ramach zadania „Budowa Centrum Edukacji Artystycznej – Filharmonia Gorzowska”, współfinansowanego z Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego. Wartość kompleksu sportowego wynosi około 2. 100.000 PLN. W skład wielofunkcyjnego zespołu boisk sportowych wchodzi - boisko do piłki nożnej wraz z bramkami, boisko do piłki ręcznej, które jest zblokowane z trzema boiskami do koszykówki rozmieszczonymi w poprzek, wraz z koszami do koszykówki oraz przesuwными bramkami do piłki ręcznej, a także zespół trzech boisk do siatkówki, wymiennie z tenisem, wraz z demontowanymi, wymiennymi słupkami do siatki tenisowej i do siatkówki oraz bieżnia trójtorowa o długości 60 m wraz z rozbieżnią do skoku w dal i trójskoku i skocznią wypełnioną piaskiem. Wszystkie boiska wyposażone są w sztuczne oświetlenie. Cały zespół ogrodzony jest siatką wraz z piłkochwytnymi na wysokości bramek. Przy każdym boisku są ławki dla graczy i trenerów, przy boiskach do siatkówki i tenisa dodatkowo podwyższone siedzisko sędziowskie. Powierzchnia całkowita obiektu wynosi 4. 863 m². Korzystać z niego będzie przede wszystkim Szkoła Podstawowa nr 17, Gimnazjum nr 3 i Liceum Ogólnokształcące nr 3.

(fot. archiwum Biura Promocji Miasta)

Przy Szkole Podstawowej nr 4 przy ul. Kobylogórskiej, w 2011 roku otwarto kolejny już **Orlik** w Gorzowie. W skład Orlika wchodzi: boisko do piłki nożnej ze sztuczną trawą o powierzchni całkowitej 1860 m², szerokości 30 m i długość 62m; boisko wielofunkcyjne z opcją do gry w koszykówkę i siatkówkę o całkowitej powierzchni 613,11 m², o szerokości 19,10m, i długości 32,10m; bieżnia 4-torowa o długości 94,10m oraz skocznia w dal z rozbieżnią o długości 20m; budynek sanitarno-szatniowy (zaplecza socjalnego) oraz uzbrojenie terenu dla potrzeb tego budynku, w tym: sieci - wodociągowa, sanitarna i elektroenergetyczna; ogrodzenie, oświetlenie i nagłośnienie; a także wykonano drenaż i sieć kanalizacji deszczowej dla boisk. W skład zadania wchodzi również wyposażenie sportowe

boisk i sprzęt sportowy. Posadzona została także zieleń. Dofinansowanie inwestycji to kwota 500 tysięcy PLN. Z budżetu Miasta Gorzowa przeznaczono 1 milion PLN.

Ponadto przy Szkole Podstawowej nr 4 powstało boisko do plażowej piłki siatkowej „Lubusik”. Inwestycja otrzymała dofinansowanie z budżetu województwa lubuskiego w wysokości 6 tysięcy PLN. Nowe boiska tzw. Lubusiki powstaną w 27 gminach województwa lubuskiego, które jest pierwszym regionem w Polsce, realizującym taki projekt. Jego celem jest stworzenie bazy sportowej do rekreacyjnego uprawiania plażowej piłki siatkowej w okresie wiosenno-letnim oraz zapewnienie alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Każdy z 27 beneficjentów otrzymał po 6.000 PLN brutto, przeznaczonych na wyposażenie boiska - piasek, słupki oraz tuleje, siatka, linie wyznaczające boisko, tablice promocyjne.

3.2.3 Kult. fiz. 2. Upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży

Program	Symbol Kult. fiz. 2	Upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży
Działanie 1		Upowszechnianie wiedzy o kulturze fizycznej jako wychowaniu prozdrowotnym.
Miernik oceny działania 1		W oparciu o diagnozę dokonaną na potrzeby będącej w trakcie opracowywania strategii kultury fizycznej Gorzowa Wlkp. 2009-2016
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 2		Realizacja systemu imprez sportowych dla młodzieży szkolnej, w tym z uwzględnieniem Gorzowskiej Spartakiady Dzieci i Młodzieży oraz programu „Sport Wszystkich Dzieci”, w tym również niepełnosprawnych.
Miernik oceny działania 2		Monitoring kalendarza imprez oraz frekwencji i wyników sportowych, w tym procentowego udziału uczniów w Lubuskiej Olimpiadzie Młodzieży.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury Fizycznej

Działanie 1

Strategia kultury fizycznej Gorzowa Wlkp. nie została opracowana.

Działanie 2

Głównym ogniwem realizacji systemu imprez sportowych w 2011 roku był tradycyjnie Międzyszkolny Ośrodek Sportowy, organizator Gorzowskiej Spartakiady Młodzieży (GSM), w której w roku szkolnym 2010/11 wzięło udział 680 drużyn z 47 szkół, w tym z 17 podstawowych, 15 gimnazjów, 15 ponadgimnazjalnych.

O wzbogacenie kalendarza imprez sportowych w ramach programu „Sport Wszystkich Dzieci” zadbały również Uczniowskie Kluby Sportowe – UKS Społecznik, UKS Marcinek, UKS Budowlanka, UKS Ekonomik, UKS Siódemka.

Aktywnie na rzecz programu „Sport Wszystkich Dzieci” działały również: Ośrodek Sportu i Rekreacji, Zarząd Rejonowy LOK, TKKF Stilon, które swoje zadania realizowały szczególnie w ramach akcji Lato i Zima. Swoją rolę w tym zakresie posiadały również sekcje młodzieżowe klubów sportowych, w ramach realizowanego programu szkolenia, oraz kalendarza imprez sportowych w kategoriach młodzieżowych (około 150 zawodów).

Zadania programowe na rzecz osób niepełnosprawnych realizowały – Gorzowski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Stowarzyszenie Sprawni Razem, ZK nr 1, SP nr 14 oraz OSiR.

W ramach Gorzowskiej Spartakiady Młodzieży rozegrano 1147 meczy, w których uczestniczyło 4978 uczniów.

Gorzowianie brali udział w 37 finałach Lubuskiej Olimpiady Młodzieży:

- uczniowie szkół podstawowych w trzynastu finałach w siedmiu dyscyplinach sportu,
- uczniowie szkół gimnazjalnych w jedenastu finałach w sześciu dyscyplinach sportu,
- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych w trzynastu finałach w sześciu dyscyplinach sportu.

3.2.4. Kult fiz. 3. Utrzymanie dotychczasowego poziomu w grach zespołowych oraz dyscyplinach indywidualnych

Program	Symbol Kult. fiz. 3	Utrzymanie dotychczasowego poziomu w grach zespołowych oraz dyscyplinach indywidualnych
Działanie 1		Utrzymanie przynajmniej na obecnym poziomie środków finansowych na potrzeby zespołów ekstrakligowych i pierwszoligowych oraz wybitnych zawodników promujących miasto
Miernik oceny działania 1		Okresowe dokonywanie analiz poziomu sportowego drużyn ekstrakligowych i pierwszoligowych oraz zawodników dyscyplin indywidualnych w oparciu o rankingi prowadzone przez krajowe i międzynarodowe federacje Sportu
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 2		Stała poprawa warunków szkoleniowych zgodnych ze światowymi trendami, w tym również w Zespole Szkół Sportowych – rozbudowa zakresu szkolenia o gry zespołowe
Miernik oceny działania 2		Monitoring wyników sportowych na arenach krajowych i międzynarodowych
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 3		Podniesienie poziomu usług medycznych dla gorzowskich sportowców
Miernik oceny działania 3		Analiza liczby zatrudnionych lekarzy oraz poziomu finansowania
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Kultury Fizycznej

Działanie 1

Wg danych przesłanych przez miejski Wydział Kultury Fizycznej, gorzowskie zespoły ligowe w 2011 roku zdobyły **5** brązowych medali drużynowych mistrzostw Polski (koszykarki KSSSE AZS PWSZ, tenisiści stołowi - GKS Gorzovia, szachiści - KSz Stilon, żużlowcy KS Stal i KS Petanque-Słowianka – bule).

Ponadto zawodnicy tych drużyn zdobyli **4** medale indywidualnych mistrzostw Polski - jeden w szachach- KSZ Stilon i trzy w tenisie stołowym- GKS Gorzovia. Jak wynika z powyższego łącznie w kategorii seniorów zdobyto **9** medali.

Na koniec 2011 roku w rozgrywkach ligowych (od ekstrakligi do III ligi) występowało **18** zespołów, w tym:

- **ekstraliga** – 7 zespołów (Stal Gorzów – żużel, KSSSE AZS PWSZ – koszykówka kobiet, KSz Stilon – szachy, GKS Gorzovia – tenis stołowy (kobiety i mężczyźni), GKPW 59 – piłka wodna, KKS Petanque - Słowianka – bule);
- **I liga** – 4 zespoły (TKKF Stilon – piłka nożna kobiet, GTPS – piłka siatkowa mężczyzn, GSPR – piłka ręczna mężczyzn, KSz Stilon II - szachy);
- **II liga** – 4 zespoły (GKS Gorzovia II i III – tenis stołowy mężczyzn, GKK 1LO – koszykówka mężczyzn, AZS PWSZ – koszykówka kobiet);
- **III liga** – 3 zespoły (TKKF Stilon II – piłka nożna kobiet, GKS Gorzovia IV – tenis stołowy, GSBS – brydż sportowy).

W 2011 roku na sport kwalifikowany przeznaczono łącznie 2.800.000 PLN (dofinansowanie otrzymało 9 klubów sportowych).

W 2011 roku dokonano trzy cząstkowe analizy poziomu sportowego w następujących blokach dyscyplin sportu:

- **Indywidualne sporty wodne** (wioślarstwo, kajakarstwo, pływanie i pływanie w płetwach). Sporty wodne (szczególnie trzy pierwsze wymienione dyscypliny) w dalszym ciągu utrzymują wysoki poziom międzynarodowy w kategoriach juniorów, młodzieżowców i seniorów. Nowym gorzowskim akcentem w sportach wodnych od kilku lat jest pływanie w płetwach. Dyscyplina ta również odnosi pierwsze sukcesy zarówno krajowe jak i międzynarodowe.

- **Sporty walki** (boks, judo, sumo, kickboxing, teakwondo, karate kyokushin, ju-jitsu, ju-jitsu brazylijskie, submission fighting, grappling, MMA).

Potencjał sportów walki w zakresie liczby zawodników stanowił blisko 20% ogółu zawodników. Sporty walki spełniają ogromnie ważną rolę w zakresie zapotrzebowania młodzieży na walkę wręcz (również dla dzieci i młodzieży z dysfunkcją nadpobudliwości). Bardzo wysoka frekwencja na widowiskach sportów walki wskazuje również na duże społeczne zapotrzebowanie ze strony mieszkańców naszego miasta.

- **Różne dyscypliny indywidualne** (lekkoatletyka, tenis stołowy, akrobatyka sportowa, kolarstwo, łucznictwo, strzelectwo sportowe, jeździectwo, golf, petanque (bule). Sporty te spełniały i spełniają ogromnie ważną rolę w życiu naszego miasta, do historii sportu i miasta przejdą takie nazwiska jak Piasecki, Jaskuła (kolarstwo), Pasterzak, Nuckowski, Knutowicz (łucznictwo), Biczyski, Madej (lekka atletyka) i ród Kulczyckich – tenis stołowy.

Ponadto w 2011 roku zbiorczo podsumowano wyniki sportowe za pierwsze półrocze 2011 roku (w tym w zakresie poziomu sportowego drużyn występujących w rozgrywkach ligowych) oraz stan przygotowań do Igrzysk Olimpijskich i Paraolimpijskich Londyn 2012.

Wyniki za **pierwsze półrocze 2011 roku** przedstawiają się następująco:

W rozgrywkach ligowych różnych szczebli uczestniczyło **16** zespołów, w tym w **ekstralidze** – **8** zespołów - (Stal Gorzów - żużel, KSSSE AZS PWSZ – koszykówka kobiet, GSPR – piłka ręczna mężczyzn (spadek do I ligi), GKPW 59 – piłka wodna, TKKF Stilon – piłka nożna kobiet (spadek do I ligi), Gorzovia Romus – tenis stołowy mężczyzn, Gorzovia – tenis stołowy kobiet). W **I lidze** – **4** zespoły - GTPS – piłka siatkowa mężczyzn, AZS PWSZ II – koszykówka kobiet (spadek do II ligi), Gorzovia II – tenis stołowy kobiet, KSz Stilon II – szachy. W **II lidze** – **2** zespoły - TKKF Stilon II – piłka nożna kobiet, Gorzovia II – tenis stołowy mężczyzn. W **III lidze** – **2** zespoły - TKKF Stilon III – piłka nożna kobiet, GKK 1 LO – koszykówka mężczyzn (awans do II ligi), GSBS – brydż sportowy.

Stan przygotowań gorzowskich zawodników do **Igrzysk Olimpijskich** (27 lipca – 12 sierpnia) i **Paraolimpijskich** (29 sierpnia – 9 września) **Londyn 2012** przedstawia się następująco:

Wg informacji złożonej do Komisji Kultury, Sportu i Promocji Rady Miasta w październiku 2011 roku przez Wydział Kultury Fizycznej, przygotowaniami do **Igrzysk Olimpijskich Londyn 2012** objętych było 14 zawodników, w tym: w wioślarstwie – 4

zawodników z AZS AWF, kajakarstwie – 7 zawodników AZS AWF oraz KS Admira, pływaniu – 3 zawodniczki z MKP Słowianka.

Wszyscy wymienieni zawodnicy objęci byli od początku 2011 roku stypendiami Prezydenta Miasta w wysokości od 600 do 1.200 PLN (pula miesięczna 10.600 PLN).

W drugiej połowie 2011 roku z przygotowań wyłączone zostały trzy zawodniczki (dwie kajakarki oraz jedna pływaczka). Do szkolenia olimpijskiego włączony został natomiast jeden zawodnik - kajakarz AZS AWF. Łączna pula stypendiów pod koniec 2011 roku wynosiła 9.200 PLN.

W 2011 roku przygotowaniami do **Igrzysk Paraolimpijskich** objętych było 12 zawodników Gorzowskiego Związku Sportu Niepełnosprawnych Start, w tym: lekkoatletyka – 9 zawodników, łucznictwo – 2 zawodników, podnoszenie ciężarów – 1 zawodnik.

Wszyscy wymienieni zawodnicy objęci byli od początku 2011 roku stypendiami Prezydenta Miasta w wysokości od 600 do 700 PLN (pula miesięczna 8.500 PLN).

W drugiej połowie 2011 roku również dokonano zmian personalnych na listach zawodników, ale ich liczba oraz pula środków na stypendia nie uległa zmianie.

Szczegółowe informacje o zespołach ligowych w I półroczu 2011 roku oraz o wynikach we współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży w sportach halowych, a także o stanie przygotowań do Igrzysk Olimpijskich i Paraolimpijskich Londyn 2012 znajdują się w załączniku nr 2.

Działanie 2

Monitoring wyników sportowych na arenach krajowych i międzynarodowych przedstawia się następująco:

W 2011 roku seniorzy zdobyli ogółem:

- 95 medali Mistrzostw Polski,
- 6 medali Mistrzostw Europy, w tym: 2 srebrne i 4 brązowe,
- 7 medali Mistrzostw Świata, w tym 3 złote, 1 srebrny i 3 brązowe.

W kategoriach młodzieżowych gorzowianie zdobyli ogółem 185 medali Mistrzostw Polski, w tym: 69 złotych, 53 srebrne i 63 brązowe. W Mistrzostwach Europy – 1 złoty, 4 srebrne i 4 brązowe, natomiast w Mistrzostwach Świata – łącznie 4 medale, w tym 1 srebrny i 3 brązowe.

Łącznie w **Mistrzostwach Polski** gorzowianie zdobyli **280 medali**, w **Mistrzostwach Europy – 15 medali** i **11 medali** w **Mistrzostwach Świata**.

W Ogólnopolskim Współzawodnictwie Sportowym Dzieci i Młodzieży gorzowskie kluby sportowe w 2011 roku zdobyły łącznie **1.900,92 pkt.**, co uplasowało nasze miasto na XII miejscu wśród gmin, na XIII miejscu wśród powiatów w Polsce oraz na I miejscu w regionie lubuskim.

Sportowcy **Gorzowskiego Związku Sportu Niepełnosprawnych „Start”** w 2011 roku zdobyli: 62 medale Mistrzostw Polski (34 złote, 21 srebrnych i 7 brązowych) oraz 15 medali Mistrzostw Świata (8 złotych, 4 srebrne i 3 brązowe).

W ramach poprawy warunków szkoleniowych zgodnych ze światowymi trendami w 2011 roku oddano do użytku zmodernizowany stadion żużlowy, o którym mowa w Programie Kult.fiz. 1.

Działanie 3

Liczba lekarzy specjalistów medycyny sportowej oraz zakres finansowania usług wymagają nadal stałego wzrostu. Stałego rozwoju wymaga również poziom usług medycznych dla gorzowskich sportowców:

- z racji potencjału gorzowskiego sportu (łącznie 3200 zawodników, w tym około 2800 zawodników w wieku do 25 lat),

- z racji znaczenia badań medycznych dla uzyskiwania wysokich wyników sportowych (utrzymanie na wysokim poziomie rywalizacji w układzie krajowym i międzynarodowym), a tym samym lepszego skonsumowania nakładów finansowych na sport, w tym z budżetu miasta.

W tym względzie istotnym będzie ewentualne udzielenie pomocy w ramach doradztwa kierownictwu Poradni Sportowo-Lekarskiej w zakresie pozyskiwania środków unijnych na poprawę usprzętowania placówki.

3.2.5 Kultura 1. Tworzenie zrównoważonej oferty kulturalnej w mieście

Program	Symbol Kultura 1	Tworzenie zrównoważonej oferty kulturalnej w mieście.
Działanie 1		Określenie potrzeb mieszkańców
Miernik oceny działania 1		Badania ilościowe lub jakościowe dot. imprez odbywających się w danym okresie oraz zainteresowanie nimi ze strony oczekujących grup społecznych.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe od 2010r.
Koordynator działania 1		Wydział Kultury
Działanie 2		Szeroka konsultacja planowanych działań wśród uczniów gorzowskich szkół
Miernik oceny działania 2		Stworzenie raportu
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe od 2010r.
Koordynator działania 2		Wydział Rozwoju i Promocji Miasta, Wydział Kultury
Działanie 3		Poszerzenie oferty instytucji kultury
Miernik oceny działania 3		Ranking nowych ofert
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Kultury

Działanie 1 i 2

Działania, dla których miernikiem oceny są badania wśród mieszkańców naszego miasta, tj. określenie potrzeb mieszkańców, konsultacja planowanych działań wśród uczniów gorzowskich szkół oraz opracowanie strategii rozwoju kultury, zostały częściowo zrealizowane. Nawiązano współpracę z Samorządowym Obserwatorium Kultury z Poznania, które na zlecenie Wydziału Kultury w październiku 2011 przeprowadziło badania fokusowe wśród członków zespołu do spraw strategii kultury oraz dziennikarzy i animatorów kultury. Wydział Kultury przeprowadził również badanie opinii dyrektorów szkół, które wspólnie z badaniami fokusowymi stanowiły I etap badań służących do opracowania „Strategii Rozwoju Kultury na lata 2012 – 2020”. Badanie wśród uczniów gorzowskich szkół Wydział Kultury zrealizuje w lutym 2012 roku.

Z informacji przedstawionych przez Biuro Promocji Miasta, wynika, że w 2011 roku nie przeprowadzało żadnych konsultacji wśród młodzieży.

Działanie 3

Na poszerzenie oferty instytucji kultury w mieście niewątpliwie wpłynęło powstanie i otwarcie w 2011 roku Filharmonii Gorzowskiej, która realizuje zarówno większe projekty kulturalne, jak również wynajmuje sale organizatorom zewnętrznym.

3.2.6 Kultura 2. Tworzenie nowoczesnej bazy do świadczenia usług kulturalnych

Program	Symbol Kultura 2	Tworzenie nowoczesnej bazy do świadczenia usług kulturalnych
Działanie 1		Budowa centrum edukacji artystycznej
Miernik oceny działania 1		Oddane do użytku obiekty: sala koncertowa (I etap) oraz szkoły artystyczne (II etap)
Termin realizacji działania 1		I etap 2010, II etap 2012
Koordynator działania 1		Wydział Kultury
Działanie 2		Poprawa jakości bazy kulturalnej poprzez modernizację, adaptację i budowę nowych obiektów
Miernik oceny działania 2		Liczba obiektów oddanych do użytku
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury

Działanie 1 i 2

W 2011 roku został zakończony I etap budowy Centrum Edukacji Artystycznej – Filharmonia Gorzowska, która rozpoczęła swą działalność w maju minionego roku. Budowa szkół artystycznych, w ramach II etapu budowy CEA – FG, nie została natomiast rozpoczęta.

W celu poprawy jakości bazy kulturalnej Miasto finansowało przebudowę Amfiteatru, który również został ukończony w 2011 roku.

Filharmonia Gorzowska

CEA-Filharmonia Gorzowska to jedna z największych i bardziej oczekiwanych inwestycji w mieście, zrealizowana ze środków budżetu Miasta Gorzowa oraz przy wsparciu funduszy zewnętrznych. W ramach unijnej dotacji Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, Miasto otrzymało na jej budowę, którą rozpoczęto w styczniu 2009 roku, 33 mln PLN. Obiekt Filharmonii to I etap inwestycji. Jego całkowity koszt wynosi ok.133 mln PLN.

Realizację inwestycji Centrum Edukacji Artystycznej - Filharmonia Gorzowska podjęto z inicjatywy Prezydenta Miasta, za sprawą wspólnej decyzji Prezydenta i Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Generalnym projektantem inwestycji jest Biuro Budownictwa Ogólnego BUDPOL S.A. w Warszawie. Autorem koncepcji architektonicznej CEA jest Daniel Frąć, wykonawcą pierwszego etapu budowy, było natomiast konsorcjum firm: Polimex Mostostal S.A. z Warszawy oraz Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Ebud sp. z o.o. z Bydgoszczy.

Uroczyste otwarcie nowo wybudowanej Filharmonii Gorzowskiej, nastąpiło w maju 2011 roku. Przestrzeń koncertowa Filharmonii Gorzowskiej to przede wszystkim sala koncertowa dla blisko 600 widzów ze zmienną akustyką i możliwością rejestracji dźwięku audio i video w najwyższej jakości (może zatem służyć także jako koncertowe studio nagrań). Ponadto w gmachu Filharmonii znajduje się sala kameralna na 150 miejsc, doskonale wyposażone zaplecze dla artystów (m.in. kompleks szatni i garderób), sale prób instrumentów smyczkowych i dętych oraz dziedziniec wypoczynkowy.

Strefa publiczna Filharmonii to foyer górne i dolne wraz z szatniami oraz bufet dla publiczności. Dodatkowo w skład inwestycji wchodzi także kompleks pomieszczeń administracyjnych z dwoma salami konferencyjnymi. Plac Sztuk jest natomiast integralną częścią przestrzeni twórczej Centrum Edukacji Artystycznej. Obiekt jest w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych. Jego łączna powierzchnia to 65 tysięcy m². Wybudowano także wielopoziomowy parking na 400 miejsc z płytą boisk wielofunkcyjnych na dachu. Przebudowano 210 m drogi dojazdowej - ulicy Kusocińskiego, którą nazwano Dziesięciu Muz.

(fot. archiwum Biura Promocji Miasta)

W kolejnych latach integralną częścią infrastruktury CEA stanie się kompleks szkół artystycznych oraz Dolina Muzyczna - naturalna, zewnętrzna widownia wydarzeń plenerowych.

Filharmonia Gorzowska posiada swoją Orkiestrę, która rozpoczęła swoją działalność wraz z inauguracją pracy Filharmonii. Założycielem i dyrektorem Orkiestry Kameralnej jest Piotr Borkowski. W wyniku trwających od listopada 2010 roku przesłuchań, został wyłoniony zespół młodych, choć już dojrzałych i świadomych swego warsztatu muzyków. Potencjał Orkiestry to przede wszystkim znakomite umiejętności, rozległe wykształcenie i niejednokrotnie imponujące już doświadczenie koncertowe jej członków. Skład Orkiestry jest międzynarodowy - grają w niej muzycy z Polski, Włoch, Niemiec, Południowej Afryki i Japonii.

Filharmonia Gorzowska zakupiła także własne, potrzebne muzykom do pracy instrumenty. Wszystkie wybierane były pod okiem fachowców. Dzięki temu do Filharmonii trafiły wysokiej klasy instrumenty perkusyjne, a także kontrabasy, waltornia i klawesyn, jak również dwa nowe koncertowe fortepiany marki Steinway.

Profesjonalna przestrzeń koncertowa, zawodowa orkiestra, współpraca z artystami mistrzowskiej klasy, spójny program artystyczny, działania edukacyjne dla dzieci i młodzieży, wreszcie - różnorodność oferty muzycznej, to atuty i pomysły na osiągnięcie celów ujętych w statucie instytucji. Głównym zadaniem Filharmonii jest upowszechnianie kultury muzycznej, a jednocześnie stworzenie miejsca przyjaznego nie tylko muzyce, ale także innym, korespondującym z nią dziedzinom sztuki.

Ważne daty:

29 grudnia 2008 r. – podpisanie umowy między miastem a wykonawcą firmą Polimex – Mostostal SA z Warszawy oraz Przedsiębiorstwem Wielobranżowym Ebud – Przemysłówka Spółka z o.o. z Bydgoszczy

styczeń 2009 r. - ruszyły prace budowlane

17 kwietnia 2009 r. - uroczyste wmurowanie kamienia węgielnego

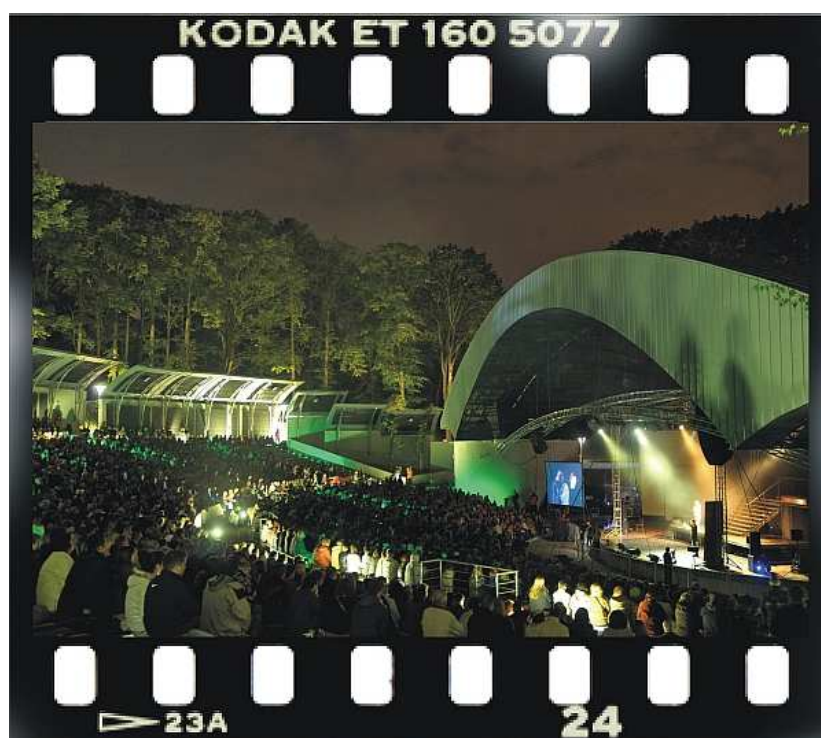
8 grudnia 2009 r. – zawieszenie wiechy i początek prac ziemnych pod budowę podziemnego parkingu

30 kwietnia 2011 r. – zakończenie prac budowlanych I etapu CEA
18 maja 2011 r. – koncert inauguracyjny w Filharmonii Gorzowskiej

Gorzowski Amfiteatr

Modernizacja gorzowskiego amfiteatru, zadanie pn. „Rozwój infrastruktury kulturowej poprzez przebudowę Amfiteatru i rozbudowę Miejskiego Centrum Kultury w Gorzowie Wlkp. - I etap projektu przebudowa Amfiteatru i infrastruktury towarzyszącej”, zakończyła się w 2011 roku, i trwała niespełna dwa lata. Na inwestycję z budżet miasta Gorzowa wydano 16 mln PLN. Uroczyste otwarcie obiektu nastąpiło w lipcu minionego roku.

(fot. archiwum Biura Promocji Miasta)

Oprócz lokalizacji zmieniło się dosłownie wszystko, amfiteatr nie tylko zachwyca wyglądem, ale możliwościami w zakresie techniki i technologii sceny, oświetlenia oraz nagłośnienia. Projekt architektoniczny jest autorstwa Piotra Bacha, a generalnym wykonawcą została firma ALSTAL z Inowrocławia, która prace rozbiórkowe rozpoczęła na początku 2010 roku i wyburzyła wszystko, stare konstrukcje pozostały tylko w przypadku restauracji. Amfiteatr, jak i jego najbliższe otoczenie, mają teraz nowoczesny wygląd. Także droga przy ul. Drzymały zyskała nową nawierzchnię, ponieważ przebudowano kanalizację deszczową, tak by można było odprowadzić wody opadowe z terenu amfiteatru. Przed wjazdem do amfiteatru ustawiono nowoczesny pylon reklamowy, który zaprasza na imprezy organizowane przez Miejskie Centrum Kultury. Postawione zostały również eleganckie latarnie, przebudowano parkingi oraz wejście, a także wybudowano nowe budynki kas. Również barwna płaskorzeźba przed wejściem na widownię została odnowiona. Obiekt dzięki przebudowie zyskał większą widownię i scenę. Obecnie widownia zawiera blisko 4 700 miejsc. Powstał nowy sektor, a zlikwidowane zostały skrajne boczne sektory, które charakteryzowały się słabą widocznością oraz złymi warunkami akustycznymi. Między rzędami pojawiły się nowe chodniki. W centralnej części widowni umieszczono łóżę dla VIP-ów oraz poniżej miejsce dla operatorów dźwiękiem i światłem. Pokrycie powiększonej sceny (powierzchnia 358 m²) i siedziska dla widowni są wykonane z drewna egzotycznego. Ponadto, po obu stronach widowni powstały toalety w postaci okrągłych filarów podpierających nowy dach. Dodatkowe toalety są też w budynku gospodarczym przy parkingu, w sumie wszystkich jest około pięćdziesięciu.

Scena otrzymała nowy kształt i jest poszerzona o miejsce dla orkiestry kameralnej lub symfonicznej, w sumie jej powierzchnia wynosi 360 m. Podłoga estrady wykonana jest z drzewa Jatoba. W wyniku podniesienia dachu tylna ściana sceny ma wysokość 7m, co daje duże możliwości dla scenografii. Pięć mostów oświetleniowych sprawiło, że podczas imprez są możliwe różne konfiguracje świetlne, a specjalnie użyte materiały zarówno w przypadku sceny, jak i ekrany akustyczne umieszczone na murze ogrodzenia gwarantują odpowiednią akustykę. Na wysoki poziom techniczny koncertów pozwolił nowoczesny system nagłośnieniowy oparty na urządzeniach firm Crown, Soundcraft, JBL Vertec. W oświetleniu zastosowano renomowane produkty firm Robe, Space i Xeos. Obiekt przystosowany został do potrzeb osób niepełnosprawnych, powstał także sektor dla osób niedosłyszących (osoby niedosłyszące mogą wypożyczyć w kasach bezprzewodowe słuchawki).

Radykalnie zmieniły się warunki dla gwiazd, które będą korzystały z garderób wyposażonych w łazienki i klimatyzację. W sumie powstało sześć garderób i siedem pomieszczeń dla orkiestry oraz poczekalnia dla artystów. Ponadto z całej bryły została wydzielona restauracja, tak aby z pomniejszonym tarasem mogła funkcjonować niezależnie od amfiteatru.

Na deskach nowego amfiteatru w minionym roku wystąpiły już m.in. takie gwiazdy jak Dżem, Kayah, Mannam, Maryla Rodowicz, Zakopower, grano musical „Metro”. Odbędzie się także Reggae nad Wartą i Romane Dyvesa.

3.2.7 Kultura 3. Diagnoza potrzeb społecznych w zakresie usług kulturalnych i zapewnienie ich właściwego zaspokajania

Program	Symbol Kultura 3	Diagnoza potrzeb społecznych w zakresie usług kulturalnych i zapewnienie ich właściwego zaspokajania
Działanie 1		Opracowanie strategii rozwoju kultury
Miernik oceny działania 1		Badanie opinii publicznej - ocena świadczonych usług kulturalnych (poziom zadowolenia); Badanie potrzeb mieszkańców w zakresie usług kulturalnych z uwzględnieniem kryterium demograficznego (prognozowanie);
Termin realizacji działania 1		Do 2012
Koordynator działania 1		Wydział Kultury
Działanie 2		Reorganizacja systemu świadczenia usług kulturalnych, w tym: *reorganizacja sieci instytucji kultury, * nowy program współpracy z organizacjami pozarządowymi, * nawiązanie współpracy z nowymi podmiotami, * tworzenie nowych podmiotów prawnych powołanych do świadczenia usług kulturalnych, * tworzenie i inspirowanie nowych projektów kulturalnych m.in. „Katedra produktem kulturowym Miasta”, Dom Historii jako miejsce stowarzyszeń * wykreowanie produktu turystycznego zgodnie ze strategią budowy marki Miasta
Miernik oceny działania 2		Raport
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągle
Koordynator działania 2		Wydział Kultury
Działanie 3		Konstruowanie projektu budżetu zapewniającego realizację określonych zadań z zakresu kultury
Miernik oceny działania 3		Analiza budżetu
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągle
Koordynator działania 3		Wydział Kultury

Działanie 1

Opracowanie strategii rozwoju kultury w Gorzowie jest zadaniem wynikającym wprost ze „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”. Prace nad strategią rozwoju kultury rozpoczęły się w 2011 roku. Zarządzeniem nr 71/W/III/2011 z dnia 15 kwietnia 2011 roku został powołany Zespół ds. opracowania strategii rozwoju kultury w Gorzowie, a skład zespołu został wyłoniony w oparciu o zasadę społecznej reprezentacji mieszkańców i środowiska kulturalnego oraz przy uwzględnieniu kryterium doświadczenia i wiedzy w zakresie szeroko rozumianej kultury. Tak więc członkami Zespołu zostali przedstawiciele Rady Miasta, Urzędu Miasta, instytucji kultury oraz organizacji pozarządowych o profilu kulturalnym w mieście. Zgodnie z ww. Zarządzeniem, do zadań Zespołu należy m.in.:

- gromadzenie materiałów, opinii, danych statystycznych oraz zlecanie badań przydatnych w opracowywaniu strategii,
- współpraca z instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi, a także gorzowskim środowiskiem twórczym, w zakresie niezbędnym w pracach nad treścią strategii,
- przekazywanie informacji na temat stanu prac nad strategią do Komisji Kultury, Sportu i Promocji Rady Miasta,
- wypracowanie jednolitego dokumentu strategii rozwoju kultury na lata 2012-2020, który zostanie przyjęty Uchwałą Rady Miasta.

Pracę nad strategią rozdzielono na etapy. **Pierwszy z nich obejmował analizę strategiczną metodą SWOT**, która została opracowana na podstawie prac Zespołu z wykorzystaniem metody „desk research”. Zanalizowano następujące zagadnienia: produkt (usługi kulturalne), instytucje kultury (kadra, baza, oferta, finanse), konkurencyjność (oferta kulturalna Gorzowa a cała Polska), edukacja kulturalna, organizacje pozarządowe (zasoby, aktywność, zasięg działalności), finansowanie kultury. W tym celu wykorzystano materiały zgromadzone w Wydziale Kultury oraz informacje powszechnie dostępne w portalach internetowych organów administracji rządowej, samorządowej, instytucji, organizacji, mediów (m.in. wyniki badań, dane statystyczne, dokumenty strategiczne szczebla narodowego, wojewódzkiego, i miejskiego, raporty analityczne sporządzone na zlecenie Miasta Gorzowa, materiały sprawozdawcze).

Oprócz tego do analizy SWOT wykorzystano wyniki badań jakościowych przeprowadzonych metodą zogniskowanego wywiadu grupowego przez ekspertów z Samorządowego Obserwatorium Kultury. W ramach badań, w październiku 2011 roku przeprowadzono dwie sesje eksperckie, na których poruszano następujące tematy: kulturalne zasoby, deficyty i potencjały Gorzowa oraz Genius Loci, a także kultura a rozwój społeczny oraz marka Gorzów a rozwój kultury. Uczestnikami sesji byli zarówno twórcy, animatorzy kultury, dziennikarze, jak również członkowie Zespołu ds. strategii rozwoju kultury w Gorzowie, łącznie 24 osoby. Koszt badań opiewał na 9.000 PLN brutto.

Ponadto w ramach SWOT, Wydział Kultury objął badaniem ankietowym dyrektorów szkół każdego szczebla w Gorzowie. Celem badania było poznanie opinii dyrektorów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na temat instytucji kultury z siedzibą w naszym mieście. Warto zaznaczyć, że dyrektorzy szkół wpisują się w rozwój miasta w sposób szczególny, ponieważ poprzez swoją codzienną pracę wywierają największy wpływ na kolejne pokolenia gorzowian, mając swój duży udział m.in. w edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży oraz przygotowaniu do odbioru sztuki, co było głównym przesłaniem dla przeprowadzenia badań właśnie wśród dyrektorów.

Pierwszy etap prac został zakończony. Zespół ds. strategii podczas spotkania 22 grudnia 2011 roku pozytywnie zaopiniował pracę Samorządowego Obserwatorium Kultury, rekomendując dalszą współpracę badawczą w ramach kontynuacji prac nad strategią.

Kolejne etapy prac nad strategią rozwoju kultury planowane są następująco:

W drugim etapie będą miały miejsce badania ilościowe przewidziane na I kwartał 2012 roku, które obejmą badania następujących grup: młodzież – metodami sondażowymi (ankiety wśród maturzystów), nauczycieli i przedsiębiorców – badania fokusowe.

Trzeci etap to opracowanie kompleksowego dokumentu strategii rozwoju kultury zaplanowany na II kwartał 2012 roku, natomiast **czwarty etap przeznaczony zostanie na konsultacje społeczne** (III kwartał 2012 roku). W ostatnim, **piątym etapie nastąpi przyjęcie dokumentu uchwałą** Rady Miasta Gorzowa Wlkp. (IV kwartał 2012 roku).

Działanie 2

W działaniu dotyczącym reorganizacji systemu świadczenia usług kulturalnych, została opracowana koncepcja restrukturyzacji miejskich instytucji kultury, która po uzyskaniu akceptacji Kolegium Prezydenta została przekazana pod obrady Komisji Kultury, Sportu i Promocji. Uzyskanie pozytywnej opinii Komisji pozwoli na rozpoczęcie prac związanych z wdrażaniem poszczególnych jej etapów.

Działanie 3

W zakresie konstruowania budżetu zapewniającego realizację określonych zadań w kulturze, Wydział Kultury każdego roku, realizując zapisy ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, ustala budżet zapewniający koszty utrzymania instytucji kultury oraz prowadzenie w nich działalności, a także zapewnia środki finansowe na realizację zadań publicznych w dziedzinie kultury przez organizacje pozarządowe. Miasto przyznało dotację celową dla Teatru im. Juliusza Osterwy na organizację Gorzowskich Spotkań Teatralnych w kwocie 59.000,00 PLN. oraz na Scenę Letnią w kwocie 105.000,00 PLN. Ponadto Miasto przyznało stypendia twórcze i artystyczne w kwocie 20.000,00 PLN oraz Nagrody Kulturalne Prezydenta Miasta „Motyle” łącznie w kwocie 18.000,00 PLN.

3.2.8 Społ. 1. Strategia Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+ oraz Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+

Program	Symbol Społ.1	Strategia Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007 + oraz Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007 +
Działanie 1		Realizacja Strategii Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007 +
Miernik oceny działania 1		Monitoring poprzez coroczne sporządzanie sprawozdań z realizacji Strategii
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		GCPRIPS, Wydział Spraw Społecznych

Działanie 1 jest osobnym przedmiotem sprawozdania z realizacji Strategii Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007 +, które jest przedstawiane corocznie w miesiącu marcu Radzie Miasta przez Wydział Spraw Społecznych.

3.2.9 Prom.-rozw. 1. Budowa marki Gorzowa Wlkp.

Program	Symbol Prom.-rozw. 1	Budowa marki Gorzowa Wlkp.
Działanie 1		Realizacja założeń strategii zarządzania marką Gorzów.
Miernik oceny działania 1		Uchwalenie strategii

Termin realizacji działania 1	Działanie ciągłe
Koordynator działania 1	Wydział Rozwoju i Promocji Miasta

(fot. archiwum Biura Promocji Miasta)

24 lutego 2010 roku została podjęta uchwała Rady Miasta nr LXIX/1098/2010 przyjmująca Długoterminową Strategię Zarządzania Marką Gorzów oraz nowe logo miasta. Sam dokument został sporządzony zgodnie z przykładami najlepszych praktyk branding i uwzględnia sposób myślenia w kategoriach wizji rozwoju miasta i sposobów jej urzeczywistniania. Hasłem marki zostało sformułowanie Gorzów. Przyszań. Dodatkowo dnia 24 maja 2010 roku (Zarządzeniem nr 358/W/II/2010 Prezydenta Miasta Gorzowa Wlkp.) w Urzędzie Miasta Gorzowa Wlkp. zaczął obowiązywać System Jednolitej Identyfikacji Wizualnej Marki Gorzów, składający się z wzorów i opisów umożliwiających utrzymanie spójnego sposobu posługiwania się marką „Gorzów. Przyszań”.

Długoterminowa Strategia Zarządzania Marką Gorzów wyznaczyła nie tylko jasny kierunek urzeczywistnienia się marki, ale też w pewnym sensie rozwoju miasta w przyszłości. W 2011 roku przeprowadzono następujące działania na rzecz urealniania wizji, która wynika z wielopłaszczyznowego kojarzenia Gorzowa z przyszańią:

- Otwarcie wschodniej części Bulwaru – realizacja wizji miasta związanego z rzeką, którego nadrzeczny bulwar tętni życiem. Wzrost turystycznej atrakcyjności miasta. Imprezy, które odbyły się w tym miejscu to m.in. koncerty związane z Weekendem Mocnych Wrażeń, który był zorganizowany przy okazji Drużynowego Pucharu Świata na Żużlu oraz Weekend Moto Racing Show organizowany przy okazji Grand Prix na żużlu.
- Nowe wiaty przystankowe oraz autobusy komunikacji miejskiej w barwach Gorzów.Przyszań – projekt, przy którym Biuro Promocji Miasta wsparło Miejski Zakład Komunikacji.
- Kampania świąteczna pod hasłem: „Z różnic tworzymy tradycję”. Ponieważ Gorzów jest miastem, w którym swoją przyszań odnaleźli ludzie różnych narodowości, ale też zainteresowań i talentów, z okazji świąt Biuro Promocji Miasta przygotowało kampanię pod w/w hasłem. Twarzami kampanii zostali ludzie związani z Gorzowem, którzy znaleźli tu swoją przyszań na dłużej lub na trochę krócej. Świąteczne billboardy miały pięć odsłon. Na każdym z nich prezentowana była grupa osób powiązanych ze sobą a jednak całkiem

różnych: muzycy kojarzeni z różnymi nurtami, politycy różnych opcji, mniejszości narodowe, księża różnych wyznań oraz sportowcy reprezentujący różne dyscypliny.

- Prowadzenie miejskich profili w mediach społecznościowych – to działanie ciągłe, które wynika wprost z zapisów strategii (kanały tematyczne w mediach web 2.0). Jest to sposób dotarcia z informacjami o mieście do ludzi młodych, a także możliwość prezentowania jego atrakcji i budowania identyfikacji mieszkańców z miejscem, w którym żyją.

Pozostałym działaniom podejmowanym w roku 2011 przez Biuro Promocji Miasta oraz przez inne jednostki organizacyjne urzędu, a także jednostki miasta w miarę możliwości towarzyszył przekaz w postaci kampanii informacyjno-promocyjnych, który oparty był na założeniach zawartych w Długoterminowej Strategii Zarządzania Marką Gorzów. Nowy symbol miasta – logo „Gorzów. Przyszań” wraz innymi elementami identyfikacji wizualnej miasta regularnie pojawiał się na billboardach miejskich, plakatach i ulotkach. Dostosowane do nowego wizerunku zostały publikacje informacyjno-promocyjne o mieście. Pojawiły się też nowe gadżety z logo „Gorzów. Przyszań”. Wszelkie materiały promocyjne wydawane w ramach wydarzeń i inicjatyw społeczno-kulturalnych oraz sportowych, które otrzymały dofinansowanie z budżetu miasta, opatrzone były nowym logo Gorzowa.

Dzięki procedurze udzielania licencji na korzystanie z symbolu „Gorzów. Przyszań” znak ten coraz częściej pojawia się w materiałach, multimedialnych czy na siedzibach stowarzyszeń i prywatnych przedsiębiorstwach, chcących podkreślić związek z lokalną społecznością. W 2011 roku zostały zawarte 42 umowy licencyjne.

3.2.10 Prom.-rozw. 2. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości

Program	Symbol Prom.-rozw. 2	Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości
Działanie 1		Opracowanie i wdrożenie programu Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego, opierającego się na wykorzystaniu sieci kontaktów instytucjonalnych miasta (stowarzyszenia, miasta partnerskie, związki).
Miernik oceny działania 1		Coroczna analiza rozwoju przedsiębiorczości w mieście; Analiza realizacji strategii promocji gospodarczej Miasta i stopnia osiągnięcia założonych celów; Systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry obsługującej inwestorów; Analiza funkcjonowania i rozwoju Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Biuro Obsługi Inwestora we współpracy z Wydziałem Rozwoju i Promocji Miasta
Działanie 2		Gromadzenie i opracowywanie wszelkich informacji o istotnych dla przedsiębiorczości i warunkach funkcjonowania gospodarczego w mieście
Miernik oceny działania 2		Coroczna analiza rozwoju przedsiębiorczości w mieście; Analiza realizacji strategii promocji gospodarczej Miasta i stopnia osiągnięcia założonych celów; Systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry obsługującej inwestorów; Analiza funkcjonowania i rozwoju Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Biuro Obsługi Inwestora we współpracy z Wydziałem Rozwoju i Promocji Miasta

Działanie 3	Wypracowanie i wdrożenie standardów profesjonalnej obsługi inwestora, ukierunkowanej na założone cele główne i operacyjne
Miernik oceny działania 3	Coroczna analiza rozwoju przedsiębiorczości w mieście; Analiza realizacji strategii promocji gospodarczej Miasta i stopnia osiągnięcia założonych celów; Systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry obsługującej inwestorów; Analiza funkcjonowania i rozwoju Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego
Termin realizacji działania 3	Działanie ciągłe
Koordynator działania 3	Biuro Obsługi Inwestora

Działanie 1

Biuro Obsługi Inwestora zakończyło współpracę z siecią EUNOP – Das EU-Net Oderpartnership, ponieważ projekt ten został sfinalizowany. Był on realizowany przez Senat Berlina i Rząd Brandenburgii i dotyczył transgranicznej platformy współpracy stworzonej z myślą o przedsiębiorcach po obu stronach Odry, szukających partnerów biznesowych. Sieć działała zgodnie z głównymi założeniami Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego, tylko terytorialnie obejmowała odmienny obszar. Po zakończonym projekcie pozostał portal internetowy, za pośrednictwem którego możliwe jest nadal nawiązywanie kontaktów biznesowych.

Działanie 2

Biuro Obsługi Inwestora działanie dotyczące gromadzenia i opracowywania wszelkich informacji o istotnych dla przedsiębiorczości warunkach funkcjonowania gospodarczego w mieście realizuje za pośrednictwem witryny internetowej Miasta Gorzowa. Zamieszczane są tam opracowania dotyczące warunków gospodarczych funkcjonowania Miasta. Dane te są sukcesywnie aktualizowane oraz poszerzany jest ich zakres tematyczny w celu dokładnego i wszechstronnego zaprezentowania informacji dotyczących Gorzowa.

Dane znajdujące się na stronie internetowej zawierają między innymi informacje o:

- Gorzowie w liczbach, czyli informacje o liczbie mieszkańców, przyroście naturalnym,
- strukturze gorzowian według poziomu wykształcenia,
- wskaźniku bezrobocia z podziałem na grupy bezrobotnych osób,
- budżecie Miasta, z analizą porównawczą za ostatnie lata,
- strukturze edukacji,
- szkolnictwie wyższym z podziałem na uczelnie,
- ochronie zdrowia,
- mieszkalnictwie,
- bezpieczeństwie na terenie Miasta,
- podmiotach gospodarczych, obejmujące liczbę podmiotów gospodarczych, z podziałem na formy prawne ich działalności oraz katalog największych przedsiębiorstw Miasta,
- ofercie inwestycyjnej Miasta.

Narzędzie w postaci tak stworzonej podstrony internetowej ułatwia analizę rozwoju przedsiębiorczości w Gorzowie i pozwala ocenić stopień zaawansowania realizacji założonych celów gospodarczych Miasta. Częstotliwość ich aktualizacji ułatwia identyfikowanie trendów występujących na terenie Gorzowa. Dodatkowo Biuro Obsługi Inwestora pracuje nad zmianą formy wyświetlania danych. Planowane jest takie prezentowanie danych, aby była widoczna charakterystyka wahań wyników, dzięki temu analiza wychyleń będzie znacznie łatwiejsza. Dane analizować można również poprzez

pobranie ich w formie pliku w formacie PDF. lub przeglądanie ich bezpośrednio na stronie, również w wersji dostępnej dla urządzeń mobilnych.

Biuro Obsługi Inwestora w celu wprowadzenia standardów profesjonalnej obsługi inwestora wdrożyło na stronie internetowej Miasta zakładkę Dla Inwestora, która w sposób logiczny i zorganizowany prezentuje:

- dokumenty strategiczne, takie jak strategie i programy miejskie oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta,
- Przewodnik Inwestora, instrumenty wsparcia,
- Przewodnik Inwestora, otoczenie okołobiznesowe,
- ofertę inwestycyjną, z podziałem na ofertę Miasta, Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i Urzędu Marszałkowskiego,
- informacje na temat miejskich ulg podatkowych oraz zwolnień z podatków dla inwestorów K-S SSE,
- dane teleadresowe przydatnych instytucji, z punktu widzenia inwestora.

Działanie 3

Dla podwyższenia standardów obsługi inwestora pracownicy Biura Obsługi Inwestora brali udział w szkoleniach z zakresu komunikacji i rozwiązywania konfliktów, podczas których symulowane były najróżniejsze sytuacje z jakimi mogą mieć do czynienia pracownicy BOI. Szkolenia ułatwiły wdrażanie standardów profesjonalnej obsługi inwestora i pozwoliły utrwalić wiedzę na temat podwyższania standardów takiej obsługi. Dodatkowo zdobyte informacje są wykorzystywane w celu zmiany sposobu prezentowania oferty Miasta, nastawionej na mówienie językiem korzyści. Pracownicy Biura Obsługi Inwestora w trosce o jak najwyższy standard obsługi inwestora biorą udział w cyklicznych zajęciach z języka angielskiego pod kątem biznesowym, prowadzonym przez jednego z pracowników BOI.

Wynikiem wprowadzania systemu podnoszenia standardów obsługi inwestora jest również wydany przez BOI Przewodnik Inwestora omawiający ścieżkę inwestycyjną, jaką musi przejść każdy inwestor, od pomysłu do realizacji przedsięwzięcia. Publikacja ta w przystępny sposób prowadzi osobę zainteresowaną rozpoczęciem działalności gospodarczej na terenie Gorzowa przez meandry przepisów, wskazując gdzie i w jakim trybie należy składać poszczególne dokumenty.

Dodatkowo Biuro Obsługi Inwestora prowadzi prace nad wprowadzeniem mapy inwestycyjnej Miasta, na której zaznaczone będą lokalizacje poszczególnych ofert nieruchomości. Narzędzie to, poza funkcją lokalizacyjną, daje również możliwość zapoznania się ze szczegółami dotyczącymi ofert, jak również umożliwia pobranie oferty, wydruk lub przesłanie linku adresu.

Dla marketingowych potrzeb promowania gorzowskich terenów pod inwestycje, BOI zaadaptowało markę Gorzowa w następujący sposób: Gorzów Przystań dla Twojego biznesu.

Należy również zaznaczyć, że w ramach Programu „Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości”, Biuro Obsługi Inwestora koordynuje prace nad powołaniem **Klastra Edukacji Zawodowej**. Misją jego jest wspieranie szeroko rozumianego sektora edukacji zawodowej, tak by lepiej odpowiadał na potrzeby lokalnego rynku pracy. W inicjatywę zaangażowani są przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, uczelni wyższych, szkół zawodowych i Centrum Kształcenia Zawodowego, przedsiębiorców i organizacji przedsiębiorców oraz organizacji i instytucji wspierających rozwój nauki i edukacji na potrzeby lokalnego rynku pracy. Idea Klastra zakłada stworzenie formalnej i nieformalnej sieci współpracy. W kolejnych etapach realizowane będą zadania z zakresu podnoszenia jakości i atrakcyjności kształcenia zawodowego oraz promocja tej formy kształcenia. Zakładamy, iż w efekcie możliwe będzie dostosowanie programów nauczania do konkretnych potrzeb pracodawców. Wspólne działania umożliwią pozyskiwanie funduszy krajowych i unijnych oraz będą okazją do prezentacji i wymiany dobrych praktyk.

Innym działaniem w 2011 roku na rzecz tworzenia warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, było zorganizowanie przez Biuro Promocji Miasta czterech (dwa z nich są jednak traktowane łącznie) przedsięwzięć o charakterze targowo – wystawienniczym.

Jednym z przedsięwzięć była organizacja **Salonu Reklamy Zewnętrznej**. Impreza odbyła się w terminie 27 maja 2011 w godzinach 10:00 – 18:00. Przy merytorycznym przygotowaniu imprezy współpracowały ze sobą: Biuro Promocji Miasta i Pracownia Plastyka Miejskiego. Celem imprezy było wyjście naprzeciw społecznym oczekiwaniom w zakresie dostępnych form właściwego eksponowania i wykorzystywania reklamy w przestrzeni miejskiej. Dlatego składała się ona z dwóch części:

- Konferencji poświęconej tematyce reklamy zewnętrznej zarówno pod kątem projektowania reklam jak i uwarunkowań prawnych.
- Ekspozycji, w której zaprezentowały się firmy oferujące usługi reklamowe. Wzięło w niej udział 15 firm z Gorzowa oraz innych polskich miejscowości.

Następnie w dniach 17 – 18 czerwca 2011 odbyły się Targi **Zdrowia i Urody Wellness 2011**. W targach wzięło udział 65 firm. Targi Zdrowia i Urody Wellness 2011 to impreza, która ma na celu propagowanie zdrowego i aktywnego stylu życia i jest adresowana do tych, którzy są ciekawi, jak i gdzie zadbać o swój wygląd, zdrowie i samopoczucie oraz dla tych, którzy szukają pomysłów na aktywne i przyjemne spędzanie wolnego czasu. Była to więc szansa na zaprezentowanie się firm z branży przedstawicieli salonów urody, klubów fitness, biur podróży, ośrodków wypoczynkowych, dietetyków, producentów oraz dystrybutorów produktów naturalnych oraz innych firm i organizacji propagujących zdrowy i aktywny styl życia. Zainteresowanie mediów, wystawców oraz odwiedzających, których pojawiło się szacunkowo 3 tysiące, pozwala stwierdzić, że cel imprezy został osiągnięty. W trakcie targów odbył się także konkurs dla wystawców na najciekawsze stoisko targowe. Komisja podczas oceny poszczególnych ekspozycji brała pod uwagę następujące elementy; ogólna ocena stoiska, oryginalność zabudowy stoiska, estetyka, profesjonalizm obsługi stoiska, atrakcyjność prezentowanej oferty, dobór materiałów promocyjnych do specyfiki targów.

Kolejną imprezą była trzecia edycja **Lubuskich Kulinariów Regionalnych**. Targi odbyły się w dniach 2 – 4 września 2011 r. Wydarzenie było skierowane do producentów żywności, serów, wędlin, miodu i słodczy, cukierników i piekarzy, restauratorów, hotelarzy, gospodarstw rolnych i kół gospodyń wiejskich, a także firm wyposażających gastronomię.

Odrębnym wydarzeniem był **III Gorzowski Festiwal Piwny**, przedsięwzięcie skupiające przedstawicieli regionalnych browarów i mające na celu propagowanie tradycji piwowskich. Organizacyjnie impreza była jednak połączona z Lubuskimi Kulinariami Regionalnymi, dlatego dla obu imprez przedstawiono poniżej wspólne statystyki. W targach wzięło udział 73 wystawców. Szacowana liczba odwiedzających halę targową to 13 tysięcy osób.

Wszystkim wystawcom zapewniono bezpłatną powierzchnię wystawienniczą bez zabudowy. Wystawcy dodatkowo mieli możliwość zamieszczenia bezpłatnego wpisu i loga swojej firmy w katalogu targowym.

Łącznie w imprezach targowych wzięły udział 153 firmy z całej Polski. Należy podkreślić, że niekomercyjny charakter podejmowanych przedsięwzięć stwarzał przedsiębiorcom przyjazne warunki do prezentacji swoich ofert, poszukiwania nowych klientów oraz promocji, nie powodując jednocześnie obciążeń finansowych związanych z udziałem w imprezach.

3.2.11 Prom.-rozw. 3. Dostępność komunikacyjna

Program	Symbol Prom-rozw. 3	Dostępność komunikacyjna
Działanie 1		Działania na rzecz ustanowienia kolejowych połączeń

	transgranicznych
Miernik oceny działania 1	Liczba spotkań z partnerem z RFN Liczba dokumentów dotyczących współpracy
Termin realizacji działania 1	Działanie ciągłe
Koordynator działania 1	Naczelnik Wydziału Integracji Europejskiej we współpracy z Wydziałem Rozwoju i Promocji Miasta *
Działanie 2	Stworzenie możliwości powstania komunikacji lotniczej
Miernik oceny działania 2	Dokumenty dotyczące lotniska Wieloletni Plan Inwestycyjny
Termin realizacji działania 2	Działanie ciągłe
Koordynator działania 2	Wydział Rozwoju i Promocji Miasta

* W związku ze zmianami organizacyjnymi w Urzędzie Miasta, koordynatorami Działania 1 są Sekretarz Miasta (były Naczelnik Wydziału Integracji Europejskiej), który nieprzerwanie pełni rolę prelegenta w Europejskim Ugrupowaniu Interesów Gospodarczych, przy współpracy z Wydziałem Integracji Europejskiej oraz Biurem Rozwoju Miasta i Aglomeracji.

Działanie 1

Działaniami dotyczącymi ustanowienia kolejowych połączeń transgranicznych zajmuje się IGOB - Wspólnota Interesów Linia Kolejowa Berlin – Gorzów Wielkopolski, która powstała 6 czerwca 2006 r. na czas nieoznaczony jako **Europejskie Ugrupowanie Interesów Gospodarczych (EUIG)** na podstawie Rozporządzenia Rady (EWG) Nr 2137/85. Siedzibą Ugrupowania jest Frankfurt n/Odrą (Niemcy).

Celem Ugrupowania jest reaktywowanie bezpośrednich połączeń na linii kolejowej Berlin – Gorzów Wlkp. oraz działanie na rzecz rozwoju linii, a także ułatwienie rozwoju gospodarczego członków Ugrupowania oraz innych inwestorów łączących swą działalność z rozwojem tej linii kolejowej. W tym duchu przedmiotem działalności jest ponadgraniczna współpraca Członków. Aktywność EUIG nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku i ogranicza się do działań, które nie wymagają koncesji i zezwoleń.

W ramach postawionych celów realizowane i wspierane są w szczególności następujące działania:

- zabieganie u stosownych władz o poparcie i podjęcie decyzji o uruchomieniu bezpośrednich połączeń kolejowych na linii Berlin – Gorzów Wlkp., jej unowocześnieniu i stworzeniu przyjaznej atmosfery dla jej funkcjonowania poprzez przychylny klimat dla inwestowania na obszarze będącym w jej bezpośrednim oddziaływaniu,
- wspieranie przewozów na tej linii towarów i osób,
- ożywienie linii kolejowej dla dobra rozwoju gospodarczego na terenach przyległych,
- rozwój turystyki w związku z funkcjonowaniem linii kolejowej,
- organizowanie paneli dyskusyjnych na temat rozwiązań transportowo- logistycznych w aspekcie ochrony środowiska,
- organizowanie współpracy ekspertów w zakresie logistyki,
- inicjowanie, propagowanie i stwarzanie nowoczesnych rozwiązań gospodarczo – społecznych na obszarach przyległych do linii kolejowej Berlin – Gorzów, jako wzorcowych w skali europejskiej dla wysokiego poziomu współpracy terenów przygranicznych związanych wspólnym interesem rozwoju gospodarczego,
- wsparcie praktycznych zastosowań uzyskanych wyników poprzez łączenie praktyki z nauką,
- doradztwo i wspieranie władz po obu stronach granicy,
- współpraca z polskimi i niemieckimi instytucjami badawczymi, naukowymi i przedsiębiorstwami.

Przedmiotem działań EUIG jest także systematyczna europejska i międzynarodowa wymiana doświadczeń, dostarczanie stosownych ekspertyz, organizacja konferencji, zwłaszcza tematycznych w regionie, seminariów i podobnych wydarzeń oraz wspieranie publikacji i ich dystrybucja w każdej formie.

Poniżej znajdują się wybrane, ważniejsze projekty, realizowane przez EUIG.

1) W latach 2007 - 2008 Ugrupowanie uczestniczyło w realizacji 3 projektów w ramach Funduszu Mikroprojektów INTERREG III A, dotyczących promocji oraz rozpowszechniania idei EUIG „Linia kolejowa Berlin – Gorzów – Krzyż”. Celem projektów jest także nawiązywanie i pogłębianie stosunków partnerskich pomiędzy członkami i kooperantami z Polski i Niemiec.

Wnioski, które otrzymały dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

- Projekt złożony przez powiat Marchijski – Odrzański, dotyczący przeprowadzenia warsztatów strategicznych. Wartość projektu 15.000 EURO, kwota dofinansowania 11.250 EURO (tj. 75%).
- Projekt: „Promocja rozwoju transgranicznych połączeń kolejowych”, którego wnioskodawcą jest Miasto Gorzów Wlkp. Wartość projektu 44.780 PLN, kwota dofinansowania 33.585 PLN (tj. 75%).
- Projekt złożony przez Lubuską Fundację Zachodnie Centrum Gospodarcze: „Linia kolejowa Berlin – Gorzów Wlkp. 150 lat”. Wartość projektu 39.518,06 PLN, kwota dofinansowania 29.638,55 PLN (tj. 75%).

2) Nowa aranżacja dworców po stronie niemieckiej: dworzec Rehfelde „Rower i kolej”, dworzec Müncheberg: „Między tradycją a nowoczesnością”, „Dworzec sztuki i kultury” Seelow-Gusow i po stronie polskiej: dworce w Gorzowie i Witnicy.

3) Modernizacja linii kolejowej 203 Tczew – Kostrzyn na odcinku Krzyż – Kostrzyn w ramach LRPO (IPI).

- Zmodernizowanie linii i poprawa złego stanu infrastruktury kolejowej,
- Podniesienie prędkości jazdy,
- Skrócenie czasu podróży,
- Zwiększenie częstotliwości kursowania pociągów,
- Poprawa infrastruktury obsługi podróżnych,
- Poprawa bezpieczeństwa prowadzenia ruchu kolejowego,
- Dążenie do zrównoważenia rozwoju transportu z uwzględnieniem roli kolei.

Wartość projektu - 8,5 mln Euro, 60% dofinansowania z LRPO.

4) Projekt: „Kolej Wschodnia – europejski region modelowy”

Modelowy europejski korytarz transportowy – modernizacja odcinka kolejowego Berlin-Müncheberg - Gorzów Wlkp.- Krzyż Wlkp.- Piła.

5) W dniu 29.04.2010 r. podpisano porozumienie pomiędzy Starostwem Powiatowym w Gorzowie Wlkp. a 7 gminami o wspólnym przedsięwzięciu o nazwie „Transgraniczny, turystyczny system informacji wzdłuż linii kolejowej Hoppegarten – Gorzów Wlkp. - Drezdenko” w gminach: Gorzów Wlkp., Kostrzyn nad Odrą, Witnica, Santok, Stare Kurowo, Zwierzyn, Drezdenko w ramach działań Europejskiej Współpracy Terytorialnej współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Całkowita wartość projektu (po polskiej stronie) – 996 446,94 PLN, dofinansowanie EWT – 85%. Całość – 768 000 EURO. W styczniu 2011 roku projekt uzyskał 85% dofinansowanie.

Przedsięwzięcie, polega na przygotowaniu do realizacji, wspólnym wdrożeniu projektu - wprowadzeniu systemu jednolitego oznakowania turystycznego dworców i terenów wokół dworców w gminach wzdłuż linii kolejowej na trasie Hoppegarten koło Berlina– Kostrzyn – Gorzów– Drezdenko. Realizacja tego projektu przyczyni się do:

- stworzenia kompleksowej oferty turystycznej,
- promocji walorów turystycznych regionu,

- zwiększenia potencjału turystycznego regionu.

6) Wspólny bilet umożliwiający, poprzez kupno jednego biletu, podróż na trasie Berlin-Gorzów-Berlin oraz korzystanie z komunikacji miejskiej obu miast.

Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie ruchu turystycznego pomiędzy Województwem Lubuskim a aglomeracją Berlina i Krajem Związkowym Brandenburgii, a także wyjście naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców tych regionów dotyczącym łatwiejszego i atrakcyjniejszego podróżowania.

Kluczowi partnerzy: Miasto Gorzów Wlkp., PKP Przewozy Regionalne Spółka z o.o. (PKP PR), po stronie niemieckiej Verkehrsverbund Berlin – Brandenburg GmbH (VBB) i NEB Betriebsgesellschaft mbH (NEB).

26.06.2008 r. podpisano Porozumienie dotyczące wzajemnego honorowania biletów przez partnerów na okres próbny 1 roku. 26.06.2009 r. podpisano Porozumienie dotyczące wzajemnego honorowania biletów na czas nieokreślony. 14.10.2009 r. rozszerzono ofertę (aneksowano Porozumienie) umożliwiając zakup biletu grupowego (do 5 osób).

Pozostałe działania podejmowane przez EUIG:

a) Tworzenie dobrego klimatu dla idei EUIG:

-W UE w Brukseli, w Bundestagu, w Landtagu Brandenburgii, w senacie Berlina.

-W Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubuskiego, w Sejmie, w Ministerstwie Infrastruktury w Warszawie.

-W PKP i DB.

b) Działania z zakresu public relations/ marketing

-Działania PR - stała grupa dziennikarzy w Niemczech i w Polsce, która otrzymuje na bieżąco aktualizowane informacje z działalności podejmowanych przez EUIG.

-Stale informowanie członków i sympatyków, informacje rozsyłane są do ok. 360 osób.

c) Infrastruktura i ruch kolejowy

-Wspólna udana akcja przeciw demontażowi linii po stronie niemieckiej.

-Wyrównanie sprawności linii po obu stronach granicy.

d) Transgraniczne regionalne przewozy pasażerskie

-Deklaracja Ministerstwa Brandenburgii i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego (2009 r.) o możliwie jak najszybszym uruchomieniu pilotażowo 3 bezpośrednich połączeń na trasie Berlin-Gorzów.

e) Zarządzanie dworcami:

-podstawowe wymogi i dążenie do: jednolitego wyposażenia oraz jednolitej długości i wysokości peronów: długość 140 m i wysokość 55 cm,

-wszystkie perony po stronie polskiej i niemieckiej powinny być wykonywane tak, aby nie zawierały żadnych barier architektonicznych,

-jednolity system informacyjny.

f) Kontakty z burmistrzami, prezydentami miast i starostami.

g) Rozwój turystyki:

-Utworzono grupę roboczą 11 „Wycieczki Koleją Wschodnią“, opracowano 20 produktów dla wycieczek grupowych 50+.

h) Rozwój „Muzeum kolei wschodniej”:

-Włączono Uniwersytet Europejski Viadrina do współpracy,

-Opracowano wniosek aplikacyjny o dofinansowanie z euroregionalnego Funduszu Małych Projektów.

W 2011 roku odbyło się 10 spotkań z partnerami z RFN.

Działanie 2

W zakresie problematyki transportu lotniczego w Gorzowie, w świetle niepowodzenia projektu lotniska w gminie Kłodawa, za priorytetową uznana została kwestia budowy bazy Lotniczego Pogotowia Ratunkowego (z ang. HEMS). Pracownicy Biura Rozwoju Miasta i Aglomeracji przygotowali analizę sytuacji i przedstawili członkom prezydium Aglomeracji

Gorzowskiej dokument pod tytułem „Analiza możliwości i dotychczasowych działań - budowa bazy śmigłowcowej Lotniczego Pogotowia Ratunkowego dla Miasta Gorzowa Wielkopolskiego”. Biorąc udział w konsultacjach społecznych dokumentów strategicznych szczebla krajowego jak i regionalnego, pracownicy Biura każdorazowo przywoływali kwestię konieczności budowy bazy HEMS na północy naszego województwa.

Proponuje się aby bazę HEMS zlokalizowano w Ulimiu w podgorzowskiej gminie Deszczno. Ponadto w analizie brane były również pod uwagę:

- okolice K-SSSE między ulicami Mironicką a Małyszyńską w Gorzowie Wlkp.,
- teren leśnej bazy lotniczej w Lipkach Wielkich.

(fot. www.lpr.com.pl)

3.3 Ład przestrzenny

3.3.1 Ład 1. Tworzenie warunków przestrzennych zrównoważonego rozwoju miasta

Program	Symbol Ład 1	Tworzenie warunków przestrzennych zrównoważonego rozwoju miasta
Działanie 1		Określenie w dokumentach planistycznych niezbędnych terenów do realizacji priorytetowych kierunków rozwoju miasta, w tym: - utworzenie kampusu akademickiego - utworzenie wielofunkcyjnych centrów sportowych (Poligony, Prochownia, Kanał Ulgi) - stworzenie ośrodków innowacyjno-badawczych - rozwój funkcji mieszkaniowej, usług i przemysłu
Miernik oceny działania 1		% terenów objętych planami miejscowymi
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe

Koordynator działania 1	Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN), Wydział Gospodarki komunalnej (WGK), Wydział Kultury Fizycznej (WKF), Wydział Inwestycji (WIN),
Działanie 2	Opracowanie kompleksowej koncepcji układu komunikacyjnego miasta
Miernik oceny działania 2	Zatwierdzenie koncepcji przez Radę Miasta
Termin realizacji działania 2	Do 2012 r.
Koordynator działania 2	Wydział Dróg i Transportu Publicznego (WDT), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN),
Działanie 3	Tworzenie miejskiej sieci wewnątrzosiedlowych terenów zielonych (skwerów) powiązanych z obszarami parkowymi
Miernik oceny działania 3	Powierzchnia terenów zielonych określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
Termin realizacji działania 3	Działanie ciągłe
Koordynator działania 3	Wydział Urbanistyki Miasta (WUM),
Działanie 4	Zapobieganie niekontrolowanemu „rozlewaniu się” miasta poprzez stworzenie systemu terenów otwartych i zielonych: -wyznaczenie obszarów objętych zakazem zabudowy -opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
Miernik oceny działania 4	Powierzchnia uchwalonych planów
Termin realizacji działania 4	Do 2012 r.
Koordynator działania 4	Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa (WSR), Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN), Wydział Geodezji i Katastru (WKG),
Działanie 5	Systematyczny rozwój miejskich terenów zieleni jako struktury osiowo-promienistej, w tym: -realizacja nowych terenów zieleni wysokiej w tym parku na Zawarcu -realizacja i wzmacnianie istniejących osi terenów zielonych wchodzących w miasto -wytworzenie ciągłości terenów otwartych i zielonych w strukturze miasta -powiązanie systemu terenów otwartych i zielonych z systemem regionu -obowiązkowe wyznaczanie terenów pod zadrzewienia przyuliczne -powiązanie terenów zielonych ciągami rowerowymi
Miernik oceny działania 5	-powierzchnia terenów zielonych projektowanych -powierzchnia terenów zielonych wykonanych -km nasadzeń zadrzewień przyulicznych

	-km projektowanych nasadzeń, zadrzewień przyulicznych
Termin realizacji działania 5	Działanie ciągłe
Koordynator działania 5	Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN), Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa (WSR), Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Administracji Budowlanej (WAB)

Działanie 1

Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (*mpzp*) leży w kompetencji Wydziału Urbanistyki Miasta, natomiast merytoryczne wydziały Urzędu Miasta uczestniczą wspólnie w opiniowaniu projektów tych planów.

W *mpzp* zostały określone tereny, na których będą realizowane priorytetowe kierunki rozwoju miasta, wymienione w Działaniu 1.

Wydział Urbanistyki podaje, że w 2011 roku Rada Miasta uchwaliła dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, tj.:

- *mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ulic: Żwirowej, Hipolita Cegielskiego, Gen. Józefa Dowbora - Muśnickiego, Stanisława Taczaka i Błotnej (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XVII/141/2011 z dn. 31.08.2011 r.), z przeznaczeniem pod funkcje: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem zabudowy usługowej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy usługowej, zabudowy usługowej z dopuszczeniem funkcji oświaty, zabudowy usług oświaty, zabudowy usług sportu i rekreacji, tereny zieleni oraz ogrodów działkowych,
- *mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. w rejonie ulic: Czereśniowej i Walczaka (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XX/195/2011 z dn. 26.10.2011 r.), z przeznaczeniem pod funkcje zabudowy usługowej oraz zabudowy usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

W roku 2011 kontynuowano pracę nad następującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego:

- *mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego na południe od ulicy Myśliborskiej w rejonie ulicy Brukselskiej (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XXXVII/587/2008 z dn. 25.06.2008 r.) – przedmiotem zmiany planu jest określenie zasad zabudowy i zagospodarowania terenu z przeznaczeniem pod mieszkalnictwo wielorodzinne z dopuszczeniem usług w parterach budynków i parkingów podziemnych, pod usługi publiczne i komercyjne w tym handlu, pod funkcje obsługi komunikacji, inne wynikające z istniejących uwarunkowań,
- *mpzp* obszaru położonego w Gorzowie Wlkp. pomiędzy strefą przemysłową, a granicą miasta (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXX/1117/2010 z dn. 31.03.2010 r.). Przedmiotem opracowania planu jest określenie zasad zabudowy i zagospodarowania terenu z przeznaczeniem na funkcje produkcyjne, składów, magazynów, usług, oczyszczalni ścieków, utylizacji odpadów, lasów, mieszkalnictwa jednorodzinnego, komunikacji oraz inne wynikające z istniejących uwarunkowań,
- *mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy Al. 11 Listopada, a rzeką Wartą (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXX/1118/2010 z dn. 31.03.2010 r.) Przedmiotem opracowania planu jest przeznaczenie terenu na funkcje usług turystyki, sportu i rekreacji, usług, mieszkaniową, obsługi komunikacji w tym komunikacji wodnej, tereny zieleni urządzonej oraz inne wynikające z istniejących uwarunkowań przestrzennych,
- *mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. obszaru ograniczonego Al. 11 Listopada, ul. Olimpijską i drogą wewnętrzną (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXXXII/1275/2010 z dn. 29.09.2010 r.). Przedmiotem opracowania planu jest określenie zasad zabudowy i zagospodarowania terenu z przeznaczeniem pod funkcje usług komercyjnych, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, komunikacji oraz inne wynikające z uwarunkowań przestrzennych,

- *mpzp* obszaru położonego przy ulicy Strzeleckiej w Gorzowie Wlkp. (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XLIV/735/2008 z 26.11.2008r.). Przedmiotem opracowania planu jest określenie zasad zabudowy i zagospodarowania terenu z przeznaczeniem pod usługi z parkingiem wielopoziomowym, teren przestrzeni publicznej, zieleni urządzonej z ciągiem pieszo – rowerowym oraz inne wynikające z uwarunkowań.

W minionym roku podjęto uchwały o przystąpieniu do sporządzenia następujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- *mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańską a rzeką Wartą (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr VI/55/2011 z dn. 23.02.2011 r.). Przedmiotem opracowania planu jest określenie zasad zabudowy i zagospodarowania terenu z przeznaczeniem pod funkcje zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności zabudowy, usługi, tereny infrastruktury w tym ujęcie wody, tereny zieleni urządzonej, wód powierzchniowych wraz z obszarami zagrożonymi powodzią, tereny rolnicze oraz inne wynikające z istniejących uwarunkowań przestrzennych,

- *mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Koniawską, ul. Kujawską i Kanalem Ulgi (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr VI/54/2011 z dn. 23.02.2011 r.) Przedmiotem opracowania planu jest określenie zasad zabudowy i zagospodarowania przestrzennego terenu z przeznaczeniem pod funkcje zabudowy mieszkaniowej, usługowej, tereny infrastruktury, tereny zieleni urządzonej, wód powierzchniowych wraz z obszarami zagrożonymi powodzią oraz inne wynikające z uwarunkowań.

Obecnie w Gorzowie Wlkp. obowiązuje 61 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, stanowiące podstawę prawną dla realizacji zrównoważonego rozwoju miasta. Plany zajmują ok. 35% obszaru miasta. Po uchwaleniu planów będących w trakcie opracowania powierzchnia miasta pokryta planami zwiększy się o ok. 15% i wyniesie ok. 50%.

Wydział Nieruchomości wspólnie z innymi wydziałami Urzędu Miasta uczestniczy w pracach związanych z opracowywaniem *mpzp*, w szczególności obejmujących tereny stanowiące własność Miasta. Z uwagi na bieżący kontakt z inwestorami i zgłaszane przez nich sugestie oraz zapotrzebowanie, sugeruje wprowadzanie określonych funkcji i przeznaczenia tych gruntów. Ponadto w odniesieniu do terenów planowanych do zagospodarowania na cele publiczne – już na etapie opracowywania planów prowadzone są rozmowy z właścicielami nieruchomości prywatnych w kwestii możliwości nabycia ich przez Miasto. W przypadku nieruchomości komunalnych położonych na terenach nie objętych opracowaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, Wydział Nieruchomości występuje dodatkowo z wnioskami o ustalenie sposobu ich zagospodarowania w drodze decyzji o warunkach zabudowy. We wniosku wskazywana jest propozycja przeznaczenia nieruchomości oraz szczegółowy sposób jej zabudowy.

Działanie 2

W 2011 roku nie podejmowano działań związanych z opracowaniem kompleksowej koncepcji układu komunikacyjnego miasta.

Działanie 3

W uchwalonych w 2011 roku *mpzp*, wymienionych w Działaniu 1, tereny przeznaczone pod funkcje zieleni zajmują łączną powierzchnię ok. 15,27 ha. Jednocześnie w planach miejscowych dla poszczególnych funkcji określa się minimalną powierzchnię biologicznie czynną, która również wpływa na wzrost terenów zielonych w mieście.

Jednym z celów uchwalonego miejscowego planu miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ulic: Żwirowej, Hipolita Cegielskiego, Gen. Józefa Dowbora - Muśnickiego, Stanisława Taczaka i Błotnej (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp.

Nr XVII/141/2011 z dn. 31.08.2011 r.) była ochrona istniejących terenów zielonych przed zabudową oraz przeznaczenie istniejącego lasu na funkcję zieleni parkowej.

W odniesieniu do planów będących w trakcie opracowania działanie realizowane jest w:

- *mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego na południe od ulicy Myśliborskiej w rejonie ulicy Brukselskiej (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XXXVII/587/2008 z dn. 25.06.2008 r.),
- *mpzp* obszaru położonego w Gorzowie Wlkp. pomiędzy strefą przemysłową, a granicą miasta (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXX/1117/2010 z dn. 31.03.2010 r.),
- *mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy Al. 11 Listopada, a rzeką Wartą (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXX/1118/2010 z dn. 31.03.2010 r.),
- *mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańską a rzeką Wartą (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr VI/55/2011 z dn. 23.02.2011 r.),
- *mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Koniawską, ul. Kujawską i Kanałem Ulgi (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr VI/54/2011 z dn. 23.02.2011 r.).

Działanie 4

Trwają prace nad opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Gorzowa Wlkp. dla obszarów położonych: pomiędzy ul. Poznańską, a rzeką Wartą oraz pomiędzy ul. Koniawską, ul. Kujawską i Kanałem Ulgi, których główną intencją jest wyznaczenie obszarów zagrożonych powodzią, usystematyzowanie zabudowy, wskazanie obszarów wyłączonych z zabudowy, w celu zapobiegania niekontrolowanemu rozlewaniu się miasta. Szczegółowe zasady zagospodarowania terenów w planach wymienionych w ramach Działania 1 uwzględniają m. in. stworzenie spójnego systemu terenów otwartych i zielonych (wyłączonych z zabudowy).

Działanie 5

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustalane są zasady zagospodarowania terenu, w tym z uwzględnieniem zasady systematycznego rozwoju terenów zieleni jako struktury osiowo – promienistej, w tym: wytworzenie ciągłości terenów otwartych i zielonych w strukturze miasta. Ww. zadanie obecnie realizowane jest w:

- *mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańską a rzeką Wartą (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr VI/55/2011 z dn. 23.02.2011 r.),
- *mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Koniawską, ul. Kujawską i Kanałem Ulgi (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr VI/54/2011 z dn. 23.02.2011 r.),
- *mpzp* obszaru położonego w Gorzowie Wlkp. pomiędzy strefą przemysłową, a granicą miasta (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXX/1117/2010 z dn. 31.03.2010 r.),
- *mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy Al. 11 Listopada, a rzeką Wartą (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXX/1118/2010 z dn. 31.03.2010 r.),
- *mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego na południe od ulicy Myśliborskiej w rejonie ulicy Brukselskiej (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XXXVII/587/2008 z dn. 25.06.2008 r.).

W odniesieniu do realizacji Działania 5, Wydział Inwestycji podaje następujące informacje na temat powierzchni zielonych w mieście, które zostały dokonane lub zaprojektowane w 2011 roku:

1. Powierzchnia terenów zielonych oraz nasadzeń przyulicznych projektowanych (miernikiem oceny jest powierzchnia terenów zielonych zaprojektowanych oraz km projektowanych nasadzeń, zadrzewień przyulicznych):

- „Przebudowa ul. Kobylogórskiej – I etap” – zaprojektowano nawierzchnie trawiaste o powierzchni 5.200 m²;

- „Przebudowa ul. Podmiejskiej w Gorzowie Wlkp. na odcinku od ronda Sybiraków do granic miasta” – zaprojektowano: trawniki o powierzchni 2.580 m², nasadzenia drzew – 1 szt. oraz krzewów niskich – 381 szt.;

2. Powierzchnia terenów zielonych oraz nasadzeń przyulicznych wykonanych:

- „Przebudowa ul. Dobrej – I etap” – w ulicy Dobrej na odcinku 800m nasadzono 58 szt. drzew (lipa drobnolistna), 2.052 szt. krzewów (tawuła japońska) oraz zasiano trawę na powierzchni 6.736,78 m². Na odcinku 95,905 mb sięgacza ulicy Husarskiej nasadzono trawnik – 203,07 m²;

Dodatkowo w ramach nasadzeń zastępczych nasadzono: 236 szt. drzew na terenach miejskich placówek oświatowych, tj.: żywotnik zachodni – 136 szt. (Szkoła Podstawowa nr 10, przy ul. Towarowej), świerk pospolity – 100szt. (Szkoła Podstawowa nr 4, ul. Kobylogórska 110);

- „Budowa mieszkań socjalno-komunalnych o charakterze rotacyjnym i zamiennym” – w ramach tej inwestycji nasadzono 15 szt. drzew (żywotnik olbrzymi) oraz trawnik na powierzchni 2.470 m². Dodatkowo w ramach nasadzeń zastępczych nasadzono: 21 szt. drzew (jarzab pospolity, odmiana Fastigiata) na terenie przy budynku komunalnym;

- „Rewitalizacja Bulwaru Nadwarciańskiego Wschodniego w Gorzowie Wlkp. poprzez adaptację infrastruktury technicznej na cele kulturowe, rekreacyjne i turystyczne” – wykonano tu: nawierzchnię trawiastą darń z rolki 1.113,20 m², zasiano trawę w klombach - 576,28 m², zasadzono 864 krzewy i 25 drzew;

- „Przebudowa ulicy Sybiraków w Gorzowie Wlkp.” – nasadzono 29 drzew i 59 krzewów oraz obsadzono trawą teren o powierzchni 2.967 m².

Wydział Infrastruktury Miejskiej informuje, że do końca 2013 roku planuje nasadzić 94 drzewa na terenach zieleni miejskiej, w ramach realizacji nasadzeń zastępczych, za usunięte drzewa z obszaru tzw. „Nowego Miasta” oraz zabytkowej alei lipowej przy ul. Walczaka.

Wydział Administracji Budowlanej podaje, że nie podejmował czynności związanych z Działaniem 5.

3.3.2. Ład 2. Ukształtowanie śródmiejskiego centrum usługowo-mieszkaniowego nad Wartą

Program	Symbol Ład 2	Ukształtowanie śródmiejskiego centrum usługowo-mieszkaniowego nad Wartą.
Działanie 1		Stworzenie sprawnego układu komunikacji obsługującego centrum miasta: - przebudowa i optymalizacja układu drogowego centrum miasta - optymalizacja transportu zbiorowego - utworzenie zespołu deptaków w powiązaniu z ciągami pieszymi i rowerowymi w centrum miasta - utworzenie ciągu spacerowo rekreacyjnego wzdłuż rzeki Kłodawki - budowa kładki pieszej łączącej Stare Miasto z Zawarciem
Miernik oceny działania 1		Nakłady budżetu miasta na przebudowę układu komunikacyjnego
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe

Koordynator działania 1	Wydział Dróg i Transportu Publicznego (WDT), Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK),
Działanie 2	Odtworzenie znaczenia rzeki Warty w układzie urbanistycznym miasta: -odtworzenie portu rzecznoego -utworzenie Mariny dla jednostek sportowo-turystycznych -budowa przystani sportowych -rewaloryzacja wiaduktu kolejowego i mostu kolejowego -połączenie kanału Ulgi z rzeką Wartą
Miernik oceny działania 2	Nakłady budżetu miasta
Termin realizacji działania 2	Działanie ciągłe
Koordynator działania 2	Wydział Kultury Fizycznej (WKF), Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Administracji Budowlanej (WAB), Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa (WSR), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN),
Działanie 3	Stworzenie wysokiej jakości obszarów przestrzeni publicznej: - ukształtowanie bulwarów zielonych nad Wartą w powiązaniu z obszarami Natura 2000 -ukształtowanie panoramy miasta od strony rzeki Warty -utworzenie ciągu spacerowo-rekreacyjnego wzdłuż rzeki Kłodawki -rewaloryzacja poszczególnych ulic i placów -rewaloryzacja i humanizacja zabudowy centrum -poprawa jakości infrastruktury - ukształtowanie tras zwiedzania miasta i szlaków turystycznych
Miernik oceny działania 3	Powierzchnia obszarów zrewitalizowanych z wyłączeniem terenów pod budynkami, powierzchnia zrewitalizowanych budynków
Termin realizacji działania 3	Działanie ciągłe
Koordynator działania 3	Wydział Administracji Budowlanej (WAB-pracownia konserwatora zabytków), Wydział Dróg i Transportu Publicznego (WDT), Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK), Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa (WSR), Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN), Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, PEC*
Działanie 4	Włączenie do centrum terenów położonych na lewym brzegu rzeki Warty: -budowa nowego centrum administracyjnego miasta w tym Urzędu Miasta -budowa Kładki pieszej łączącej Zawarcie ze Starym Miastem -ukształtowanie nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej
Miernik oceny działania 4	Nakłady budżetu miasta
Termin realizacji działania 4	Działanie ciągłe
Koordynator działania 4	Wydział Inwestycji(WIN), Sekretarz Miasta, Wydział Urbanistyki Miasta(WUM), Wydział Administracji Budowlanej

	(WAB), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN),
Działanie 5	Stworzenie sieci ogólnodostępnych parkingów
Miernik oceny działania 5	Liczba nowych miejsc parkingowych
Termin realizacji działania 5	Działanie ciągle
Koordynator działania 5	Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM),

*PEC (Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Gorzowie Wlkp.) w 2010 roku zostało wchłonięte przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów.

Działanie 1

Zadanie dotyczące przebudowy i optymalizacji układu drogowego centrum miasta, utworzenia deptaków w powiązaniu z ciągami pieszymi i rowerowymi w centrum miasta i utworzeniem ciągu spacerowo-rekreacyjnego wzdłuż rzeki Kłodawki – realizowane są w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego przy ul. Strzeleckiej w Gorzowie Wlkp. (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XLIV/735/2008 z 26.11.2008r.).

Działanie 2

Zadania związane z odtworzeniem znaczenia rzeki Warty w układzie urbanistycznym miasta przedstawiają się następująco:

Wydział Administracji Budowlanej informuje, że w kwietniu 2011 roku została wydana Miastu decyzja pozwolenia na budowę **przystani jachtowej** na działkach o numerach geodezyjnych 414; 514; 489/4; 523,555; 550 przy ul. Wał Okrężny. W zakresie konserwatorskim zostały sporządzone na wniosek PKP wytyczne do projektu studium wykonalności remontu **Estakady Kolejowej**.

Wydział Gospodarki Nieruchomościami dokonał natomiast wyburzenia w **dawnym porcie** budynku magazynowo-usługowego przejętego w latach ubiegłych od Spółki POZ-BRUK z siedzibą w Sobocie.

Wydział Kultury Fizycznej, w kwestii związanej z budową przystani sportowych, informuje, że wybudowana w 2010 roku **Przystań Wioślarska**, która jest własnością Zamiejscowego Wydziału Kultury Fizycznej, wymaga opracowania programu jej kompleksowego wykorzystania.

Wydział Urbanistyki podaje, że w projekcie *mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy Al. 11 Listopada, a rzeką Wartą (Uchwała rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXX/1118/2010 z dnia 31.03.2010r.) zostały wyznaczone tereny przeznaczone pod funkcje usług turystycznych oraz zabudowy mieszkaniowej, na których można zrealizować budowę **Mariny**.

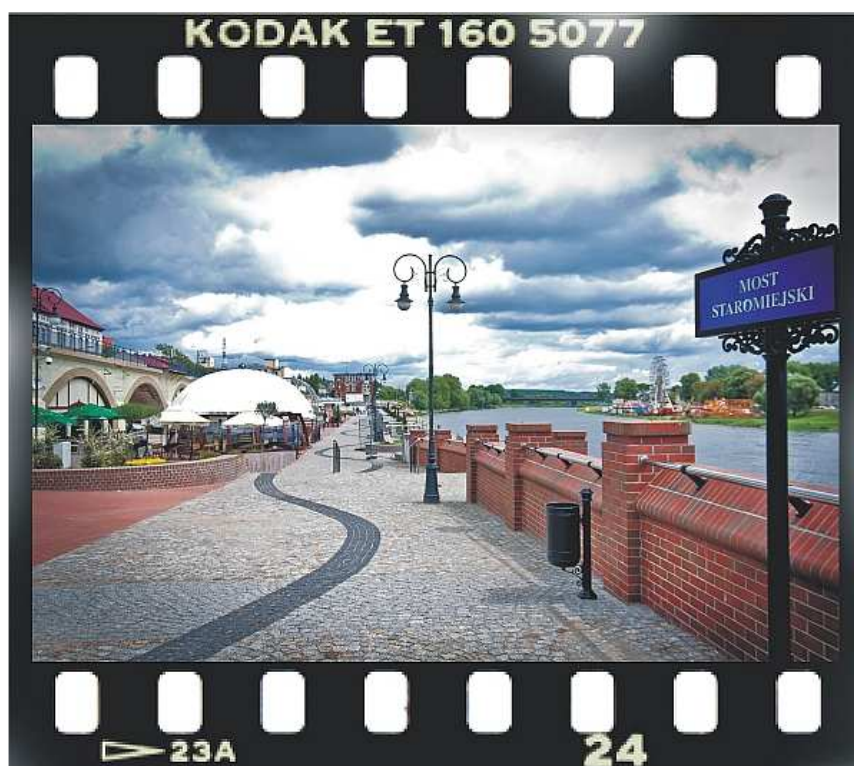
Działanie 3

W ramach ukształtowania wysokiej jakości obszarów przestrzeni publicznej nad rzeką Wartą, w 2011 roku zakończone zostały prace budowlane związane z zadaniem inwestycyjnym „**Rewitalizacja Bulwaru Nadwarciańskiego Wschodniego w Gorzowie Wlkp. poprzez adaptację infrastruktury technicznej na cele kulturowe, rekreacyjne i turystyczne**”.

Całkowity koszt zadania to kwota 9.363.295,52 PLN, w tym dofinansowanie w wysokości 4.213.088,96 PLN ze środków Unii Europejskiej w ramach „Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013”. W ramach zadania wykonano zagospodarowanie górnego i dolnego tarasu Bulwaru Wschodniego, od Mostu Staromiejskiego do ulicy Cichońskiego. Na górnym tarasie powstała woliera dla ptaków (z ozdobnymi bażantami, gołębiami, papugami), altany, pawilon Igloo, zegar słoneczny, sadzawka, stanowiska rzeźb plenerowych, plac zabaw dla dzieci, plac z mapą świata, murki

oporowe, gazony przy filarach wiaduktu, balkony z roślinnością, billboard informacyjny, maszty flagowe z flagami, zieleń, sieć wodociągowa, kanalizacja deszczowa, linie kablowe, oświetlenie, instalacja nagłośnienia, oraz kosze i ławki.

(fot. archiwum Biura Promocji Miasta)

Na wysokości byłego budynku LOK powstało moło, a na dolnym tarasie pachółki cumownicze. Na górnym i dolnym tarasie utwardzono nawierzchnię kostką granitową, a skarpę obsiano trawą. Taras górny i dolny połączyły schody terenowe. Na rzece Warcie zainstalowano dwa zestawy fontann pływających. Poniesione koszty roku 2011 wyniosły 698.769,20 PLN. Zadanie zostało całkowicie zakończone w roku 2011. Również od minionego roku, nowym administratorem bulwaru został Gorzowski Rynek Hurtowy. Warto dodać, że bulwar otrzymał już nagrodę – Lubuską Perłę w Koronie, w kategorii najciekawsze atrakcje turystyczne.

Inwestor prywatny, do którego należy budynek „Willi Fabrykanckiej”, zlokalizowanej na Bulwarze Wschodnim, uzyskał z Wydziału Administracji Budowlanej decyzję na przebudowę tego budynku.

Wydział Urbanistyki podaje, że zadanie dotyczące **utworzenia ciągu spacerowo-rekreacyjnego wzdłuż rzeki Kłodawki** realizowane jest poprzez wskazanie z *mpzp* ww. funkcji w projekcie planu obszaru położonego przy ul. Strzeleckiej w Gorzowie Wlkp. (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XLIV/735/2008 z 26.11.2008r.). **Kształtowanie panoramy miasta od strony rzeki Warty** jest realizowane w projekcie *mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy Al. 11 Listopada, a rzeką Wartą (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXX/1118/2010 z dnia 31.03.2010r.).

W kwestii związanej z Działaniem 3 Wydział Gospodarki Nieruchomościami informuje również o nabyciu w drodze zamiany działki przy ul. Szlichtynga (Nr 131/1, pow. 753m²), która przeznaczona została pod zieleń publiczną związaną z pasem ochronnym rzeki Kłodawki.

W ramach **rewaloryzacji poszczególnych ulic i placów oraz rewaloryzacji i humanizacji zabudowy centrum**, Miejski Konserwator Zabytków podaje, że w Śródmieściu w kwartale ulic Mieszka I-go, Krasińskiego, Mickiewicza i Dąbrowskiego rozstrzygnięcie pod względem konserwatorskim i budowlanym uzyskało zagospodarowanie przestrzenne terenu

podwórka. W ramach termorenowacji zabudowy mieszkaniowej wpisanej do rejestru zabytków i znajdującej się w obszarach Nowe Miasto i Zamoście zostały wydane decyzje konserwatorskie i budowlane zezwalające na realizację, a w ramach rewaloryzacji budynków przy ulicach Jasnej i Śląskiej zostały wydane decyzje na roboty budowlane w zakresie remontu wraz z pracami konserwatorskimi. Ponadto, pod kierunkiem Plastyka Miejskiego wykonano 2 murale, na ścianie budynku przy ul. Spichrzowej i Śląskiej.

Odnosnie **tras zwiedzania miasta i szlaków turystycznych**, miasto w minionym roku wprowadziło oznakowanie obiektów zabytkowych.

Pozostałe zadania ujęte w Działaniu 3, zostały zrealizowane w 2011 roku przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, w następujący sposób:

W ramach działania rewaloryzacja i humanizacja zabudowy centrum, realizowano program „ulepszania w lokalach i budynkach mieszkalnych za rok 2011” prace modernizacyjne zarówno w lokalach komunalnych, w budynkach komunalnych i wspólnotowych z udziałem gminy.

W lokalach komunalnych wymieniano: stolarkę okienną, instalację gazową i elektryczną, zmodernizowano także system ogrzewania.

W budynkach komunalnych i wspólnotowych na częściach wspólnych zakres prac w 2011 roku obejmował: wymianę instalacji wodno-kanalizacyjnych, instalacji gazowej, elektrycznej na klatkach schodowych, wymieniano stolarkę okienną i drzwiową na klatkach schodowych, które również malowano, wymieniano także wewnętrzną instalację ciepłej wody użytkowej (dostarczenie ciepłej wody z PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Elektrociepłownia Gorzów Wlkp.), co wiąże się z likwidacją term. gazowych. Ponadto dwa budynki wspólnotowe podłączono do miejskiej sieci centralnego ogrzewania, 34 budynki zostały ocieplone, 6 kamienicom wykonano remont elewacji frontowej, a aż w 65 budynkach wykonano prace termomodernizacyjne. Wykonywano również aktualizację dokumentacji technicznej w 224 budynkach.

W zakresie przestrzennego zagospodarowania miasta, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej podjął się w minionym roku:

- likwidacji zabudowy budynków mieszkalnych (ul. Cicha 1a, Owcza 16, Wawrzyniaka 68, Wał Okrężny 21, 30 i 32), niemieszkalnych (ul. Borowskiego 2, Walczaka 30, Przemysłowa 30) oraz garaży i pomieszczeń gospodarczych (ul. Mieszka I 26, 27, 53 i 54, Koniawska 56a, Kostrzyńska 12b, Stargardzka 1, Warszawska 55 i Drzymały 21a, Garbary 3, Kosynierów Gdyńskich 94a, 30-Stycznia 13, Drzymały 14);
- zagospodarowania podwórka dla kwartału ulic: Mieszka I-Mickiewicza-Krasińskiego-Dąbrowskiego (wykonano częściowo zewnętrzną instalację odprowadzenia wód opadowych); Kolejowa 10 (położono polbruk na części podwórka); Słoneczna 80-84 (położono chodnik z kostki polbrukowej); Sikorskiego 78-79-80-80a (położono chodnik z kostki polbrukowej);
- likwidacji barier architektonicznych; w tym celu wykonano:
 - podjazd dla osób niepełnosprawnych oraz przebudowę wejścia do budynku i zagospodarowanie terenu na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, zamieszkujących w Domu Seniora, przy ul. Cichońskiego 5;
 - platformę dla osób niepełnosprawnych w siedzibie Gorzowskiego Związku Sportu Osób Niepełnosprawnych „START”, przy ul. Drzymały 10 (inwestycja ta została wykonana w latach 2010-2011 przy dofinansowaniu ze środków PFRON).

Działanie 4

Wydział Gospodarki Nieruchomościami informuje, że zostały przejęte, a następnie wyburzone budynki usługowe i mieszkaniowe przy ul. Wał Okrężny 21 i 22, które położone były na terenie przeznaczonym częściowo pod drogi publiczne oraz budownictwo mieszkaniowo-usługowe w sąsiedztwie planowanego centrum administracyjnego. We współdziale z Wydziałem Spraw Społecznych, w 2011 roku następowało sukcesywne

wykwaterowywanie mieszkańców z budynków przy ul. Wał Okrzeński, w celu późniejszego ich wyburzenia.

Miasto sprzedało nieruchomość zabudowaną Czerwonym Spichlerzem przy ul. Grobla 1. Na część nieruchomości wpisaną do rejestru zabytków cenę obniżono o 50 procent. Ponadto na Zawarcu budowana jest największa w mieście galeria handlowa. Zakończenie prac związanych z wykonaniem konstrukcji obiektu nastąpiło we wrześniu 2011 roku, a jej otwarcie nastąpi w 2012 roku, co przyczyni się do ożywienia tej części miasta.

W zakresie planowania przestrzennego, jak podaje Wydział Urbanistyki Miasta, działanie to zostało zrealizowane poprzez wskazanie przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w latach poprzednich (wymienionych poniżej):

-mpzp dla Gorzowa Wlkp. w rejonie ulic: Grobla, Woskowa, Przemysłowa (Uchwała Nr XLIII/479/2005 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z 5.01.2005 r.). Plan określa nową przestrzeń funkcji usługowej oraz usługowo – mieszkaniowej,

-mpzp miasta Gorzowa Wlkp. w rejonie ulic: Zielona, Grobla i Wał Okrzeński (Uchwała Nr XXXVII/584/2008 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z 25.06.2008 r.). W planie określono przeznaczenie terenu na funkcję administracyjną pod Urząd Miasta, ukształtowano nową zabudowę mieszkaniową i usługową oraz wskazano, w którym miejscu musi być zapewnione dojście do rzeki Warty w celu poprowadzenia kładki przez rzekę,

-mpzp miasta Gorzowa Wlkp. w rejonie ulic: Przemysłowej i Wawrzyniaka (Uchwała Nr LVI/909/2009 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z 24.06.2009r.). Celem planu jest uporządkowanie przestrzeni i określenie przeznaczenia terenów pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną z dopuszczeniem usług, a także usług (w tym usług oświaty).

Zadania określone w Działaniu 4 zostały zawarte w ww. miejscowych planach. Jednocześnie w sporządzanej raz w kadencji Rady Miasta Ocenie Aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gorzowa Wlkp. i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (przyjętej Uchwałą Nr LXXXIII/1282/2010 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 27.10.2010r.) nie wskazano konieczności wprowadzania zmian do obowiązujących planów. Istotne jest również, że zgodnie z prowadzonym w Wydziale Urbanistyki Miasta rejestrem wniosków o sporządzenie lub zmianę trzech ww. miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego brak jest wniosków o dokonanie w nich zmian.

Działanie 5

W związku ze stworzeniem sieci ogólnodostępnych parkingów w śródmieściu, Miasto w minionym roku oddało do użytku publicznego 39 miejsc parkingowych, w tym 3 miejsca dla niepełnosprawnych, wybudowane w ramach zadania „Rewitalizacja Bulwaru Nadwarciańskiego Wschodniego w Gorzowie Wlkp., poprzez adaptację infrastruktury technicznej na cele kulturowe, rekreacyjne i turystyczne” oraz 403 miejsca parkingowe, w tym 4 miejsca przeznaczone dla osób niepełnosprawnych, w ramach zadania: „Budowa Centrum Edukacji Artystycznej – Filharmonia Gorzowska”. Wybudowany dwupoziomowy parking podziemny przy ul. Dziesięciu Muz, wyposażony jest w system monitoringu zajętości miejsc parkingowych oraz automatyczny system biletowy.

Ponadto nowe parkingi, jakie zostały wybudowane w 2011 roku, ale nie znajdujące się w obszarze miasta, o jakim traktuje Program Ład 2, powstały w ramach zadania:

-„Modernizacja chodnika przy ul. Piłsudskiego oraz wykonanie parkingu obok apteki Citos” - wykonano 48 miejsc parkingowych, w tym 10 dla niepełnosprawnych,

-„Przebudowa ul. Dobrej – I etap”, gdzie wykonano zatokę postojową na 37 miejsc postojowych, w tym jedno dla osób niepełnosprawnych,

-„Budowa mieszkań socjalno-komunalnych o charakterze rotacyjnym i zamiennym”. Wykonano parkingi na 81 miejsc postojowych, w tym 3 dla osób niepełnosprawnych,

Wydział Urbanistyki Miasta podaje natomiast, że zadanie wyznaczone w Działaniu 5 realizowane jest także poprzez wskazanie terenów pod funkcję parkingu wielopoziomowego

w mpzp obszarze położonego przy ul. Strzeleckiej. Plan ten uchwalony został przez Radę Miasta w 2008 roku i jest nadal aktualny. (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XLIV/735/2008 z 26.11.2008r.).

3.3.3 Ład 3. Rewitalizacja historycznej zabudowy miasta

Program	Symbol Ład 3	Rewitalizacja historycznej zabudowy miasta
Działanie 1		Powstrzymanie degradacji zasobów mieszkaniowych i użytkowych oraz zmiana substandardu zamieszkania - zidentyfikowanie zagrożeń technicznych wymagających pilnej interwencji - bieżące prace remontowe i konserwacyjne - rozpoznanie kompleksowe w zakresie zagrożeń technicznych, użytkowych i przestrzennych
Miernik oceny działania 1		Ankiety określające potrzeby i oczekiwania Ankiety określające poziom zadowolenia z realizacji przedsięwzięcia (od rozpoznania do realizacji) Sprawozdania z realizacji etapów prac Sprawozdania finansowe
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Pracownia Miejskiego Konserwatora Zabytków
Działanie 2		Identyfikacja gospodarcza i społeczna - zdefiniowanie funkcji i przeznaczenia terenów oraz identyfikacja odbiorcy, użytkownika , uczestnika i mieszkańca
Miernik oceny działania 2		Ankiety określające potrzeby i oczekiwania Ankiety określające poziom zadowolenia z realizacji przedsięwzięcia (od rozpoznania do realizacji) Sprawozdania z realizacji etapów prac Sprawozdania finansowe
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Pracownia Miejskiego Konserwatora Zabytków
Działanie 3		Zmiana substandardu mieszkaniowego – poprawa warunków zamieszkania i obsługi - określenie uczestników grup mieszkańców lub grup interesu w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych - rozpoznanie potrzeb, oczekiwań i określenie obszarów terytorialnych - przygotowanie i opracowanie planów i projektów zgodnie z zasadą „nic o nas bez nas” wraz z określeniem form i zasad finansowania
Miernik oceny działania 3		Ankiety określające potrzeby i oczekiwania Ankiety określające poziom zadowolenia z realizacji przedsięwzięcia (od rozpoznania do realizacji) Sprawozdania z realizacji etapów prac Sprawozdania finansowe Liczba powstałych mieszkań i podmiotów gospodarczych
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Pracownia Miejskiego Konserwatora Zabytków

Działanie 4	Przywrócenie rangi należnej śródmiejskiemu historycznemu obszarowi miasta - kształtowanie wizerunku rewitalizacji obszarów i przejrzysta informacja - konsekwentna realizacja poszczególnych etapów rewitalizacji
Miernik oceny działania 4	Ankiety określające potrzeby i oczekiwania Ankiety określające poziom zadowolenia z realizacji przedsięwzięcia (od rozpoznania do realizacji) Sprawozdania z realizacji etapów prac Sprawozdania finansowe
Termin realizacji działania 4	Działanie ciągłe
Koordynator działania 4	Pracownia Miejskiego Konserwatora Zabytków

Na podstawie uchwały Rady Miasta z 24 listopada 2005 roku, w sprawie udzielania dotacji z budżetu miasta na prace konserwatorskie, restauratorskie i prace budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru, kolejne już wspólnoty mieszkaniowe w Gorzowie mogły otrzymać pieniądze na remonty kamienic. Miejski Konserwator Zabytków informuje, że dofinansowanie przyznano na:

- odremontowanie balkonów w kamienicach przy ul. Jasnej o numerach od 1 do 6 oraz ul. Śląskiej 38. Łączna kwota tego dofinansowania wynosiła 199 344 PLN. Dzięki remontom balkony zabezpieczone zostały przed dalszą degradacją i niszczeniem;

- remont poszycia dachowego, wymianę krokwi oraz remont konstrukcji szachulcowej w kamienicach przy ul. Jasnej 1-6 oraz Śląskiej 38. Łączna kwota dofinansowania wynosiła 211 126 PLN;

- wykonanie dokumentacji remontu elewacji kamienic przy ul. Krzywoustego 10, Armii Polskiej 22 oraz Drzymały 14 na łączną kwotę 17 947 PLN. Ponadto przekazano dotację na remont elewacji zabytkowego kościoła p.w. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski przy ul. Poznańskiej 82 w wysokości 100 000 PLN.

W 2011 roku ankiety, o jakich mowa w tabeli powyżej, nie były przeprowadzane.

Miejski Konserwator Zabytków podaje również, że została wydana inwestorowi prywatnemu decyzja pozwolenia na przebudowę budynku willi fabrykanckiej przy ul. Nadbrzeżnej 1, natomiast w Śródmieściu, podwórko w kwartale ulic Mieszka I-go, Krasińskiego, Mickiewicza i Dąbrowskiego uzyskało zagospodarowanie przestrzenne. W ramach termorenowacji zabudowy mieszkaniowej wpisanej do rejestru zabytków i znajdującej się w obszarach Nowe Miasto i Zamoście, zostały wydane decyzje konserwatorskie i budowlane zezwalające na rewitalizację.

W 2011 roku Miasto wprowadziło oznakowanie obiektów zabytkowych za łączną kwotę ok. 25 000 PLN.

Ponadto Miejski Konserwator Zabytków pełnił nadzór merytoryczny w trakcie prac remontowo-konserwatorskich w Muzeum Lubuskim im. Jana Dekerta w Gorzowie. Wszystkie prace dokonywane na terenie placówek Muzeum Lubuskiego realizowane były w ramach projektu pn.: "Modernizacja, remont i konserwacja budynków Muzeum Lubuskiego im. J. Dekerta w Gorzowie Wlkp." współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, Priorytet 5 Rozwój i modernizacja infrastruktury turystycznej i kulturowej. Projekt swym zakresem obejmował trzy obiekty, dwa w „Zespole Willowo – Ogrodowym” (Willi i Oficyna) przy ul. Warszawskiej oraz „Spichlerz” przy ul. Fabrycznej w Gorzowie Wlkp. i był realizowany w latach 2010-2011.

(fot. archiwum Biura Promocji Miasta)

Całkowita wartość projektu wyniosła 5.404.803,44 PLN z czego 85 % kosztów kwalifikowanych w kwocie - 4 560 899,22 PLN pochodziło ze środków unijnych. Wkład własny w wysokości 843 904,22 PLN sfinansowany został przez Samorząd Województwa Lubuskiego.

Z informacji przedstawionych przez Muzeum Lubuskie wynika, że zdecydowana większość tych środków, bo aż 3 459 501,20 PLN przeznaczona została na modernizację, remont, konserwację i renowację oraz doposażenie Spichlerza.

W obiekcie zostało całkowicie wymienione pokrycie dachowe oraz część więźby dachowej. Ocieplono poddasze oraz wymieniono wszystkie okna dachowe, zamontowano nowe miedziane opierzenia blacharskie, rynny i rury spustowe.

Gruntownie wyremontowano elewację - wzmocniono i zakonserwowano szachulcową konstrukcję szkieletową, wymieniono wszystkie okna oraz wykonano renowację dębowych okiennic i kłap.

Remont piwnic i ścian zewnętrznych parteru obejmował swym zakresem wymianę części podciągów drewnianych, zabezpieczenie drewna przed korozją biologiczną i ogniem, udrożnienie wentylacji grawitacyjnej komór piwnic, konsolidację rozwarstwień i spękań ścian piwnic i parteru, naprawę i wymianę tynków zewnętrznych i częściowo wewnętrznych.

Kompleksowo zmodernizowana została instalacja elektryczna, w ramach której wymieniono instalację oświetleniową, przeciwpożarową, telefoniczną, zamontowano światła awaryjne w części administracyjno – magazynowej obiektu, unowocześniono instalację przeciwwłamaniową oraz wyposażono obiekt w wizyjny monitoring zewnętrzny.

Ponadto w ramach projektu zakupione zostało wyposażenie wystaw stałych w postaci gablot, stelaży, plansz wystawienniczych i manekinów. Zakupiono odtwarzacze multimedialne i zestawy nagłaśniające. Wydrukowane zostały plansze wielkoformatowe na ekspozycję stałej wystawy poświęconej historii miasta Gorzowa. Obiekt wyposażony został w urządzenia do stabilizacji mikroklimatu (osuszacze i nawilzacze) służące do optymalizacji warunków przechowywania i ekspozowania zbiorów muzealnych. Zamontowany został podnośnik wózków inwalidzkich umożliwiający dostęp do obiektu osobom niepełnosprawnym.

W „Zespole Willowo Ogrodowym”, zarówno na Willi jak i Oficynie wymienione zostały tynki zewnętrzne na wapienno – centowe. Wszystkie elementy architektoniczne elewacji wykonane z piaskowca i granitu poddane zostały renowacji i konserwacji, wykonano rekonstrukcję ubytków oraz hydrofobizację kamiennych detali architektonicznych. Gruntownej renowacji poddano stolarkę okienną i drzwiową oraz ich metalowe okratowania. Naczółki okien pokryte zostały blachą miedzianą. Wymienione zostało poszycie dachu oficyny na łupkę lekki nawiązujący wyglądem do wyremontowanego wcześniej dachu Willi. Dzięki zachowanym przedwojennym gipsowym formom zrekonstruowano unikatowe balustrady tarasu wschodniego willi. Wiernie zrekonstruowano piękną kutą balustradę balkonu południowego z monogramem pierwszego właściciela willi. Zamontowano nowoczesne przeszklenie tarasu północnego, z którego roztacza się rozległy widok na zabytkowy ogród.

3.3.4 Ład 4. Utworzenie miejskiego systemu komunikacji przestrzennej

Program	Symbol Ład 4	Utworzenie miejskiego systemu informacji przestrzennej
Działanie 1		Utworzenie bazy metadanych dla Gorzowa Wlkp.
Miernik oceny działania 1		Liczba zgłoszonych zbiorów danych
Termin realizacji działania 1		Do 2013
Koordynator działania 1		Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Informatyki (INF)
Działanie 2		Utworzenie właściwej struktury organizacyjnej
Miernik oceny działania 2		Liczba zbiorów danych włączonych do systemu.
Termin realizacji działania 2		Do 2016
Koordynator działania 2		Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Informatyki (INF), Sekretarz Miasta, Wydziały merytoryczne
Działanie 3		Uzbrojenie techniczne do przetwarzania i udostępniania danych
Miernik oceny działania 3		Liczba udostępnionych zbiorów danych.
Termin realizacji działania 3		Do 2016
Koordynator działania 3		Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Informatyki (INF), Sekretarz Miasta
Działanie 4		Prowadzenie miejskiego geoportalu
Miernik oceny działania 4		Ilość wejść do systemu, ilość korzystających z systemu, Czas uzyskania dostępu do informacji, Sporządzanie corocznych analiz podejmowanych działań.
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Informatyki (INF)

Działanie 1

Wg danych z Wydziału Geodezji i Katastru oraz Wydziału Informatyki Urzędu Miasta - metadane dla zbiorów i usług danych przestrzennych odpowiadających tematom wymienionym w rozdziale 3 załącznika do ustawy z dnia 4 marca 2010 roku o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz.U.10.76.489). zostaną utworzone w terminie do dnia 3 grudnia 2013 roku. W 2010 roku natomiast, utworzono metadane dla zbiorów i usług danych przestrzennych odpowiadających tematom wymienionym w rozdziale 1 i 2 załącznika do Ustawy z dnia 4 marca 2010 roku o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz.U.10.76.489). Konkretnie są to metadane w zakresie działek ewidencyjnych.

Utworzenie metadanych dla zbiorów danych przestrzennych, które nie zostały wskazane w ustawie o infrastrukturze danych przestrzennych jest fakultatywne, będzie ono następowało sukcesywnie w miarę tworzenia nowych zbiorów danych

Działanie 2

W minionym roku w ramach tego działania utworzono zbiory danych dotyczące rejestru zabytków, nazewnictwa ulic i placów. Ponadto trwają prace nad założeniem zbiorów danych dotyczących gminnej ewidencji zabytków, placówek edukacyjnych, stanowisk archeologicznych, cmentarzy. Istniejące zbiory danych podlegają ciągłej aktualizacji.

Działanie 3

W 2011 roku zakupiono nowy serwer na potrzeby geoportalu wraz z wymagającym oprogramowaniem do jego uruchomienia. Zmodernizowano stacje robocze wykorzystywane w Referacie Miejskiego Sytemu Informacji Przestrzennych.

Działanie 4

Trwają prace nad stworzeniem możliwości technicznych i organizacyjnych udostępnienia danych przestrzennych w sieci Internet poprzez usługę WMS, z wykorzystaniem programu EWMAPA. W grudniu 2011 roku uruchomiono testowo serwer dedykowany geoportalowi. Planowany termin zakończenia prac to pierwsze półrocze 2012 roku.

3.3.5 Ład 5. Zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych

Program	Symbol Ład 5	Zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych
Działanie 1		Budowa, rozbudowa miejskiej sieci światłowodowej
Miernik oceny działania 1		Ilość węzłów sieci światłowodowej. Ilość km sieci światłowodowej.
Termin realizacji działania 1		Do 2015
Koordynator działania 1		Wydział Informatyki
Działanie 2		Dostawa komercyjnych usług szerokopasmowych
Miernik oceny działania 2		Badanie poziomu cen usług elektronicznych. Ankiety badające poziom zadowolenia. Cykliczne badania opinii publicznej. Ilość gospodarstw korzystających z usług sieci szerokopasmowych.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Informatyki
Działanie 3		Budowa sieci bezprzewodowej opartej na technologii Wi-Max
Miernik oceny działania 3		Współczynnik obszarowy i ludnościowy pokrycia usługami sieciowymi terenów miasta.
Termin realizacji działania 3		Do 2013
Koordynator działania 3		Wydział Informatyki

Działanie 1

Miejski Wydział Informatyki podaje, że w ramach tego działania w roku w 2010 podpisano umowę z Komendantem Wojewódzkim Policji w Gorzowie Wlkp. dotyczącą wykorzystywania sieci PolGORMAN. W roku 2011 oddano do użytku punkt węzłowy sieci PolGORMAN w budynku Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. przy ul. Sikorskiego 3-4, studzienkę teletechniczną z zapasem kabla światłowodowego przeznaczoną do dołączenia planowanego nowego obiektu Urzędu Miasta, udostępniono dwa włókna światłowodowe w relacjach do wszystkich węzłów sieci na terenie miasta.

Również w roku 2011 wykonano węzeł światłowodowy na bulwarze wschodnim i z jego wykorzystaniem włączono kamery do systemu monitoringu miejskiego.

Działania 2 i 3

W ramach działania powołano Stowarzyszenie Lubuska Sieć Szerokopasmowa z siedzibą w Gorzowie Wlkp., do którego wstąpiły gminy północnej części województwa (www.lss.gorzow.pl). Miasto Gorzów Wlkp. przekazało na rzecz stowarzyszenia prawo do rezerwacji częstotliwości wraz z wytworzą dokumentację techniczną (Uchwała Rady Miasta NR XVII/131/2011 z dnia 31 sierpnia 2011 roku). Stowarzyszenie opracowało dokumentację wyboru w trybie koncesyjnym inwestora-operatora, którego zadaniem będzie budowa sieci opartej na technologii Wi-Max i dostawa komercyjnych usług szerokopasmowych na całym terenie objętym rezerwacją zgodnie z decyzją Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

3.3.6 Ład 6. Poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp.

Program	Symbol Ład 6	Poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp.
Działanie 1		Budowa, przebudowa i remont układu komunikacyjnego miasta Gorzowa w celu jego usprawnienia, poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu pojazdów oraz pieszych .
Miernik oceny działania 1		Analiza wykonania budżetu, Ocena stanu technicznego dróg na terenie miasta.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Dróg i Transportu Publicznego, Wydział Inwestycji
Działanie 2		Wprowadzenie systemu sterowania ruchem pojazdów na głównych ciągach komunikacyjnych miasta optymalizującego ruch międzydzielnicowy
Miernik oceny działania 2		Badania natężenia ruchu pojazdów na wyznaczonych ulicach. Analiza wykonania budżetu.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Dróg i Transportu Publicznego

Działanie1

Realizując zapisy tego Działania, Wydział Infrastruktury Miejskiej wykonał:

- Remonty cząstkowe nawierzchni ulic poprzez frezowanie nawierzchni bitumicznej oraz ułożenie warstwy ścieralnej nawierzchni jezdni z mieszanki mineralno – asfaltowej w ramach poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu pojazdów na ulicach: **Myśliborskiej** (663 m² wykonanej warstwy ścieralnej z mieszanki mineralno – asfaltowej o grubości 5 cm, koszt wykonania remontu to 39.979,67 PLN), **Koniawskiej** (450,50 m² wykonanej warstwy ścieralnej z mieszanki mineralno – asfaltowej o grubości 5 cm, koszt wykonania remontu to

26.045,67 PLN), **Poznańskiej** (1798 m² wykonanej warstwy ścieralnej z mieszanki mineralno – asfaltowej o grubości 5 cm, koszt wykonania remontu to 101.465,46 PLN), **Górczyńskiej** (1599,03 m² wykonanej warstwy ścieralnej z mieszanki mineralno – asfaltowej o grubości 5 cm, koszt wykonania remontu to 94.466,58 PLN);

- Ocenę stanu technicznego dróg na terenie miasta, która zawarta jest w dokumencie pn.: **„Informacja dotycząca dróg w mieście, potrzeby remontowe i inwestycyjne układu komunikacyjnego (sierpień 2011r.)”**, stanowiącym załącznik nr 3 do niniejszego raportu.

W miesiącu wrześniu dokonano odbioru przeglądu stanu technicznego dróg powiatowych i gminnych - przeglądy bieżące polegające na przeglądzie stanu technicznego i wartości użytkowej (podstawa prawna art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 Prawo budowlane Dz.U. z 2006r. nr 156 poz. 1118 ze zmianami).

Wydział Inwestycji zrealizował natomiast następujące inwestycje lub projekty przebudowy dróg:

1. Zadanie inwestycyjne **„Przebudowa ulicy Dobrej – I etap”**.

Zrealizowane w 2011 roku zadanie stanowi I etap przebudowy ul. Dobrej, w ramach którego przebudowany został odcinek drogi powiatowej nr 2507F (ul. Dobra) oraz drogi gminnej (ul. Husarska), położone w dzielnicy Wieprzyce, w zachodniej części miasta, pomiędzy ulicami Myśluborską/Szczecińską (DK nr 3) i Kostrzyńską (DW nr 132).

(fot. archiwum Biura Promocji Miasta)

Ulica Dobra, łącząc się bezpośrednio z ww. drogami, stanowi ważny dojazd do terenów inwestycyjnych Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Podstrefy Gorzów Wielkopolski. Jej znaczenie podnosi również bezpośrednie połączenie z najkrótszą drogą do przejścia granicznego w Kostrzynie nad Odrą (DW nr 132) oraz przebieg równoległy do drogi ekspresowej nr S3 (potencjalny objazd w sytuacji awaryjnej). Przedmiotem inwestycji była przebudowa ul. Dobrej na odcinku od ul. Kostrzyńskiej do ul. Artylerzystów.

W ramach przebudowy ulicy wykonano:

- nową konstrukcję podbudowy oraz nawierzchnie ulicy na odcinku ok. 800m,
- przebudowano oświetlenie uliczne – 24 nowe lampy,

- wykonano chodniki z kostki polbruk o powierzchni 1800m²,
- ścieżkę rowerową w nawierzchni asfaltowej o powierzchni 2135 m²,
- parking na 37 miejsc postojowych,
- 2 zatoki autobusowe,
- nasadzano drzewa i krzewy (oprócz nasadzeń w ulicy Dobrej dodatkowo wykonano nasadzenia na terenie szkół podstawowych nr 4 i 10).
- przebudowano skrzyżowania z ulicami: Artylerzystów, Marynarki Wojennej, Nad Wartą, Husarską, Wopistów oraz Ułanów,
- przebudowano zjazdy do indywidualnych posesji,
- w zakresie uzbrojenia podziemnego wykonano kanał deszczowy w ulicy Dobrej oraz odcinek 100m w ulicy Husarskiej.

Ww. prace przyczyniły się w znacznym stopniu do poprawy stanu technicznego tej ulicy, jej odwodnienia oraz zdecydowanie poprawiły infrastrukturę dla pieszych i rowerzystów.

Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z ustalonym terminem na dzień 15 listopada 2011 roku. Zadanie dofinansowane było ze środków pochodzących z budżetu państwa w ramach programu wieloletniego pod nazwą „Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011”. Przyznana dotacja to kwota 1.783.706,63 PLN. Całkowity nakład na zadanie inwestycyjne wyniósł 4.184.189,91 PLN, w tym w minionym roku – 3.976.789,91 PLN. Zadanie realizowane było w latach 2010-2011.

2. Zadanie inwestycyjne pn.: „Budowa ulicy Piłkarskiej w Gorzowie Wlkp.”

W 2011 roku zakończono projektowanie nowego odcinka o długości ok. 100 m i szerokości 5,0 m, z obustronnymi poboczami szerokości 0,6m do ogródków działkowych oraz przebudowę nawierzchni na ulicy istniejącej wraz z odwodnieniem o długości ok. 200 m. Teren przeznaczony pod realizację położony jest w rejonie ulic: Ryska, Myśliborska i Olimpijska. Obejmuje on obecną ulicę Piłkarską, część terenu ogródków działkowych (dz. Nr 933/5), będącego własnością Polskiego Związku Działkowców oraz część terenu stadionu piłkarskiego (dz. Nr 937/10), będącego w trwałym zarządzie Ośrodka Sportu i Rekreacji. Przed wykonaniem robót ziemnych należy usunąć kolidujące zadrzewienie (35 drzew) wraz z wykarczowaniem pni. Powierzchnia ulicy, która ma zostać przebudowana wynosi 2.735 m², a wartość zadania, wg kosztorysu inwestorskiego szacuje się na 1.099.400 PLN. Poniesione nakłady w 2011 roku obejmują wykonanie dokumentacji projektowej w wysokości 19.926,00 PLN.

3. Zadanie inwestycyjne pn.: „Przebudowa ulicy Dąbroszyńskiej”

W 2011 roku zakończono projektowanie ulicy. Zakres prac obejmuje przebudowę ul. Dąbroszyńskiej na odcinku ok. 800 m z wykonaniem odwodnienia i przebudową oświetlenia.

4. Zadanie inwestycyjne pn.: „Przebudowa ulicy Sybiraków w Gorzowie Wlkp.”

Realizację zadania pokrył całkowicie budżet miasta. Przebudowano jezdnię o powierzchni 6709 m², chodniki oraz wjazdy i parkingi w granicach pasa drogowego. Wykonano także zieleń – trawniki o powierzchni 2967m² oraz nasadzano 29 drzew przydrożnych i 59 krzewów. Całkowita wartość zadania wyniosła 4.496.270,90 PLN.

5. Zadanie inwestycyjne pn.: „Przebudowa ulicy Kobylogórskiej – I etap”

W minionym roku zakończono projektowanie tej ulicy, a także zapłacono za pozostałą część dokumentacji projektowej w wysokości 17.527,50 PLN. Zakres rzeczowy zadania obejmuje:

- przebudowę jezdni o nawierzchni asfaltowej i kategorii ruchu R,
- zatoki autobusowe z nawierzchni betonowej o łącznej powierzchni 532m²,
- parkingi z kostki brukowej betonowej o powierzchni 335m²,
- chodniki o nawierzchni z kostki brukowej betonowej – 1970,00 m²,
- ścieżkę rowerową o nawierzchni betonowej – 2.363 m²,
- zjazdy betonowe – 2126m², a także:

przebudowę kanalizacji deszczowej na całym odcinku objętym projektem wraz z rurociągiem tłocznym i separatorem oraz przełożenie częściowe kanalizacji sanitarnej, kolizji z wodą, gazem, z kwestiami energetycznymi i oświetleniowymi.

Całość zadania wyceniono kosztorysem inwestorskim na wartość 11.497.066 PLN.

6. Zadanie inwestycyjne pn.: **„Przebudowa ulicy Podmiejskiej w Gorzowie Wlkp. na odcinku od ronda do granic miasta”**

W listopadzie 2011 roku Zarząd Województwa Lubuskiego przyznał dofinansowanie w wysokości 2.500.000 PLN na realizację tego zadania, złożonego w ramach Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 (konkurs zamknięty Nr LRPO/1.1/1/2011 – Priorytet I „Rozwój infrastruktury transportowej wzmacniającej konkurencyjność regionu”, Działanie 1.1 „Poprawa infrastruktury transportowej w regionie”, kategoria Funduszy strukturalnych: 23 – drogi regionalne/lokalne). Projekt obejmuje przebudowę ulicy Podmiejskiej na odcinku od ronda Sybiraków do granic miasta. Całkowita długość przebudowanego odcinka, objętego decyzją zgody na realizację inwestycji drogowej wynosi 0,906 km. Na całej długości ul. Podmiejskiej zaprojektowano jezdnię szerokości 7m, wzdłuż zaprojektowano chodnik o szerokości min. 2,5 m, zatoki autobusowe i postojowe dla samochodów osobowych. Na dojeździe do ronda Sybiraków zaprojektowano dwie jezdnie i przeprojektowano wyspę dzielącą. Zaprojektowano także przebudowę istniejącego wiaduktu nad linią kolejową. Ww. ulica obsługuje głównie ruch tranzytowy w kierunku Drezdenka, ruch lokalny do Zakładu Karnego w Wawrowie i firm w jego sąsiedztwie oraz do ruch istniejącej zabudowy mieszkaniowej.

W kwestii związanej z przebudową **ul. Kostrzyńskiej** powołano zespół do spraw przebudowy tej ulicy, który pracował w okresie od 24 listopada do 16 grudnia zeszłego roku. Zespół analizował kilka wariantów przebudowy ul. Kostrzyńskiej i ostatecznie zarekomendował etapowanie realizacji inwestycji na bazie opracowanej w 2009 r. koncepcji przebudowy ulicy.

Proponowane etapowanie obejmuje odcinek od Placu Słonecznego do ronda przy ulicy Dobrej o długości około 1900 metrów. Pierwszy etap polegałby na wykonaniu kompleksowym nowej nitki ulicy Kostrzyńskiej, a drugi na przebudowie starej nitki ulicy Kostrzyńskiej. Takie rozwiązanie pozwala na: utrzymanie przejezdności ulicy Kostrzyńskiej w trakcie realizacji prac; przebudowę docelową sieci uzbrojenia podziemnego; utrzymanie ruchu tramwajowego przez okres realizacji inwestycji, co ma wpływ na koszty związane z objazdami i komunikacją zastępczą oraz uwzględnienie kwestii społecznej, czyli dużego oczekiwania mieszkańców na szybkie podjęcie przez miasto decyzji o wykupie nieruchomości. Szacowany koszt inwestycji w etapie obejmującym wykonanie nowej nitki ulicy Kostrzyńskiej – to około 58 000 000 PLN, w tym: wykup nieruchomości - 10 000 000; przebudowa torowiska -16 000 000 oraz prace projektowe - 2 500 000. Przyjęty wariant realizacji wymaga zabezpieczenia środków finansowych w 2013 r. – na nadzór inwestorski oraz wykup nieruchomości. W projekcie budżetu na 2012 r. zaproponowano na pierwsze prace przygotowawcze 700 tys. PLN. Władzom miasta zależy bardzo na pozyskaniu dofinansowania z zewnątrz, takie możliwości w przypadku środków unijnych pojawiają się od 2014 r.

Po wykonaniu nowej nitki będzie realizowana przebudowa starej jezdni Kostrzyńskiej, a potem kolejne etapy od ul. Dobrej do węzła S3 (1 km) oraz od węzła S3 do granic administracyjnych miasta.

Działanie 2

Wydział Infrastruktury Miejskiej informuje, że zgodnie z przepisami, badania natężenia ruchu pojazdów na wyznaczonych ulicach wykonuje się w okresach pięcioletnich. Badania natężenia ruchu wykonane były w roku 2008 za kwotę 219.600,00 PLN. Następne przypadają na rok 2013r. Badania te wykorzystane zostaną w przyszłości do analizy potoków pasażerskich na ulicach miasta przy opracowaniu systemu sterowania ruchem pojazdów na głównych ciągach komunikacyjnych.

3.3.7 Ład 7. Rozwój publicznej komunikacji miejskiej

Program	Symbol Ład 7	Rozwój publicznej komunikacji miejskiej
Działanie 1		Modernizacja taboru autobusowego
Miernik oceny działania 1		Liczba zakupionych autobusów
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Dróg i Transportu Publicznego
Działanie 2		Modernizacja taboru tramwajowego
Miernik oceny działania 2		Liczba zakupionych tramwajów
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe od 2011 r.
Koordynator działania 2		Wydział Dróg i Transportu Publicznego
Działanie 3		Modernizacja infrastruktury komunikacji miejskiej
Miernik oceny działania 3		Liczba zakupionych wiat przystankowych. Liczba zmodernizowanych peronów i zatok autobusowych oraz peronów tramwajowych. Liczba przystanków wyposażonych w system informacji pasażerskiej. Liczba wybudowanych i zmodernizowanych pętli i dworców autobusowych.
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Dróg i Transportu Publicznego

Działanie 1 i 3

Wydział transportu publicznego podaje, że w ramach Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 Miasto Gorzów Wlkp. realizowało, poprzez swój zakład budżetowy – Miejski Zakład Komunikacji – projekt „**Zintegrowany System Komunikacji Publicznej Miasta Gorzowa Wlkp. – II etap**” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W 2011 roku, w ramach tego projektu, którego całkowity koszt stanowił kwotę 14.665.362,57 PLN (z czego 50% stanowiły środki pochodzące z LRPO oraz 50% środki z budżetu Miasta Gorzowa Wlkp.) zakupiono:

- 11 nowych, niskopodłogowych **autobusów** klasy maxi, marki MAN Lion's City, spełniających normę czystości spalin EURO5, wyposażonych w klimatyzację i przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych (dostawa autobusów w m-cach sierpień i wrzesień 2011r.);
- 75 nowych **wiat przystankowych**, w barwach „Gorzów Przystań”, które zostały ustawione na przystankach tramwajowych i autobusowych (montaż wiat zakończono 15 maja 2011r.);
- 120 nowych - zakupionych wraz z montażem - **automatów do sprzedaży biletów** w pojazdach należących do Miejskiego Zakładu komunikacji (montaż zakończono 7 lipca 2011r.).

(fot. archiwum Biura Promocji Miasta)

Działanie 2

W 2011 roku zakupiono również **2 używane, niemieckie wozy tramwajowe**, które w ostatnich latach były eksploatowane w Amsterdamie. Całkowity koszt zakupu, transportu oraz przygotowania do ruchu 2 wagonów typu 6EGTW z Holandii wyniósł 269.000 PLN.

3.4 Ochrona środowiska

3.4.1 Środ. 1. Zarządzanie zasobami wodnymi

Program	Symbol Środ. 1	Zarządzanie zasobami wodnymi
Działanie 1		Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem
Miernik oceny działania 1		Badania jakości wód powierzchniowych i podziemnych
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 2		Ochrona przeciwpowodziowa
Miernik oceny działania 2		Brak podtopień terenów; Nakłady poniesione na utrzymanie i rozbudowę systemu melioracyjnego; Nakłady poniesione na utrzymanie wałów przeciwpowodziowych
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 3		Gospodarka wodno-ściekowa
Miernik oceny działania 3		Poniesione nakłady na rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, ujęć wody i oczyszczalni ścieków, Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,

	Liczba mieszkańców podłączonych do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, Jakość wód podziemnych pobieranych przez miejskie ujęcia wody, Jakość ścieków oczyszczonych odprowadzanych z oczyszczalni miejskiej.
Termin realizacji działania 3	Działanie ciągłe
Koordynator działania 3	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Wydział Inwestycji
Działanie 4	Gospodarowanie wodami opadowymi
Miernik oceny działania 4	Nakłady poniesione na utrzymanie i rozbudowę sieci kanalizacji deszczowej Długość sieci kanalizacji deszczowej Ilość zainstalowanych urządzeń oczyszczających wody opadowe
Termin realizacji działania 4	Działanie ciągłe
Koordynator działania 4	Wydział Gospodarki Komunalnej

Działanie 1

W 2011 roku, na zlecenie miasta, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, Delegatura w Gorzowie Wlkp., przeprowadził badania jakości wód rzeki **Kłodawka** w granicach miasta.

Działanie 2

Z danych podanych przez Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa wynika, że w 2011 roku, na utrzymanie urządzeń melioracji szczegółowej poniesiono nakłady w kwocie 193.688,00 PLN. Wykonano konserwację rowów o długości 26 028 mb oraz odmulono rowy o długości 14 161 mb.

Ponadto Wydział Inwestycji, w ramach działania związanego z ochroną przeciwpowodziową przekazuje następujące informacje dotyczące przedsięwzięcia pn.: **„Ochrona przeciwpowodziowa obszaru w zlewni Kanału Siedlickiego - Etap I”**:

Dnia 23 maja 2011 r. podpisana została umowa partnerska pomiędzy Województwem Lubuskim a Miastem Gorzów Wlkp. w celu wspólnej realizacji i finansowania przedmiotowego zadania, które jest przewidziane do dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach „Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013”, Priorytet III Ochrona i zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego, Działanie 3.1. Infrastruktura ochrony środowiska przyrodniczego. Na mocy pełnomocnictwa udzielonego przez Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze przeprowadzone zostały postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wybór wykonawców studium wykonalności, programu funkcjonalno - użytkowego i karty informacyjnej.

W porozumieniu z Lubuskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych przygotowane zostało zestawienie kosztów przedmiotowego przedsięwzięcia z podziałem na lata realizacji oraz z wyszczególnieniem zakładanych udziałów Miasta, Województwa oraz dotacji z LRPO. W dniu 30 września 2011 r., w odpowiedzi na konkurs Nr LRPO/3.1/1/2011 dla Priorytetu III Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 - Ochrona i zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego, w ramach Działania 3.1 - Infrastruktura ochrony środowiska przyrodniczego, złożony został wniosek aplikacyjny o dofinansowanie projektu „Ochrona przeciwpowodziowa obszaru w zlewni Kanału Siedlickiego - Etap I”, którego celem jest zabezpieczenie przeciwpowodziowe znacznej części Zakanala.

Wnioskodawcą jest Województwo Lubuskie reprezentowane przez Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze, natomiast Miasto Gorzów Wlkp. jest partnerem

projektu. Zakres inwestycji obejmować będzie: przebudowę Kanału Siedlickiego na odcinku ok. 3,5 km, budowę Pompowni Siedlice, Kanału Pompownia oraz przebudowę Rowu S-2.

Działanie 3

Z informacji przekazanych przez Wydział Inwestycji wynika, że w 2011 roku kanalizację wykonano w ramach następujących działań:

„Przebudowa ulicy Dobrej – I etap”:

- nowy odcinek kanalizacji deszczowej w ul. Dobrej - długość 1.132,06 m; wartość 733.940,96 PLN,
- nowy odcinek kanalizacji deszczowej w ul. Husarskiej - długość 148,68 m; wartość 103.342,82 PLN.

„Budowa mieszkań socjalno-komunalnych o charakterze rotacyjnym i zamiennym”:

- nowy odcinek kanalizacji deszczowej odprowadzający wody deszczowe z budynku komunalnego - długość 335 m; wartość 202.200,16 PLN,
- nowy odcinek sieci wodociągowej doprowadzający wodę do budynku komunalnego - długość 236,4 m, wartość 111.100,08 PLN,
- nowy odcinek sieci kanalizacji sanitarnej odprowadzający ścieki z budynku komunalnego - długość 324,9 m; wartość 99.405,34 PLN. Budynek wraz z sieciami: wodociągiem, kanalizacją deszczową, kanalizacją sanitarną został przekazany dokumentami PT administratorowi budynku tj. Zakładowi Gospodarki Mieszkaniowej.

„Wykonanie elementów kanalizacji sanitarnej ul. Biwakowej i Osadniczej”:

- kanalizacja sanitarna ulic Biwakowej i Skautów – koszt 188.392,14 PLN, długość sieci 695,0 m,

„Wykonanie elementów kanalizacji sanitarnej dzielnicy Zawarcie”:

- kanalizacja sanitarna ulicy Strażackiej – koszt 95.974,81 PLN, długość sieci 32,5 m,

„Budowa elementów kanalizacji deszczowej rejonu Zawarcia”:

- kanalizacja deszczowa w rejonie ul. Wał Okrzeński – koszt 1.014.044,64 PLN, długość sieci 182,0m,

„Termomodernizacja obiektów oświatowych w Gorzowie Wlkp.” – SP nr 17:

- wewnętrzna sieć kanalizacji deszczowej o długości 232 mb, której koszt wynosi 249.158,69 PLN,

„Rewitalizacja Bulwaru Nadwarciańskiego Wschodniego w Gorzowie Wlkp. poprzez adaptację infrastruktury technicznej na cele kulturowe, rekreacyjne i turystyczne”:

- sieć wodociągowa obejmuje instalacje wodociągowe do sadzawki, zaworów czerpalnych wody oraz instalacje nawodnienia skarpy. Łączna długość sieci wodociągowej wynosi 357,0 m, a koszt - 99.039,67 PLN,
- kanalizacja deszczowa składa się z przykanalików z rur PVC o łącznej długości 238,0 m, rurociągów z rur betonowych o łącznej długości 395,0 m (razem kanalizacja deszczowa o dł. 633,0) oraz trzech wylotów brzegowych do rzeki Warty. Koszt wykonania kanalizacji deszczowej to 637.157,80 PLN,

„Budowa Centrum Edukacji Artystycznej – Filharmonia Gorzowska”:

- kanalizacja sieci sanitarnej o długości 598 m - koszt 235.082,87 PLN,
- kanalizacja sieci deszczowej o długości 810 m - koszt 348.438,98 PLN.
- kanalizacja sieci wodociągowej o długości 993 m - koszt 360.170,88 PLN.

„Modernizacja sieci kanalizacji deszczowej w ul. Warszawskiej oraz ulic przyległych – I etap”:

- kanalizacja sieci deszczowej o długości 318,61 m – koszt 715.936,76 PLN.

„Przebudowa ulicy Sybiraków w Gorzowie Wlkp.”:

- kanalizacja sieci deszczowej o długości 732,35 m - koszt 1.518.390,68 PLN.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp. przedłożyło informacje z zakresu realizacji w 2011r. założeń zawartych Działaniu 3.

W roku 2011, w okresie od 01.01.2011r. do 30.11.2011r., PWiK Sp. z o.o. na rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, ujęć wody oraz oczyszczalni ścieków poniosło nakłady w wysokości 3.753,64 tys. PLN.

	Długość sieci wodociągowej, wybudowanej w 2011 roku (km)	Liczba mieszkańców korzystających z istniejącej sieci wodociągowej ogółem (w tys.)
Miasto Gorzów Wlkp.	1,0	123,1
Gmina Bogdaniec	-	3,0
Gmina Deszczno	0,7	6,5
Gmina Kłodawa	2,7	3,8
Gmina Lubiszyn	-	1,8
Gmina Santok	1,3	3,9
Razem	5,7	142,1

	Długość sieci kanalizacyjnej, wybudowanej w 2011 roku (km)	Liczba mieszkańców korzystających z istniejącej sieci kanalizacyjnej ogółem (w tys.)
Miasto Gorzów Wlkp.	-	118,4
Gmina Bogdaniec	-	2,2
Gmina Deszczno	-	0,6
Gmina Kłodawa	1,6	3,9
Gmina Lubiszyn	-	1,8
Gmina Santok	0,1	1,7
Razem	1,7	128,7

Jakość wód podziemnych pobieranych przez miejskie ujęcia wody przedstawia się następująco:

Ujmowana woda w stanie naturalnym nie nadaje się do picia i potrzeb gospodarczych z uwagi na przekroczenia norm parametrów żelaza i manganu, dlatego we wszystkich Zakładach Wodociągowych funkcjonują stacje uzdatniania. Główne kierunki uzdatniania są podobne tj. występują: napowietrzanie, filtrowanie i dezynfekcja. Ogólna skuteczność procesów jest bardzo wysoka i jakość wody podawanej do sieci wodociągowej we wszystkich badanych parametrach mieści się znacznie poniżej dopuszczalnych norm polskich i europejskich.

Jakość ścieków oczyszczonych odprowadzanych z oczyszczalni ścieków w Gorzowie Wlkp., przedstawia się następująco:

Jakość ścieków oczyszczonych odprowadzanych do rzeki Warty za 2011 rok przedstawia tabela, stanowiąca załącznik nr 4. Od dnia 15.09.2010r. w Oczyszczalni Ścieków w Gorzowie Wlkp. realizowana była modernizacja systemu napowietrzania i mieszania w reaktorach biologicznych, która zakończyła się 31.05.2011r.

Zgodnie z posiadanym przez PWiK pozwoleniem wodno-prawnym, najwyższe dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczeń ścieków odpływających z oczyszczalni w okresie prowadzonej modernizacji są określone jako podwyższone maksymalnie do 50% w stosunku do wartości w warunkach normalnej pracy.

W okresie modernizacji, ze względu na konieczność wymiany urządzeń napowietrzających na dnie wszystkich reaktorów biologicznych i związane z tym utrudnienia dotyczące wystarczającego napowietrzania reaktorów, jakość ścieków oczyszczonych w parametrze azot ogólny nie odpowiadała warunkom pozwolenia wodno-prawnego. Pozostałe parametry ścieków spełniały wymagania określone pozwoleniem.

Po zakończeniu procesu modernizacji i rozruchu technologicznego wszystkie badane parametry ścieków na odpływie odpowiadały pozwoleniu.

Podstawa prawna:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 19.11.2008 r. (Dz. U. Nr 215 poz. 1366) w sprawie rodzajów wyników pomiarów prowadzonych w związku z eksploatacją instalacji lub urządzenia i innych danych oraz terminów i sposobów ich prezentacji,
- Pozwolenie wodno-prawne z dnia 01.01.2007 r., znak: ŚR.II.DLaI.6811-37/06,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 08.07.2004 r. (Dz. U. Nr 168, poz. 1763) w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.

Działanie 4

Wydział Infrastruktury Miejskiej realizuje zapisy Działania 4, poprzez zarządzanie siecią kanalizacji deszczowej na terenie miasta Gorzowa Wlkp., która swym zakresem obejmuje zlecenie prac konserwacyjnych, m.in. czyszczenie kanałów, wpustów i studni deszczowych, separatorów, a także remonty sieci i usuwanie jej awarii, a także naliczanie i odprowadzanie do Marszałka Województwa opłat za korzystanie ze środowiska poprzez wprowadzenie wód opadowych lub roztopowych z powierzchni zanieczyszczonej o trwałej nawierzchni ujętych w zamknięte lub otwarte systemy kanalizacyjne.

Natomiast rozbudowa sieci realizowana jest w głównej mierze przez Wydział Inwestycji w ramach prowadzonych zadań inwestycyjnych.

Zadania związane z gospodarowaniem wodami opadowymi, w tym nakłady poniesione na rozbudowę sieci kanalizacji deszczowej oraz długość sieci, jaką w 2011 roku wykonał Wydział Inwestycji, zawarte są w Działaniu 3, przy opisie dotyczącym gospodarki wodno-ściekowej.

Wydział Infrastruktury podaje, że w minionym roku na utrzymanie kanalizacji deszczowej, w tym konserwację kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami wód opadowych i separatorami, opłaty za energię elektryczną, a także opłaty za korzystanie ze środowiska, wydano 2.572.737,75 PLN, natomiast na remonty kanalizacji deszczowej oraz przepompowni wód opadowych wydano 518.388,95 PLN.

3.4.2 Środ. 2. Ochrona i zachowanie istniejących terenów zielonych i rekreacyjnych

Program	Symbol Środ. 2	Ochrona i zachowanie istniejących terenów zielonych i rekreacyjnych
Działanie 1		Utrzymanie zasady dokonywania nasadzeń kompensacyjnych (zastępczych) w zamian za udzielane zezwolenia na wycinkę drzew i krzewów
Miernik oceny działania 1		Analiza udzielanych zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 2		Ochrona terenów wartościowych przyrodniczo i krajobrazowo przed zainwestowaniem
Miernik oceny działania 2		Stopień zainwestowania terenów jw.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Urbanistyki Miasta

Działanie 3	Rekultywacja terenów zdegradowanych
Miernik oceny działania 3	Poniesione nakłady na rekultywację
Termin realizacji działania 3	Do 2015
Koordynator działania 3	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.; Wydział Inwestycji
Działanie 4	Wprowadzanie do zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w ramach obowiązku tworzenia powierzchni biologicznie czynnej zalecenia co do dokonywania nasadzeń trwałych, zwłaszcza drzew
Miernik oceny działania 4	Powierzchnia terenów, dla których wydano zalecenia
Termin realizacji działania 4	Działanie ciągłe
Koordynator działania 4	Wydział Urbanistyki Miasta
Działanie 5	Prowadzenie postępowań w sprawach zniszczenia zieleni
Miernik oceny działania 5	Ilość postępowań
Termin realizacji działania 5	Działanie ciągłe
Koordynator działania 5	Straż Miejska; Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa; Wydział Gospodarki Komunalnej

Działanie 1

Miasto zarówno nakazuje, jak i samo realizuje nasadzenia zastępcze. W 2011 roku Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa, na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz.U. z 2009r. Nr 151, poz. 1220 ze zmianami) z nieruchomości będących w posiadaniu osób fizycznych, spółdzielni mieszkaniowych, szkół, administratora cmentarza oraz firm, udzielił zezwolenia na usunięcie 1435 drzew oraz krzewów łącznej o powierzchni 1 718,9 m². W ramach udzielonych zezwoleń zobowiązano do dokonania nowych nasadzeń w ilości 1 153 drzew i krzewów o powierzchni 1 836,2m².

Wydział Inwestycji podaje następujące informacje odnośnie nasadzeń zastępczych:

1. Zgodnie z decyzją Starosty Gorzowskiego, Miasto Gorzów Wlkp. w ramach nasadzeń zastępczych na zadaniu inwestycyjnym pn. : "Przebudowa ulicy Dobrej - I etap", nasadziło 294 drzew i krzewów na powierzchni 109,5 m² w tym: na ul. Dobrej: 58 drzew lipy drobnolistnej, a na terenach miejskich placówek oświatowych łącznie 236 drzew, w tym żywotnika zachodniego w ilości 136 sztuk (Szkola Podstawowa nr 10, przy ul. Towarowej 21) oraz 100 szt. świerku pospolitego (Szkola Podstawowa nr 4, przy ul. Kobylogórskiej 110).
2. Zgodnie z decyzją Starosty Gorzowskiego, Miasto Gorzów Wlkp. w ramach nasadzeń zastępczych na zadaniu inwestycyjnym pn. : "Budowa mieszkań socjalno-komunalnych o charakterze rotacyjnym i zamiennym" wykonało nasadzeń 21 drzew (Jarzab pospolity odmiana *Fastigiata*) na terenie przy budynku komunalnym.
3. W ramach zadania pn.: „Rewitalizacja Bulwaru Nadwarciańskiego Wschodniego w Gorzowie Wlkp. poprzez adaptację infrastruktury technicznej na cele kulturowe, rekreacyjne i turystyczne”- zagospodarowanie terenów zielonych na Bulwarze obejmuje: trawę z zasiewu na trzech klombach – o łącznej powierzchni 576,28 m² oraz nawierzchnię trawiastą skarpy, wykonaną z darni z rolki na podłożu humusu gr 20,0 cm o powierzchni 1.113,20 m². Nawierzchnia trawiasta w dolnej części skarpy wykonana została z płyt ażurowych MEBA z ukorzoną trawą z obsiewu na warstwie humusu o gr. 10,0 cm – całkowita powierzchnia wynosi 997,91 m². Na zieleni na Bulwarze składają się 144 sztuki krzewów w gazonach przy filarach wiaduktu oraz 714 sztuk krzewów na klombach nr 1, 2 i 3. Na balkonach nad skarpą oraz na klombach posadzono łącznie 31 drzew. Z wymienionych nasadzeń 29 drzew oraz 55,0 m² krzewów (210 sztuk) zgłoszono jako wykonanie decyzji (GP.MG.6131/05/2010 z dnia 23.02.2010r.) w sprawie dokonania nasadzeń zastępczych za udzielenie zgody na wycinkę drzew i krzewów.
4. W ramach zadania pn.: „Modernizacja chodnika przy ul. Piłsudskiego oraz wykonanie parkingu obok apteki Cytos” - w ramach inwestycji dokonano obsianie terenów zielonych mieszkanką traw na warstwie humusu – łączna powierzchnia wynosi 746,6 m², nasadzenia 7 drzew w ramach inwestycji "Budynki komunalne" oraz 116,0 m² krzewów (464 sztuk)

w ramach inwestycji "Bulwar Wschodni" zgłoszono jako wykonanie decyzji (GP.MG.6131/02/2010 z dnia 04.03.2010r.) w sprawie dokonania nasadzeń zastępczych za udzielenie zgody na wycinkę drzew i krzewów.

Działanie 2

Ochrona i zachowanie istniejących terenów zielonych i rekreacyjnych zostało zrealizowane w uchwalonym w roku 2011 *mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ulic: Żwirowej, Hipolita Cegielskiego, Gen. Józefa Dowbora - Muśnickiego, Stanisława Taczaka i Błotnej (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XVII/141/2011 z dn. 31.08.2011 r.).

Zadanie realizowane jest także poprzez właściwe ustalenie przeznaczenia terenów i określenie zasad ich zabudowy i zagospodarowania w planach miejscowych, będących w trakcie opracowania:

-*mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego na południe od ulicy Myśliborskiej w rejonie ulicy Brukselskiej (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XXXVII/587/2008 z dn. 25.06.2008 r.),

-*mpzp* obszaru położonego w Gorzowie Wlkp. pomiędzy strefą przemysłową, a granicą miasta (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXX/1117/2010 z dn. 31.03.2010 r.),

-*mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańską a rzeką Wartą (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr VI/55/2011 z dn. 23.02.2011 r.),

-*mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Koniawską, ul. Kujawską i Kanałem Ulgi (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr VI/54/2011 z dn. 23.02.2011 r.).

Działanie 3

W ramach Działania 3 Zakład Utylizacji Odpadów w Gorzowie Wlkp. realizuje dwa zadania:

1. Rekultywuje wyłączone z eksploatacji kwatery składowiska w Chróściku. Do tej pory wykonano roboty ziemne w zakresie obsypywania i formowania czaszy składowiska oraz roboty instalacyjne odgazowania składowiska. Nakłady w 2011 r. wyniosły: 175 698, 87 PLN.

2. Buduje pole golfowe wraz z elementami rekultywacji na terenie byłego składowiska odpadów przy ul. Śląskiej w Gorzowie Wlkp. Z informacji przedstawionych przez ZUO wynika, że wykonano roboty ziemne w zakresie obsypania i kształtowania skarp i wierzchowiny składowiska, nawierzchnie trawiaste, nasadzenia drzew i krzewów oraz prace agrotechniczne. Nakłady w zeszłym roku wyniosły 1 775 881, 86 PLN.

Pole golfowe powstaje przy ul. Śląskiej na terenie ok. 30 ha, w miejscu, gdzie kiedyś znajdowało się składowisko odpadów dla miasta Gorzowa Wlkp. Celem ZUO była rekultywacja składowiska w kierunku utworzenia terenów rekreacyjnych – tak zrodził się pomysł budowy pola golfowego przeznaczonego przede wszystkim dla mieszkańców. Dziewięciodołkowe pole golfowe wraz z driving range, budynkiem klubowym, zapleczem technicznym i parkingiem ma już swoją nazwę: „Pole golfowe Zawarcie”, która została wyłoniona przy współpracy z Gorzowskim Klubem Golfowym. Osoby, które już teraz chcą nabyć umiejętności gry w golfa, mogą skorzystać z zakupionego przez ZUO komputerowego symulatora do gry, który znajduje się w siedzibie Zakładu przy ul. Teatralnej 49.

Działanie 4

Zadanie to jest realizowane w sposób ciągły poprzez właściwe ustalenie przeznaczenia terenów i określenie zasad ich zabudowy i zagospodarowania w opracowanych planach miejscowych.

Działanie 5

Postępowania w sprawach zniszczenia zieleni prowadzone są zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawą o ochronie przyrody oraz kodeksem wykroczeń.

W 2011 roku, Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa, na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zmianami) prowadził postępowania w sprawie uszkodzenia zieleni lub usunięcia drzew bez wymaganego zezwolenia. W dwóch postępowaniach wymierzono kary pieniężne w kwotach 276 205,15 PLN i 98 806,86 PLN. W pierwszym przypadku termin wpłaty odroczone na okres 3 lat, w drugim przypadku – termin ustalono na okres 14 dni od dnia, kiedy decyzja ustalająca jej wysokość stała się ostateczna.

Straż Miejska prowadziła w minionym roku 270 postępowań, które najczęściej dotyczyły uszkodzania roślinności oraz zaśmiecania terenów zielonych.

3.4.3 Środ. 3. Ochrona powietrza

Program	Symbol Środ. 3	Ochrona powietrza
Działanie 1		Ograniczenie tzw. niskiej emisji
Miernik oceny działania 1		Badania jakości powietrza Nakłady poniesione na ograniczenie niskiej emisji
Termin realizacji działania 1		Do 2017 r.
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa; PEC*; Zakład Gospodarki Mieszkaniowej; Wydział Inwestycji
Działanie 2		Termoizolacja budynków
Miernik oceny działania 2		Poniesione nakłady
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Inwestycji; Zakład Gospodarki Mieszkaniowej
Działanie 3		Przejsie na paliwo ekologiczne w autobusach komunikacji miejskiej
Miernik oceny działania 3		Liczba pojazdów z silnikami na paliwo alternatywne
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Miejski Zakład Komunikacji

*PEC (Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Gorzowie Wlkp.) w 2010 roku zostało wchłonięte przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów.

Działanie 1

W 2011 roku Miasto Gorzów Wlkp. podjęło następujące działania związane z ochroną powietrza:

Przyznawano **dotacje na zmianę sposobu ogrzewania mieszkań w dzielnicy Śródmieście na ogrzewanie ekologiczne**. W związku z tym podpisano z mieszkańcami 25 umów na łączną kwotę 138 293 PLN (sprawą zajmował się Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa).

Wymieniono **tabor autobusowy**, poprzez zakup 11 nowych autobusów za łączną kwotę 14 mln PLN, w tym połowa tej kwoty pochodziła z Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego (zadanie opisane szczegółowo w Programie Ład 7).

(fot. archiwum Biura Promocji Miasta)

Działanie 2

Wydział Inwestycji, w 2011 roku, w ramach zadania „**Termomodernizacja obiektów oświatowych w Gorzowie Wlkp.**” wykonywał prace termomodernizacyjne w obiekcie Szkoły Podstawowej nr 17. Poniesione nakłady wyniosły ok. 1 mln 800 tys. PLN, a zadanie realizowane było w latach 2010-2011. Wykonano następujące prace: budowlane, w zakresie: prace dociepleniowe elewacji, docieplenie stropodachu, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, izolacja pionowa ścian fundamentowych, zszywanie pęknięć ścian zewnętrznych budynku; elektryczne, w zakresie: wymiany instalacji odgromowej wraz z ułożeniem bednarki, położono instalacje monitoringu zewnętrznego, wykonano oświetlenie zewnętrzne; związane z instalacją sanitarną w zakresie: wykonano kompletną instalację solarną oraz kanalizację deszczową.

Zadanie zostało objęte dofinansowaniem w ramach LRPO na lata 2007-2013. Dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na termomodernizację SP 17 wyniosło ok. 511 tys. PLN.

W minionym roku wykonana została również dokumentacja projektowa na roboty termomodernizacyjne dla kolejnych szkół, tj.: Gimnazjum nr 9 przy ul. Zamenhofs 2a, Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 16, przy ul. Dunikowskiego 5 oraz Zespołu Szkół nr 13 przy ul. Szwoleżerów 2. Łączny koszt tych dokumentacji wynosi prawie 60 tys. PLN, wykonano studium wykonalności oraz ocenę ekologiczną budynków termomodernizacji – koszt dokumentacji wynosi prawie 14 tys. PLN. Dokumentacja projektowa, w przypadku zabezpieczenia środków, stanowić będzie o poziomie dofinansowania z LRPO na lata 2007-2013.

Ponadto Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Gorzowie Wlkp. w ramach działań zapisanych w Programie Środ. 3, w zeszłym roku zrealizował następujące działania:

- aby ograniczyć straty ciepła w budynkach mieszkalnych, wykonano **termomodernizację budynków** usytuowanych zarówno w centrum, na osiedlu Słonecznym jak i na Zawarcu, co daje razem 40 876 m² termomodernizowanej powierzchni;
- **ocieplono** 15 109 m² powierzchni **ścian szczytowych** budynków w Gorzowie Wlkp.;
- zlecono wykonanie **audytu energetycznego** w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych na terenie miasta. Powierzchnia, jaka została objęta audytem wynosi 41 837 m². Audyty te

są pomocne w podejmowaniu i realizacji przedsięwzięć zmniejszających koszty ogrzewania w budynkach, a ich celem jest zalecenie konkretnych rozwiązań (technicznych, organizacyjnych i formalnych) wraz z określeniem ich opłacalności;

- zlecono wykonanie **audytu remontowego** w 15 budynkach wspólnotowych, o powierzchni remontowej 10 453 m². Audyt ten obejmuje roboty remontowe i koszty tych robót w całym budynku, oblicza się zapotrzebowanie energii dla ogrzewania i przygotowania ciepłej wody oraz planowane oszczędności także dla całego budynku;

- wykonano **projekty ocieplenia budynków** w mieście, a całkowita powierzchnia, dla jakiej wykonano projekty wynosi 42 632 m².

- wykonano **rozbiórki budynków mieszkalnych** przy następujących ulicach: Cicha 1a, Owcza 16, Wawrzyniaka 68, Wał Okrzeński 21, 30 i 32. Powyższe rozbiórki zabudowań związane są z likwidacją pieców kaflowych i redukcji emisji spalin.

Na ww. zadania ZGM przeznaczył środki z dotacji celowej (dot. zagospodarowania podwórek dla kwartału ulic: Mieszka I – Mickiewicza – Krasińskiego – Dąbrowskiego), środki własne, środki z funduszu remontowego we Wspólnotach Mieszkaniowych oraz kredyty termomodernizacyjne i kredyty z wkładem własnym.

Działanie 3

W 2011 roku nie podjęto działania polegającego na przejściu na paliwo ekologiczne w autobusach komunikacji miejskiej.

3.4.4 Środ. 4. Poprawa klimatu akustycznego

Program	Symbol Środ. 4	Poprawa klimatu akustycznego
Działanie 1		Stworzenie mapy akustycznej miasta Gorzowa Wlkp
Miernik oceny działania 1		Poniesione nakłady
Termin realizacji działania 1		Do 2013 r.
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 2		Budowa ekranów akustycznych
Miernik oceny działania 2		Poniesione nakłady
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Inwestycji

Działanie 1

Zespół do przygotowania i wspomagania realizacji zadania pn. „**Opracowanie mapy akustycznej dla miasta Gorzowa Wlkp. wraz z kompleksowym systemem do jej zarządzania i udostępniania na stronach internetowych Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. oraz programu ochrony środowiska przed hałasem**” przygotował materiały wyjściowe do sporządzenia mapy akustycznej miasta i opracowania ww. programu.

Przygotowano materiały przetargowe i przeprowadzono przetarg na wykonawcę tego zadania. Wykonawca został wybrany, a umowa z nim została podpisana. Wykonawca przystąpił do opracowania mapy akustycznej, tak więc wykonanie mapy akustycznej jest w toku.

Działanie 2

W 2011 roku Miasto nie wybudowało żadnych ekranów akustycznych.

3.4.5 Środ. 5. Ograniczenie uciążliwości wywoływanych przez wibracje

Program	Symbol Środ. 5	Ograniczenie uciążliwości wywoływanych przez wibracje
Działanie 1		Przebudowa torowisk linii tramwajowych
Miernik oceny działania 1		Poniesione nakłady
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Inwestycji; Miejski Zakład Komunikacji

Miejski Zakład Komunikacji informuje, że w 2011r. nie zostało przebudowane żadne torowisko w technologii ograniczającej wibracje.

3.4.6 Środ. 6. Gospodarka odpadami komunalnymi

Program	Symbol Środ. 6	Gospodarka odpadami komunalnymi
Działanie 1		Zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowisku
Miernik oceny działania 1		Ilość deponowanych odpadów w stosunku do masy odpadów trafiających do zakładu ZUO w Chruściku Ilość odpadów wysegregowanych w stosunku do masy odpadów trafiających do zakładu ZUO w Chruściku
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.
Działanie 2		Selektywna zbiórka odpadów
Miernik oceny działania 2		Ilość odpadów zebranych selektywnie
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.; Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 3		Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych
Miernik oceny działania 3		Ilość unieszkodliwianych odpadów niebezpiecznych
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.

Działanie 1

W połowie 2011 r. zakończono rozbudowę i modernizację **Regionalnego Zakładu Utylizacji Odpadów w Chruściku**. Wybudowano nowe kwatery przeznaczone do składowania odpadów azbestowych, odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne i obojętne. Sortownia odpadów komunalnych została zmodernizowana i rozbudowana. W zakładzie zastosowano nowoczesną technologię automatycznego sortowania oraz oddano do użytku linię do produkcji paliwa alternatywnego RDF (refused derived fuel).

W wyniku przeprowadzonej rozbudowy i modernizacji, Zakład uzyskał moc przerobową 58, 3 tys. Mg/rok, w tym ok. 48, 5 tys. ton odpadów zmieszanych (komunalne), tys. Mg/rok (niebezpieczne), 10 tys. Mg/rok paliwa formowanego RDF. Rozbudowano modułowo elementy sortownicze, w tym transportery podawcze. W konsekwencji pozwoliło to na zwiększenie udziału odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi.

Modernizacja pozwoliła uzyskać większą ilość odzyskanych surowców wtórnych o zdecydowanie lepszych parametrach jakościowych. Zmodernizowanie instalacji o transportery podawcze umożliwiło skierowanie zanieczyszczonych surowców wtórnych bezpośrednio do kabiny sortowniczej, gdzie następuje ich doczyszczanie.

Z początkiem lipca 2011 roku rozpoczęto produkcję paliwa alternatywnego RDF. Jest to paliwo produkowane głównie z odpadów nienadających się do recyklingu, a posiadających odpowiednio wysoką wartość kaloryczną (np. pozostałości z sortowania odpadów komunalnych, czyściwo, opakowania z tworzyw sztucznych, papieru, drewna, odzież i tekstylia, opony itp). Wytwarzanie paliw alternatywnych i stosowanie ich w zakładach przemysłowych, czy też energetycznych przyczynia się do znacznych korzyści ekonomicznych i ekologicznych. W wyniku takiego zagospodarowania odpadów mniejsza ich ilość jest deponowana na składowisku.

W 2011 r. przyjęto do Zakładu w Chróściku 86 725,57 Mg odpadów, z czego poddano składowaniu 35116,87 Mg.

Zakład Utylizacji Odpadów posiada sortownię odpadów komunalnych. W 2011 r. poddano sortowaniu 44531,12 Mg zmieszanych odpadów komunalnych (kod 20 03 01 i 20 03 99). Z tej ilości wysegregowano ok.:

- 19 12 01 Papier i tektura – 2833 Mg
- 19 12 02 Metale nieżelazne – 44 Mg
- 19 12 03 Metale żelazne – 400 Mg
- 19 12 04 Tworzywa sztuczne (PET) – 209 Mg
- 19 12 04 Tworzywa sztuczne (folia) – 50 Mg
- 19 12 04 Tworzywa sztuczne (PP) - 21 Mg
- 19 12 05 Szkło – 411 Mg
- 19 12 07 Drewno – 119 Mg
- 19 12 09 Minerale (np. piasek, kamienie) – 5200 Mg
- 19 12 12 Materia organiczna do kompostowania – 19 300 Mg
- 19 12 12 Odpady posortownicze, balast – 15 749 Mg
- 16 01 03 Zużyte opony 22 Mg
- 16 06 05 Baterie – 7,7 Mg
- 20 01 36 Zużyty sprzęt elektroniczny – 6,68 Mg

Działanie 2

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa przekazuje, że z informacji przesłanych przez podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych na terenie miasta Gorzowa Wlkp. ilość odpadów opakowaniowych zebranych w 2011 r. w wyniku selektywnej zbiórki wynosi:

- opakowania z tworzyw sztucznych 655,823 Mg,
 - opakowania z papieru i tektury 2938,785 Mg,
 - opakowania ze szkła 33,246 Mg,
- Ogółem 3 627,854 Mg

W ramach konkursu „Zielona Szkoła-Zielone Przedszkole” zebrano 4,980 Mg baterii, w ramach konkursu „Program Recyklingu Opakowań Aluminiowych” zebrano 1,253 Mg puszek aluminiowych natomiast w ramach konkursu „Zbieramy Makulaturę” zebrano 69,760 Mg makulatury.

Zbiórka przeterminowanych leków wyniosła 0,573 Mg.

Ponieważ podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych są obowiązane do sporządzania i przekazywania Prezydentowi informacji dotyczącej masy poszczególnych rodzajów odebranych odpadów komunalnych w terminie

do końca pierwszego kwartału za poprzedni rok kalendarzowy pozostałe dane zostaną przekazane w terminie późniejszym, niezwłocznie po dostarczeniu przez przedsiębiorców.

Zakład Utylizacji Odpadów w Gorzowie Wlkp. informuje natomiast, że w 2011 r. dostarczono do Zakładu następujące ilości surowców zebranych selektywnie: tworzywa sztuczne – 180 Mg, szkło – 96 Mg oraz makulaturę – 34,66 Mg.

Działanie 3

W 2011 r. ZUO w Gorzowie Wlkp. unieszkodliwił poprzez składowanie następujące ilości odpadów niebezpiecznych:

- odpady zawierające azbest (kod 17 06 05 i 17 06 01) – 4815,70 Mg
- pozostałe odpady niebezpieczne: 630Mg.

Dodatkowo zebrano ponad 321 Mg odpadów niebezpiecznych, które ze względu na niemożliwość unieszkodliwienia w naszym zakładzie, zostały przekazane do unieszkodliwienia wyspecjalizowanym podmiotom posiadającym stosowne decyzje.

3.4.7. Środ. 7. Kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku

Program	<i>Symbol Środ. 7</i>	Kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku.
Działanie 1		Edukacja ekologiczna
Miernik oceny działania 1		Ilość zorganizowanych konkursów, kampanii i imprez dla mieszkańców
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa,
Działanie 2		Udostępnianie informacji o środowisku
Miernik oceny działania 2		Ilość opublikowanych informacji
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa

Działanie 1

Konkursy ogłoszone przez Prezydenta Miasta:

1. Konkurs „Na Najefektowniejszą Kompozycję Kwiatową na Balkonach” - 17 edycja
2. Konkurs „Domy w Ogrodach” - 16 edycja
3. Konkurs „Na Najlepszy Rodzinny Ogród Działkowy” - 14 edycja
4. Miejski Konkurs Wiedzy Ekologicznej o Puchar Prezydenta Miasta - 3 edycja (dla gimnazjalistów)

Pozostałe konkursy:

5. Konkurs „Zbieramy Makulaturę” – 6 edycja
6. Konkurs zbiórki opakowań aluminiowych – 11 edycja

Ilość zorganizowanych kampanii:

- Kampania „Sprzątanie Świata- Polska- Gorzów Wlkp.- 2011” – wrzesień 2011 – 18 edycja

Ilość zorganizowanych imprez dla mieszkańców:

Obchody „Dnia Ziemi” – podsumowanie zbiórki surowców (makulatura, puszki oraz baterie) zgromadzonych przez placówki oświatowe.

„Zielona Szkoła-Zielone Przedszkole” – zbiórka baterii w placówkach oświatowych organizowana przez Zakład Utylizacji Odpadów.

(fot. archiwum Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa)

Działanie 2

Kwestię udzielania informacji o środowisku i jego ochronie reguluje ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. nr 199, poz. 1227 ze zmianami). Ustawa nakazuje obowiązek zamieszczania danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie w publicznie dostępnym wykazie (Biuletyn Informacji Publicznej) i wymienia te dokumenty. Dokumentami tymi są m.in. wnioski i decyzje środowiskowe, pozwolenia na wytworzenie odpadów, raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, itp.

W Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. wykaz znajduje się w zakładce Rejestry i ewidencje, a następnie w Systemie Informacji o Środowisku. Nowa wyszukiwarka zawiera dane o dokumentach, które wpłynęły lub zostały wytworzone po dniu 16 listopada 2010 r., czyli po dniu wejścia w życie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 września 2010 r. w sprawie wzoru oraz zawartości i układu publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie (Dz. U. nr 186, poz. 1249). **W 2011 roku zostało umieszczonych 561 informacji o dokumentach.**

WW. ustawa stanowi, że informacje o środowisku udostępniane są również na wniosek konkretnej osoby. Wnioski dotyczące informacji o środowisku, udostępnia się w trybie udostępniania informacji o środowisku a nie w trybie udostępniania informacji publicznej.

W 2011 roku nie wydano publikacji książkowych związanych z ochroną środowiska na terenie miasta.

4. Podsumowanie - wnioski z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020 w roku 2010.

Zapisy strategii były w 2011 roku w znacznej mierze realizowane. Niektóre kluczowe zadania rozpoczęte w 2011 roku, potrwać dłużej (np. zadania związane ze strategią rozwoju kultury), inne, rozpoczęte już wcześniej, zostały w minionym roku sfinalizowane (inwestycje związane z Filharmonią Gorzowską, Amfiteatrem, czy stadionem żużlowym, zakończono projekt, w ramach którego zakupiono m.in. 11 nowych autobusów służących komunikacji miejskiej). W 2011 roku podjęto działania ważne dla rozwoju miasta – skonkretyzowano plany związane z przebudową ulicy Kostrzyńskiej, ważnego ciągu komunikacyjnego w stronę Berlina, a także podjęto działania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej Zakanala. Większość realizowanych działań, zapisanych we wszystkich obszarach strategicznych, odbywa się cyklicznie w każdym roku. W niniejszym raporcie znajdują się również zadania, które w 2011 roku zostały zakończone. Jest nim chociażby projekt EUNOP, w którym Miasto brało udział i który zastąpił planowany Europejski Samorządowy Panel Kontaktowy (Program Prom.-Rozw. 2 „*Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości*”, Działanie 1). Cel projektu został osiągnięty, tylko pod inną nazwą. Zaletą natomiast był fakt, że Miasto uczestniczyło w projekcie dofinansowanym z zewnątrz.

Wnioski, jakie można wysnuć czytając niniejszą lekturę, których omówienie jest istotne dla właściwej realizacji przyjętych założeń rozwojowych, przedstawiono poniżej.

Przedsięwzięciem wynikającym wprost z wizji rozwoju miasta, która brzmi: „*Umacnianie roli Gorzowa Wlkp. jako stabilnego ośrodka o charakterze regionalnym – największego miasta środkowego pogranicza polsko-niemieckiego oraz Euroregionu Pro Europa Viadrina*”, jest niewątpliwie podjęcie w 2011 roku inicjatywy utworzenia Aglomeracji Gorzowskiej. Miasto Gorzów wraz z 34 jednostkami samorządu terytorialnego z północy województwa lubuskiego oraz z zachodniopomorskiego (4 gminy) podpisało porozumienie o współpracy. Prezydium Aglomeracji podpisało również takie porozumienia z Zachodnią Izłą Przemysłowo-Handlową w Gorzowie oraz Stowarzyszeniem Gmin Polskich Euroregionu Pro Europa Viadrina.

Na uwagę zasługuje kwestia związana ze szkolnictwem wyższym w Gorzowie. Działania, jakie zostały podjęte w 2011 roku, zapisane w Programie Szk. Wyższe 1 „*Rozwój szkolnictwa wyższego*”, świadczą o przyłączeniu się Zamiejscowego Wydziału Kultury Fizycznej w Gorzowie do działań czynionych przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w kierunku utworzenia akademii gorzowskiej. Na temat utworzenia samodzielnej uczelni akademickiej odbyła się w minionym roku debata, podczas, której przedstawiciele uczelni wyższych w Gorzowie przedstawili Prezydentowi i Radnym Miasta założenia wstępne raportu dot. rozwoju szkolnictwa w naszym mieście. Aby osiągnąć zamierzony cel potrzebny jest zatem wspólny głos zarówno przedstawicieli akademickich, samorządu, jak i parlamentarzystów. Kwestia związana z akademią gorzowską została również podnoszona podczas konsultacji społecznych aktualizowanych w 2011 roku dokumentów ważnych dla rozwoju województwa. Ułatwi to w przyszłości pozyskanie dofinansowania na powstanie akademii w Gorzowie.

Największą inwestycją o znaczeniu ponadregionalnym, jaka została w ostatnich latach podjęta przez Miasto, jest budowa Filharmonii Gorzowskiej, której otwarcie nastąpiło w minionym roku. Instytucja ta jest pierwszym etapem Centrum Edukacji Artystycznej, a zamierzaniem Miasta jest jeszcze utworzenie kompleksu szkół artystycznych, którą to inwestycję przewidziano w „*Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020*”. Tak więc zasadne jest podjęcie przynajmniej działań przygotowawczych, np. ocena szans pozyskania finansowania zewnętrznego.

Kolejnym programem wymagającym komentarza jest Program Prom.-Rozw.3 „*Dostępność komunikacyjna*”. Wykazywana aktywność samorządu miała miejsce w dwóch płaszczyznach: zaproponowano nową lokalizację dla bazy Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w Ulimiu, w podgorzowskiej gminie Deszczno, a także wspólnie z innymi

samorządami północnej części województwa lubuskiego walczone, aby baza LPR znalazła się w zapisach ważnych dla rozwoju regionu, dokumentach strategicznych.

Rok 2011 był okresem planowania strategicznego, w którym opracowywano i przyjęto wiele dokumentów, które będą wpływać na rozwój naszego miasta i możliwości realizacji zapisów miejskiej strategii rozwoju. Wśród tych dokumentów znalazły się m.in.: Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Strategia Rozwoju Polski Zachodniej, Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego, Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego.

5. Wybrane dane statystyczne.

Załącznik nr 1 - Działania prewencyjne w placówkach oświatowych i miejscach gromadzenia się młodzieży – przygotowane przez Wydział Edukacji.

Załącznik nr 2 – Informacja o zespołach ligowych w I półroczu 2011 roku oraz o wynikach we współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży w sportach halowych, a także o stanie przygotowań do Igrzysk Olimpijskich i Paraolimpijskich Londyn 2012 – przygotowane przez Wydział Kultury Fizycznej.

Załącznik nr 3 - Informacja dotycząca dróg w mieście – potrzeby remontowe i inwestycyjne układu komunikacyjnego (sierpień 2011r.) – przygotowane przez Wydział Infrastruktury Miejskiej.

Załącznik nr 4 - Jakość ścieków oczyszczonych odprowadzanych do rzeki Warty za 2011 rok – przygotowane przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gorzowie Wlkp.

Załącznik nr 5 - Wykonanie finansowe zadań inwestycyjnych w okresie 01.01.2011r – 31.12.2011r. – przygotowane przez Wydział Inwestycji.

Załącznik nr 6 - Wykaz dotacji, które wpłynęły w roku 2011, z przeznaczeniem na realizację projektów unijnych – przygotowane przez Wydział Integracji Europejskiej.

Załącznik nr 7 - Informacja o działalności Urzędu Stanu Cywilnego w Gorzowie Wlkp. w 2011 roku – przygotowane przez USC.

